

Nordisk Sjøforsikringsplan av 2013 – *Versjon 2016*

Basert på Norsk Sjøforsikringsplan av 1996, Versjon 2010
: Oversettelse fra engelsk til norsk

Nordisk Sjøforsikringsplan av 2013, Versjon 2016

Basert på Norsk Sjøforsikringsplan av 1996, Versjon 2010

Oversettelse til norsk

The Nordic Marine Insurance Plan of 2013, Version 2016

Based on the Norwegian Marine Insurance Plan of 1996, Version 2010

Translation into Norwegian

Oversettelse til norsk:
Bjørn Slaatten,
Dispasjør

© The Nordic Association of Marine Insurers (Cefor), 2015
Alle rettigheter reservert.
Layout og produksjon: Marketing Services AS
ISBN 978-82-93262-14-5

Forord

Nordisk Sjøforsikringsplan av 2013, Versjon 2016

Basert på Norsk Sjøforsikringsplan av 1996,
Versjon 2010

Den Nordiske Sjøforsikringsplanen av 2013 har sitt grunnlag i en avtale datert 3. november 2010 (endret 16. april 2013) mellom:

The Nordic Association of Marine Insurers (Cefor)

og

Danmarks Rederiforening,

Rederierna i Finland,

Norges Rederiforbund og

Svensk Sjöfart.

Denne avtalen fastsetter at dokumentet skal hete “The Nordic Marine Insurance Plan of 2013” med følgende undertittel; “Based on the Norwegian Marine Insurance Plan of 1996, Version 2010” (heretter kalt “Planen”).

Avtalen etablerer en permanent revisjonskomité (a permanent Standing Revision Committee (SRC)) med det formål å utarbeide Planen. Avtalepartene kan foreslå endringer i Planen. Dersom medlemmene er enige om at det skal gjøres slike endringer, skal SRC utarbeide endringene i Planteksten og motivene på engelsk.

Følgende personer er i henhold til avtalen oppnevnt som medlemmer i den permanente revisjonskomiteen (SRC) for Versjon 2016:

Formenn

Trine-Lise Wilhelmsen, professor dr. juris, instituttleder Nordisk Institutt for Sjørett

Hans Jacob Bull, professor emeritus, Nordisk Institutt for Sjørett
(januar – mai 2015)

Sekretær

Kaja de Vibe Malling, PhD stipendiat, Nordisk Institutt for Sjørett

The Nordic Association of Marine Insurers (Cefor)

Haakon Stang Lund, advokat, Norwegian Hull Club

Johan Kahlmeter, Head of Claims - Marine, Team Gothenburg,
The Swedish Club

Olli Kytö, Director, Alandia Insurance

Sveinung Måkestad, Vice President, Gard

Hanne Rydelsborg, Senior Claims Handler, Codan Marine

Roar Sanden, Advokat & Director Adjusting, Norwegian Hull Club

Nicolas Wilmot, Special Advisor, Gard (møtende varamedlem)

Jan-Hugo Marthinsen, Vice President, Gard (kapittel 18 endringer)

De nordiske rederiforbundene

Karoline Bøhler, advokat og CSR Manager, Norges Rederiforbund

Bjarte Thorsen, Senior Vice President, Kristian Gerhard Jebsen Skipsrederi

Hogne Nesse, Head of Department, Insurance/Claims, Høegh Autoliners

Örjan Karlsson, Manager Marine Insurance, Stena Rederi

Elsebeth Grosmann-Huang, Senior Executive, Insurance & Claims,

J. Lauritzen

Tapani Voionmaa, Executive Vice President, Finnlines

Marthe Romskoug, General Manager, Wilhelmsen Insurance Services
(møtende varamedlem)

Frode Berg, Claims Director, Willis (kapittel 18 endringer)

Nordiske dispasjører

Bjørn Slaatten, Dispasjør

SRC besluttet at endringer i planteksten og motivene i forhold til Nordisk Sjøforsikringsplan av 2013 skal fremheves i teksten og påpekes i dette forordet.

SRC har vedtatt følgende endringer for inkorporering i Planen, Versjon 2016:

- (1) Begrepet polise er erstattet med “forsikringsavtale” i teksten og motivene i de tilfeller der begrepet henviser til hele forsikringsavtalen og ikke bare

den enkelte dekningsbekreftelse. Endringen finnes i paragrafene 4-8, 5-3, 8-2, 12-15, 12-16, 12-18, 13-4, 14-1, 14-2, 15-3, 15-15, 16-4, 16-6, 16-7, 16-12, 17-1, 17-3, 17-15, 17-18, 17-28, 17-31, 17-34, 17-55, 18-1, 18-32, 18-33, 18-38, 18-39, 18-40, 18-46, 18-48, 18-49, 18-54, 19-2, 19-5, 19-8, 19-9, 19-10, 19-25 og 19-26.

- (2) § 1-1: Den norske oversettelsen av begrepene “the insurer” (“assurandøren”), “the person effecting the insurance” (“forsikringstager”) og “the assured” (“sikrede”) i litra (a)-(c) er strøket i den engelske teksten. Videre er definisjonen av “tap” og “partikulær skade” i litra (d) og (e) strøket. I den nye litra (d) defineres “megler” som den forsikringstageren har engasjert som mellommann mellom forsikringstageren og assurandøren.
- (3) § 1-2: I første ledd, første setning er det i den engelske originalteksten foretatt en redaksjonell endring ved at ordet “require” er erstattet med “demand”.
- (4) § 1-3: Første ledd er skrevet på ny basert på den nye definisjonen av “megler” i § 1-1, litra (d). Det nye første ledd erstatter de tidligere første og annet ledd. I annet ledd (tidligere tredje ledd), første setning, er det i den engelske originalteksten foretatt en redaksjonell endring ved at ordet “requires” er erstattet med “demands”. Nytt tredje og fjerde ledd er lagt til. Tredje ledd gir megleren fullmakt til å motta retur premie og erstatningsutbetalinger. Fjerde ledd gjelder premiebetalinger. Bestemmelsen fastslår at forsikringstageren kan betale premien via megler, men betalingen skal ikke anses gjort før beløpet er mottatt av assurandøren.
- (5) § 2-2: Et nytt første ledd, andre setning, fastsetter at partene ved avtale kan fastsette forsikringsverdien til et bestemt beløp, heretter omtalt som “avtalt forsikringsverdi”, jfr. § 2-3. Basert på denne endringen er det gjort en endring ved at begrepet “taksert” er erstattet med “avtalt” i teksten og motivene der begrepet henviser til forsikringsverdien. Denne endringen er gjort i §§ 2-3, 10-12, 12-7, 12-8, 12-11, 12-12, 14-1, 14-4, 17-8, 18-7, 18-42.

Det nye annet ledd fastslår at forsikringssummen eller summene i avtalen skal utgjøre de(n) avtalte forsikringsverdi(er) dersom ikke omstendighetene klart tilsier noe annet.

- (6) § 2-3: Første del av første setning er slettet og det er gjort redaksjonelle endringer som følge av endringene i § 2-2.
- (7) § 2-17: Den nye bestemmelsen tilsvare Cefors begrensings- og oppsigelsesklausul vedrørende sanksjoner 2014.
- (8) § 3-15: Annet ledd, annen setning, fastslår nå at dersom assurandøren gir sitt samtykke forutsatt at andre vilkår for å unngå tap overholdes, så skal slike vilkår utgjøre en sikkerhetsforskrift, jfr. § 3-22 og § 3-25, første ledd. I et nytt tredje ledd, tredje setning, pålegges en ytterligere innskrenkning for krav som skyldes isskader i de tilfeller der sikrede har unnlatt å varsle assurandøren om at skipet befinner seg i et betinget fartsområde i henhold til første ledd, andre setning, og skaden er en følge av sikredes manglende aktsomhet. Fjerde ledd som er nytt fastslår at forsikringen fortsatt gjelder i sin helhet hvis sikrede har varslet i henhold til første ledd, men alltid forutsatt at han opptrer i samsvar med eventuelle vilkår fastsatt av assurandøren. I femte ledd, første setning, er ordet "tillatelse" erstattet med "hans samtykke".
- (9) § 3-22: Tredje ledd er endret. Den tidligere bestemmelsen om betydningen av isklasse er slettet. Videre er det inntatt en ny regel som pålegger sikrede å forsikre seg om at ISM-koden også inkluderer "instruksjoner og prosedyrer for bruk og kontroll av smøreolje, kjølevann og fødevann". Bestemmelsen erstatter den tidligere eksklusjonen i § 12-5 (f) for ansvar for tap som følge av at smøreolje, kjølevann eller fødevann er blitt forurenset.
- (10) § 3-25: Annet ledd, andre setning, som henviser til periodiske besiktelser er slettet.
- (11) § 5-6: Tidsfristen er endret fra seks til fire uker.
- (12) § 8-1: Tidligere første ledd er blitt omskrevet. Siste del i første ledd er

lagt til. Bestemmelsen om identifikasjon som tidligere fantes i dette leddet er flyttet til § 8-3, tredje ledd. Tidligere annet ledd som henviste til § 7-3, første ledd, og § 7-4, sjette ledd, er slettet. Den første henvisningen er erstattet av den nye § 8-5.

- (13) § 8-2: Paragrafen er slettet og erstattet av en ny bestemmelse vedrørende beskyttelse av tredjemenn mot regresskrav fra assurandøren.
- (14) § 8-3: Bestemmelsen om anvendelsen av reglene i kapittel 3 og § 5-1 er ny. Første ledd er identisk med den slettede § 8-2, første ledd, mens den slettede § 8-2, annet ledd ikke er gjentatt. Tredje ledd tilsvarer identifikasjonsregelen i § 8-1, siste del, i 2013 Versjonen.
- (15) § 8-4: Bestemmelsen tilsvarer § 8-3 i 2013 Versjonen. Bestemmelsens innhold er ikke endret, men ordene “enhver medforsikret tredjemann” er endret til ordene “den medforsikrede tredjemann”.
- (16) § 8-5: Bestemmelsen som omhandler skadebehandling, erstatningsberegninger m.v. er ny. Den tilsvarer § 8-1, annet ledd, i 2013 Versjonen som inneholdt en henvisning til § 7-3, første ledd.
- (17) § 8-6: Bestemmelsen er ny. Paragrafen fastslår at forsikringen er subsidiær i forhold til andre forsikringer som den medforsikrede tredjemann har tegnet. Som en konsekvens skal assurandøren bare bli ansvarlig i den grad den medforsikrede tredjemann ikke har dekning under den andre forsikringen, jfr. § 2-6, annet ledd.
- (18) § 8-7: Bestemmelsen svarer til § 8-4 i 2013 Versjonen. Overskriften er blitt endret for å klargjøre at den får virkning både for panthavere og navngitte tredjemenn. Det er i tillegg gjort visse modifikasjoner i selve teksten.
- (19) § 9-1: Den norske oversettelsen av begrepene “claims leader” (hoved-assurandør) og “co-insurers” (koassurandører) i første og annet ledd er strøket i den engelske originalteksten.

- (20) § 10-1: I annet ledd, litra (a), er det foretatt en redaksjonell endring i den engelske originalteksten ved at ordet “supplies” er endret til “provisions”. Årsaken er at “supplies” anses for omfattende og at man derfor kunne risikere en uønsket utvidelse av unntakene for hva som omfattes av kaskoforsikringen.
- (21) § 12-5: Litra (f) er slettet, jfr. endringene i § 3-22.
- (22) § 12-14: Andre setning er endret. Ordene “de fellesomkostningene som er avhengig av reparasjonstidens lengde” er erstattet med “utgifter til tørrdokk og kaileie”.
- (23) § 12-15: En ny andre setning som understreker at isfradrag kommer i tillegg til den generelle egenandelen i henhold til § 12-18, første ledd, er tatt inn i bestemmelsen.
- (24) § 15-1: Annet ledd er redaksjonelt endret ved at ordet “are” er fjernet i den engelske originalteksten.
- (25) § 15-3: Annet ledd, litra (b) er redaksjonelt endret. Henvisningen til § 14-1, litra (a) er erstattet med litra (b).
- (26) § 15-4: Annet ledd er endret. Basert på endringene i § 3-25 er henvisningen til § 3-25, første ledd, slettet.
- (27) § 15-5: Bestemmelsen er redaksjonelt endret ved at ordet “an” i den engelske originalteksten er erstattet med “the”.
- (28) § 15-7: Bestemmelsen er endret ved at ordet “umiddelbart” er erstattet av “automatisk” for å få ordlyden i samsvar med § 15-6.
- (29) § 15-8: Første ledd er endret ved tilføyelsen av ordene i parentes i første setning. Tillegget er ordrett gjengivelse av teksten brukt i de engelske vilkår og klargjør når kanselleringen inntre. Annet ledd er omskrevet. Bestemmelsen pålegger nå kun assurandøren å gjøre sitt beste for å fremlegge et tilbud på videre forsikring på nye vilkår, hvis

relevant, og med ny premie forutsatt at det er praktisk og kommersielt mulig å fortsette krigsforsikringen.

- (30) § 15-22: Bestemmelsen er redaksjonelt endret ved at henvisningen til den strøkne § 15-21 er slettet.
- (31) § 16-6: Ordet “taksert” er erstattet med “avtalt” i samsvar med endringene i § 2-2 og § 2-3.
- (32) § 16-12: Fjerde ledd, første setning, er redaksjonelt endret. En ny siste setning er lagt til for å klargjøre at assurandørens ansvar under enhver omstendighet er begrenset til hva som ville ha blitt erstattet hvis kun reparasjoner han var ansvarlig for var blitt utført.
- (33) § 16-14: Ordet “taksert” er erstattet av “avtalt” i annet ledd i tråd med endringen i § 16-6.
- (34) § 17-3: Annet ledd er redaksjonelt endret. Henvisningen til § 3-15, tredje ledd, er endret til § 3-15, femte ledd.
- (35) § 17-17: Overskriften er endret for å gjøre den anvendelig for alle typer fartøy forsikret i henhold til kapittel 17. Endringene er delvis redaksjonelle. I tillegg er det lagt til en definisjon av begrepet “anløp”.
- (36) § 17-35: Annet ledd er endret ved tilføyelse av nye litra (d), (e) og (f). Disse er identiske med tidligere tredje ledd, respektive litra (b), (c) og (a). Tredje ledd har som en følge av dette blitt slettet. Følgende setning er blitt føyd til nye litra (d): “Med anløp menes ankomst, oppankring, arbeid, lossing, lasting og avgang”, jfr. tilsvarende endringer i § 17-17.
- (37) § 17-61: Ordet “taksert” er erstattet av “avtalt”. Endringen samsvarer med endringen i § 16-6.
- (38) § 18-1: Litra (a), første ledd, fastslo at forsikringssummen eller summene skulle utgjøre de(n) takserte verdi(er) dersom ikke omstendighetene

talte for noe annet. Denne bestemmelsen er gjort generell og flyttet til § 2-2, annet ledd, og således slettet i § 18-1 (a). Som følge av dette, har resten av leddene fått nye numre. Litra (b), annet ledd, er nytt. Bestemmelsen fastslår at byggerisikoforsikring i henhold til avsnitt 6 også omfatter streik og utestengelse på samme måte som byggerisiko-forsikring dekket i henhold til kapittel 19, jfr. § 19-1. I litra (e) er tilføyd et nytt nummer (3) til første ledd som er relevant for byggerisiko-forsikring dekket i henhold til avsnitt 6. En tilsvarende endring er også gjort i litra (e), annet ledd. I tillegg er litra (h), første og annet ledd vedrørende operasjonsområde endret.

- (39) §§ 18-48 og 18-56: Ordet “taksert” er endret til “avtalt”. Endringene tilsvarende endringen i § 16-6.
- (40) § 18-21: Litra (e) er slettet, jfr. endringene i § 3-22 og § 12-5 (f).
- (41) § 18-34: Første ledd er redaksjonelt endret. Henvisningen til § 3-15, annet ledd, er endret til § 3-15, tredje ledd.
- (42) Kapittel 18: Avsnitt 5 vedrørende krigsforsikring er utvidet ved å inkludere alle bestemmelsene i kapittel 15 med nødvendige tilpasninger for å passe for krigsforsikring for mobile enheter (MOUer). Et nytt avsnitt 6 vedrørende byggerisiko er også føyd til.
- (43) § 19-2A: En ny bestemmelse vedrørende premie ved totaltap er tilføyd. Bestemmelsen samsvarer med § 18-83.
- (44) § 19-8: Bestemmelsen er redaksjonelt endret ved at ordene “any one” i den engelske originalteksten er erstattet med “each”.
- (45) § 19-14: Bestemmelsen er endret. For å få teksten i samsvar med motivene er det tilføyd en ny siste setning der det fastslås at § 12-3 gjelder ved gjenoppbygging / ombygging av forsikringsobjektet.
- (46) § 19-16: Bestemmelsen er redaksjonelt endret ved å endre henvisningen fra § 19-3 til § 19-2.

- (47) § 19-17: Bestemmelsen er redaksjonelt endret ved tilføyelse av nytt litra (c).
- (48) § 19-21: Bestemmelsen er endret for å bli ordrett lik § 18-98, femte og sjette ledd. Bortsett fra rene redaksjonelle endringer er den eneste endring av betydning at ordene “leverandør eller underleverandør” er tilføyd i første ledd, litra (a), (b) og (d).

I forbindelse med ovennevnte endringer er det også gjort endringer i motivene til de respektive bestemmelsene. Endringer er samtidig også gjort i motivene til andre bestemmelser der disse endringene er nevnt. Det er også gjort endringer flere steder i motivene i bestemmelser som ikke er endret, men der revisjonskomiteen har funnet at de tidligere motiver var upraktiske, misvisende eller kunne bli misforstått. Dette gjelder følgende paragrafer:

- (1) §§ 2-8 og 2-9: Motivene er endret for å fjerne noe av historikken og henvisningene til dekningene under Den Norske Krigsforsikring for Skib i kapittel 15.
- (2) Kapittel 3, tredje avsnitt: Innledningen til tredje avsnitt er endret. I tillegg er motivene til § 3-22 og § 3-25 skrevet om for å samsvare med utviklingen av sikkerhetsforskrifter.
- (3) § 5-13: Motivene til annet ledd er endret. Det er nye kommentarer og eksempler på fordeling av felles egenandeler mellom ansvar og skade, og fordeling av regress beløp i denne sammenheng.
- (4) Kapittel 7: Samtlige motiv tekster og innledningen er skrevet på ny.
- (5) § 12-1: Det er nye veiledninger i motivene om forbruk av elektrisitet som en felles reparasjonsomkostning.
- (6) Kapittel 15: Motivene til de fleste av bestemmelsene i kapittel 15 er endret. Alle henvisninger til vilkårene for Den Norske Krigsforsikring for Skib (tidligere referert til som Kpol.) er fjernet.

Ved endringen av motivene ble også henvisningene til historikken bak vilkårsutviklingen fjernet for å lette lesningen og forståelse av motivene.

For bestemmelser der det ikke er gjort endringer i motivene er den historiske utvikling ikke fjernet. I motivene til disse bestemmelsene er det henvist både til Planen som var i kraft før 1996 Planen, Norsk Sjøforsikringsplan av 1964 (1964 Planen), og forskjellige forsikringsvilkår og praksis. Forsikringsvilkårene det henvises til er Vilkår for kaskoforsikring utgitt av Sjøassurandørernes Centralforening (Cefor) og De gjensidige skipsassuransforeningers Premie- og forsikringsvilkår (PFV). Forkortelsen Cefor står for Cefor Form 246 A fra oktober 1995, mens PFV er forkortelse for De gjensidige skipsassuransforeningers Premie- og forsikringsvilkår 1. januar 1995.

Språket i Planen og motivene er engelsk. Planen oversettes til de nordiske språkene.

Planens Versjon 2016 vil formelt tre i kraft 1. januar 2016. Endringer er markert i både den trykte og elektroniske versjonen av Planen.

Cefor har opphavsretten og er ansvarlig for trykkingen av Planen og publiseringen av webutgaven av Planen og motivene. Internettadressen er www.nordicplan.org. Planen er også tilgjengelig som app for smarttelefoner og nettbrett.

Avslutningsvis ønsker den permanente revisjonskomiteen å påpeke at Planen er en fremforhandlet standardisert forsikringsavtale. Planen er ikke bindende for partene i denne avtalen. Parter som inngår en forsikringsavtale står helt fritt til å avtale andre vilkår eller gjøre modifikasjoner i en hvilken som helst del av Planen og dens bestemmelser.

Oslo, 15. september 2015

Trine-Lise Wilhelmsen
formann

Hans Jacob Bull
formann

Kaja de Vibe Malling
sekretær

Innhold

Første del	FELLESREGLER FOR ALLE FORSIKRINGSARTER	1
Kapittel 1	Innledende bestemmelser	3
§ 1-1.	Definisjoner	3
§ 1-2.	Polise	3
§ 1-3.	Avtaleinngåelse gjennom megler	3
§ 1-4.	Jurisdiksjon og lovvalg	4
§ 1-5.	Forsikringstid	4
Kapittel 2	Alminnelige regler om forsikringens omfang	6
<i>Avsnitt 1</i>	<i>Interesse og forsikringsverdi .....</i>	<i>6</i>
§ 2-1.	Forsikring som ikke knytter seg til noen interesse	6
§ 2-2.	Forsikringsverdien	6
§ 2-3.	Avtalt forsikringsverdi	6
§ 2-4.	Underforsikring	7
§ 2-5.	Overforsikring	7
§ 2-6.	Assurandørens ansvar når interessen også er forsikret hos annen assurandør	7
§ 2-7.	Regress mellom assurandørene når interessen er forsikret hos flere assurandører	7
<i>Avsnitt 2</i>	<i>Farefelt, årsakssammenheng og tap .....</i>	<i>8</i>
§ 2-8.	Farefeltet ved forsikring mot sjøfare	8
§ 2-9.	Farefeltet ved forsikring mot krigsfare	9
§ 2-10.	Farefeltet når det ikke er avtalt hva forsikringen omfatter	10
§ 2-11.	Årsakssammenheng. Periodisering av tap	10
§ 2-12.	Hovedregel om bevisbyrde	10
§ 2-13.	Samvirke mellom flere farer	11
§ 2-14.	Samvirke mellom sjøfare og krigsfare	11
§ 2-15.	Tap som i sin helhet ansees forårsaket av krigsfare	11
§ 2-16.	Tap som enten skyldes sjøfare eller krigsfare	12
§ 2-17.	Sanksjoner - begrensning og oppsigelse	12
Kapittel 3	Forsikringstagerens og sikredes forhold	13
<i>Avsnitt 1</i>	<i>Forsikringstagerens opplysningsplikt .....</i>	<i>13</i>
§ 3-1.	Opplysningspliktens omfang	13
§ 3-2.	Svik	13
§ 3-3.	Annen forsømmelse av opplysningsplikten	13
§ 3-4.	Overtredelse av opplysningsplikten som ikke kan tilregnes forsikringstageren	14

§ 3-5.	Tilfelle hvor assurandøren ikke kan påberope at det er gitt mangelfulle opplysninger	14
§ 3-6.	Assurandørens underretningsplikt	14
§ 3-7.	Assurandørens rett til å få opplysninger fra klassifikasjonsselskapet m.v.	14
Avsnitt 2	<i>Fareendring</i>	15
§ 3-8.	Fareendring	15
§ 3-9.	Fareendring som sikrede har fremkalt eller samtykket i	15
§ 3-10.	Assurandørens oppsigelsesrett	15
§ 3-11.	Sikredes underretningsplikt	16
§ 3-12.	Tilfelle hvor assurandøren ikke kan påberope seg en fareendring	16
§ 3-13.	Assurandørens underretningsplikt	16
§ 3-14.	Tap av hovedklasse	16
§ 3-15.	Fartsområde	17
§ 3-16.	Rettsstridige foretagender	17
§ 3-17.	Suspensjon av forsikringen ved rekvisisjon	18
§ 3-18.	Melding om rekvisisjon	18
§ 3-19.	Suspensjon av forsikringen ved midlertidig beslagleggelse	18
§ 3-20.	Flytting av skipet til reparasjonsverksted	18
§ 3-21.	Eierskifte	19
Avsnitt 3	<i>Sikkerhetsforskrifter</i>	19
§ 3-22.	Sikkerhetsforskrifter	19
§ 3-23.	Assurandørens rett til å forlange besiktelse av skipet	19
§ 3-24.	(åpen)	20
§ 3-25.	Overtrjedelse av sikkerhetsforskrifter	20
§ 3-26.	Skip i opplag	20
§ 3-27.	Assurandørens oppsigelsesrett	20
§ 3-28.	Kontraktsvilkår	21
Avsnitt 4	<i>Redningsforanstaltninger m.v.</i>	21
§ 3-29.	Sikredes plikt til å underrette assurandøren om havari	21
§ 3-30.	Sikredes plikt til å avverge og begrense tapet	21
§ 3-31.	Virkningen av at sikrede forsømmer sine plikter	21
Avsnitt 5	<i>Sikredes forsettlig eller uaktsomme fremkallelse av havariet</i>	22
§ 3-32.	Forsett	22
§ 3-33.	Grov uaktsomhet	22
§ 3-34.	Assurandørens oppsigelsesrett	22
§ 3-35.	Omstendigheter som utelukker anvendelse av § 3-32 til § 3-34	22
Avsnitt 6	<i>Identifikasjon</i>	23
§ 3-36.	Identifikasjon mellom sikrede og hans hjelpere	23
§ 3-37.	Identifikasjon mellom flere sikrede og mellom sikrede og medeier	23

§ 3-38.	Identifikasjon mellom sikrede og forsikringstager	23
Kapittel 4	Assurandørens erstatningsansvar	24
<i>Avsnitt 1</i>	<i>Alminnelige regler om assurandørens ansvar .....</i>	<i>24</i>
§ 4-1.	Totaltap	24
§ 4-2.	Alminnelig formuestap og tap som følge av forsinkelse	24
§ 4-3.	Omkostninger ved sikkerhetsstillelse o.l.	24
§ 4-4.	Saksomkostninger	24
§ 4-5.	Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret	25
§ 4-6.	Omkostninger ved foranstaltninger som angår flere interesser	25
<i>Avsnitt 2</i>	<i>Redningsomkostninger, herunder bergelønn og felleshavari .....</i>	<i>25</i>
§ 4-7.	Dekning av redningsomkostninger	25
§ 4-8.	Felleshavari	25
§ 4-9.	Felleshavarifordeling når interessene tilhører samme person	26
§ 4-10.	Skade på og tap av forsikringsgjenstanden	26
§ 4-11.	Uegentlig felleshavari	26
§ 4-12.	Partikulære redningsomkostninger	27
<i>Avsnitt 3</i>	<i>Dekning av sikredes ansvar overfor tredjemann .....</i>	<i>27</i>
§ 4-13.	Hovedregel	27
§ 4-14.	“Cross liabilities”	27
§ 4-15.	Usedvanlige eller forbudte kontraktsvilkår	27
§ 4-16.	Gjenstand som tilhører sikrede	28
§ 4-17.	Fastsettelse av sikredes ansvar	28
<i>Avsnitt 4</i>	<i>Forsikringssummen som grense for assurandørens ansvar .....</i>	<i>28</i>
§ 4-18.	Hovedregel	28
§ 4-19.	Ansvar utover forsikringssummen	29
§ 4-20.	Ansvarsgrensen ved samvirke mellom flere farer	29
§ 4-21.	Assurandørens adgang til å fri seg fra videre ansvar ved å utbetale forsikringssummen	29
Kapittel 5	Erstatningsoppgjøret	30
<i>Avsnitt 1</i>	<i>Erstatningsberegning, renter, forskudd m.v. ....</i>	<i>30</i>
§ 5-1.	Sikredes plikt til å skaffe opplysninger og dokumenter	30
§ 5-2.	Erstatningsberegningen	30
§ 5-3.	Valutakurser	30
§ 5-4.	Renter av erstatningen	31
§ 5-5.	Twist om erstatningsberegningen	31
§ 5-6.	Forfallstid	32
§ 5-7.	Assurandørens plikt til å yte forskudd	32
§ 5-8.	Forskudd når det er twist om hvilken assurandør som skal erstatte tapet	33

Avsnitt 2	<i>Sikredes ansvar overfor tredjemann</i>	33
§ 5-9.	Sikredes plikter når et ansvar som omfattes av forsikringen gjøres gjeldende mot ham	33
§ 5-10.	Assurandørens adgang til å overta behandlingen av kravet	33
§ 5-11.	Avgjørelse av spørsmål om saksanlegg eller anke	33
§ 5-12.	Sikkerhetsstillelse	34
Avsnitt 3	<i>Sikredes dekningskrav mot tredjemann</i>	34
§ 5-13.	Assurandørens rett til å tre inn i dekningskrav som sikrede har mot tredjemann	34
§ 5-14.	Fraskrivelse av dekningskravet	35
§ 5-15.	Sikredes plikt til å bistå assurandøren med opplysninger og dokumenter	35
§ 5-16.	Sikredes plikt til å bevare og sikre kravet	35
§ 5-17.	Avgjørelse av spørsmålet om saksanlegg eller anke	35
§ 5-18.	Bergelønn som innebærer kompensasjon for tap som assurandøren har dekket	36
Avsnitt 4	<i>Assurandørens rett til å overta forsikringsgjenstanden ved utbetaling av erstatning</i>	36
§ 5-19.	Assurandørens rett til å overta forsikringsgjenstanden	36
§ 5-20.	Heftelser på forsikringsgjenstanden	36
§ 5-21.	Bevaring av forsikringsgjenstanden	37
§ 5-22.	Assurandørens rett til erstatning for skade på forsikringsgjenstanden ...	37
Avsnitt 5	<i>Foreldelse m.v.</i>	37
§ 5-23.	Frist for anmeldelse av havari	37
§ 5-24.	Foreldelse	37
§ 5-25.	Regler vedrørende anmeldelse av havari og foreldelse for forsikringsavtaler som er underlagt finsk lov og jurisdiksjon	38
Kapittel 6	Premie	39
§ 6-1.	Premiebetaling	39
§ 6-2.	Assurandørens rett til å si opp forsikringen ved manglende premiebetaling	39
§ 6-3.	Premien ved totaltap	39
§ 6-4.	Premietillegg når forsikringen blir forlenget	39
§ 6-5.	Premiereduksjon	40
§ 6-6.	Premiereduksjon ved opplag og lignende opphold	40
§ 6-7.	Krav om premiereduksjon	40
Kapittel 7	Medforsikring av panthaver	41
§ 7-1.	Panthaverens rett mot assurandøren	41
§ 7-2.	Endring og oppsigelse av forsikringsavtalen	41
§ 7-3.	Havaribehandling, erstatningsberegning m.v.	41

§ 7-4.	Utbetaling av erstatningen	42
Kapittel 8	Medforsikring av tredjemann	43
§ 8-1.	Tredjemanns rett mot assurandøren	43
§ 8-2.	Beskyttelse av tredjemenn mot regresskrav fra assurandøren	43
§ 8-3.	Anvendelse av reglene i kapittel 3 og § 5-1	43
§ 8-4.	Endringer og oppsigelse av forsikringsavtalen	43
§ 8-5.	Behandling av krav, erstatningsberegninger etc.	44
§ 8-6.	Annen forsikring	44
§ 8-7.	Selvstendig medforsikring av panthaver og navngitt tredjemann	44
Kapittel 9	Forholdet mellom hovedassurandøren og koassurandørene	45
§ 9-1.	Definisjoner	45
§ 9-2.	Hovedassurandørens adgang til å opptre på vegne av koassurandørene	45
§ 9-3.	Opplagsplan	45
§ 9-4.	Meldinger i forbindelse med havari	45
§ 9-5.	Bergning	46
§ 9-6.	Flytting og reparasjon	46
§ 9-7.	Sikkerhetsstillelse	46
§ 9-8.	Twist med tredjemann	46
§ 9-9.	Erstatningsberegning	46
§ 9-10.	Koassurandørens insolvens	47
§ 9-11.	Renter av hovedassurandørens utlegg	47
Annen del	KASKOFORSIKRING	49
Kapittel 10	Alminnelige regler om kaskoforsikringens omfang	51
§ 10-1.	Hva forsikringen omfatter	51
§ 10-2.	Gjenstander o.l. som midlertidig fjernes fra skipet	51
§ 10-3.	Tap som skyldes alminnelig bruk	51
§ 10-4.	Forsikring “på fulle vilkår”	52
§ 10-5.	Forsikring “kun mot totaltap” (K.m.t.)	52
§ 10-6.	Forsikring “kun mot totaltap og felleshavaribidrag”	52
§ 10-7.	Forsikring “kun mot totaltap, felleshavaribidrag og kollisjonsansvar” ...	52
§ 10-8.	Forsikring “på strandingsvilkår”	52
§ 10-9.	Varigheten av reiseforsikring	53
§ 10-10.	Forlengelse av forsikringen	53
§ 10-11.	Assurandørens ansvar når skipet blir berget av sikrede	53
§ 10-12.	Reduksjon av ansvaret på grunn av interesseforsikring	54
Kapittel 11	Totaltap	55
§ 11-1.	Totalforlis	55

§ 11-2.	Bergningsforsøk	55
§ 11-3.	Kondemnasjon	55
§ 11-4.	Kondemnasjon ved samvirke mellom flere farer	56
§ 11-5.	Begjæring om kondemnasjon	56
§ 11-6.	Flytting av skipet	56
§ 11-7.	Forsvunnet og forlatt skip	57
§ 11-8.	Forlengelse av forsikringen når skipet er forsvunnet eller forlatt	57
§ 11-9.	Assurandørens ansvar i avklaringsperioden	57

Kapittel 12 Skade 59

§ 12-1.	Hovedregel om assurandørens ansvar	59
§ 12-2.	Erstatning for ureparert skade	59
§ 12-3.	Utilstrekkelig vedlikehold m.v.	60
§ 12-4.	Konstruksjonsfeil m.v.	60
§ 12-5.	Tap som ikke erstattes	60
§ 12-6.	Utsatt reparasjon	60
§ 12-7.	Midlertidig reparasjon	61
§ 12-8.	Omkostninger anvendt for å påskynde reparasjonsarbeidet	61
§ 12-9.	Reparasjon av kondemnabelt skip	61
§ 12-10.	Besiktelse av skadene	61
§ 12-11.	Innhenting av anbud	62
§ 12-12.	Valg av reparasjonsverksted	62
§ 12-13.	Flytting av skipet	63
§ 12-14.	Fordeling av fellesomkostninger	63
§ 12-15.	Isfradrag	63
§ 12-16.	Maskinfradrag	63
§ 12-17.	Erstatning uten fradrag	64
§ 12-18.	Egenandel	64
§ 12-19.	Grunnlaget for beregning av fradrag etter § 12-15 til § 12-18 og § 3-15	64

Kapittel 13 Sikredes ansvar for sammenstøt eller støtning 65

§ 13-1.	Omfanget av assurandørens ansvar	65
§ 13-2.	Ansvarsbegrensning på grunnlag av flere skips tonnasje eller verdi	66
§ 13-3.	Grensen for assurandørens ansvar ved et enkelt havari	66
§ 13-4.	Egenandel	66

Tredje del ANDRE STORSKIPSFORSIKRINGER 67

Kapittel 14 Særskilte forsikringer mot totaltap 69

§ 14-1.	Forsikring mot totaltap og overskytende kollisjonsansvar (kaskointeresseforsikring)	69
§ 14-2.	Forsikring mot tap av langsiktige fraktinntekter (fraktinteresseforsikring)	69

§ 14-3.	Fellesregler for de særskilte forsikringene mot totaltap	69
§ 14-4.	Begrensninger i adgangen til å tegne særskilte forsikringer mot totaltap	70
Kapittel 15	Krigsforsikring	71
<i>Avsnitt 1</i>	<i>Alminnelige regler om krigsforsikringens omfang .....</i>	<i>71</i>
§ 15-1.	Farefeltet	71
§ 15-2.	Tapsfeltet	71
§ 15-3.	Forsikringssum	71
§ 15-4.	Sikkerhetsforskrifter	72
<i>Avsnitt 2</i>	<i>Opphør av forsikringen .....</i>	<i>72</i>
§ 15-5.	Stormaktskrig	72
§ 15-6.	Bruk av atomvåpen i krigsøyemed	73
§ 15-7.	Bortleie	73
§ 15-8.	Oppsigelse	73
<i>Avsnitt 3</i>	<i>Fartsområdet .....</i>	<i>73</i>
§ 15-9.	Ekskluderte og betingede fartsområder	73
<i>Avsnitt 4</i>	<i>Totaltap .....</i>	<i>73</i>
§ 15-10.	Forholdet til kapittel 11	73
§ 15-11.	Inngrep fra fremmed statsmakt, sjørøveri	74
§ 15-12.	Innestengning	74
§ 15-13.	Påtvunget opphold m.v.	74
<i>Avsnitt 5</i>	<i>Skade .....</i>	<i>75</i>
§ 15-14.	Forholdet til kapittel 12	75
§ 15-15.	Egenandel	75
<i>Avsnitt 6</i>	<i>Tidstap .....</i>	<i>76</i>
§ 15-16.	Forholdet til kapittel 16	76
§ 15-17.	Tap ved anløp av visitasjonshavn, midlertidig opphold m.v.	76
§ 15-18.	Tap ved pålegg om opphold m.v.	76
§ 15-19.	Valg av reparasjonssted	76
<i>Avsnitt 7</i>	<i>Rederansvar m.v. (P&I) .....</i>	<i>77</i>
§ 15-20.	Dekningsområdet	77
§ 15-21.	(strøket)	77
§ 15-22.	Begrensninger i dekningen	77
<i>Avsnitt 8</i>	<i>Yrkesskadeforsikring m.v. ....</i>	<i>77</i>
§ 15-23.	Dekningsområdet	77

Kapittel 16 Tidstapforsikring	78
§ 16-1. Hovedregler om assurandørens ansvar	78
§ 16-2. Totaltap	78
§ 16-3. Hovedregel om beregning av erstatningen	79
§ 16-4. Beregningen av tidstapet	79
§ 16-5. Dagsbeløpet	79
§ 16-6. Avtalt dagsbeløp	79
§ 16-7. Egenandelsperiode	79
§ 16-8. Besiktelse av skadene	80
§ 16-9. Valg av reparasjonssted	80
§ 16-10. Forseiling til verksted o.l.	80
§ 16-11. Ekstraomkostninger anvendt for å spare tid	81
§ 16-12. Samtidige reparasjoner	81
§ 16-13. Tidstap etter avslutningen av en reparasjon	82
§ 16-14. Reparasjoner etter utløpet av forsikringstiden	82
§ 16-15. Assurandørens ansvar når skipet overdras til ny eier	83
§ 16-16. Forholdet til andre assurandører og fellehavari	83

Fjerde del ANDRE FORSIKRINGER 85

Kapittel 17 Særregler for fiskefartøyer og mindre fraktofartøyer m.v. 87

<i>Avsnitt 1 Felles bestemmelser .....</i>	87
§ 17-1. Anvendelsesområde	87
§ 17-2. Fornyelse av forsikringen/Til § 1-5	87
§ 17-3. Fartsområde for fiskefartøyer/Til § 3-15	87
§ 17-4. Klasse og skipskontroll/Til § 3-14 og § 3-8	88
§ 17-5. Sikkerhetsforskrifter/Til § 3-22 og § 3-25	88
§ 17-6. Sikredes besparelser	88
<i>Avsnitt 2 Kaskoforsikring .....</i>	88
§ 17-7. Forholdet til kapitlene 10-13	88
§ 17-7A. Fastmontert tilbehør som er midlertidig lagret i land	89
§ 17-8. Endring av den åpne eller avtalte forsikringsverdien/ Til § 2-2 og § 2-3	89
§ 17-9. Skade på båter, fangstredskaper og fangst/Til § 4-7 til § 4-12 og § 4-16	89
§ 17-10. Kasko- og fraktinteressesforsikring/Til § 10-12	89
§ 17-11. Kondemnasjon/Til § 11-3	89
§ 17-12. Skrogskader på fartøy som ikke er bygget i stål/Til § 12-1	90
§ 17-13. Begrenset maskinskadedekning	90
§ 17-14. Omkostninger for å spare tid/Til § 12-7, § 12-8, § 12-11 og § 12-12	90

§ 17-15.	Fradrag/Til § 12-15, § 12-16 og § 12-18	91
§ 17-16.	Sammenstøtsansvar for fiskefartøy/Til § 13-1	91
§ 17-17.	Sammenstøtsansvar/Til § 13-1	91
Avsnitt 3	Kaskoforsikring - utvidet dekning	92
§ 17-18.	Utvidet maskinskadedekning	92
Avsnitt 4	Fangst og utstyrsforsikring - normaldekning	92
§ 17-19.	Hva forsikringen omfatter	92
§ 17-20.	Forsikringsverdi	93
§ 17-21.	Ekstraordinære håndteringsomkostninger	93
§ 17-22.	Farer som ikke dekkes/Til § 2-8	93
§ 17-23.	Dekkslast	93
§ 17-24.	Totaltap	93
§ 17-25.	Skade på eller tap av fangst	94
§ 17-26.	Skade på andre gjenstander	94
§ 17-27.	Besiktelse av skadene	94
§ 17-28.	Egenandel	94
Avsnitt 5	Tilleggsdekning for garn og nøter i sjøen	95
§ 17-29.	Hva forsikringen omfatter	95
§ 17-30.	Farer som ikke dekkes/Til § 2-8	95
§ 17-31.	Egenandel	95
§ 17-32.	Sikredes plikter i havaritifelle/Til § 3-29	95
Avsnitt 6	Ansvarsforsikring	95
§ 17-33.	Farefeltet	95
§ 17-34.	Ansvar for personskade	96
§ 17-35.	Ansvar for tingsskade	96
§ 17-36.	Beskrivelsesansvar	97
§ 17-37.	Utleveringsansvar	97
§ 17-38.	Felleshavaribidrag	97
§ 17-39.	Ansvar for fjerning av vrak	97
§ 17-40.	Ansvar for særlig vederlag ved bergning	97
§ 17-41.	Ansvar for bunkerssøl og miljøskade	98
§ 17-42.	Blindpassasjerer	98
§ 17-43.	Ansvar for mulkter m.v.	98
§ 17-44.	Ansvar for sosialytelser til besetningen	98
§ 17-45.	Reiseutgifter for avløser	99
§ 17-46.	Utgifter til desinfeksjon og karantene	99
§ 17-47.	Begrensning på grunn av annen forsikring e.l.	99
§ 17-48.	Sikkerhetsforskrifter/Til § 3-22 og § 3-25	100
§ 17-49.	Sikredes egenfeil	100
§ 17-50.	Assurandørens rettigheter ved ansvar	100
§ 17-51.	Ansvar for tap oppstått under annen transport m.v.	100

§ 17-52.	Ansvarsbegrensning for fiskefartøyer	101
§ 17-53.	Begrensning av assurandørens ansvar for redningsforanstaltninger	101
§ 17-54.	Forsikringssummen som grense for assurandørens ansvar	101
§ 17-55.	Egenandel	101
Avsnitt 7	Tidstapforsikring for fiskefartøy	102
§ 17-56.	Forholdet til kapittel 16	102
§ 17-57.	Assurandørens ansvar/istedenfor § 16-1 gjelder	102
§ 17-58.	Totaltap/istedenfor § 16-2 gjelder	102
§ 17-59.	Beregning av erstatningen for fiskefartøyer /til § 16-3	102
§ 17-60.	Dagsbeløpet for fiskefartøyer/istedenfor § 16-5 gjelder	103
§ 17-61.	Taksert dagsbeløp for fiskefartøyer/istedenfor § 16-6 gjelder	103
Kapittel 18	Forsikring av mobile offshore-innretninger (mobile offshore units = MOUs)	104
Avsnitt 1	Felles bestemmelser	104
§ 18-1.	Anvendelsesområde og hvilke regler som gjelder	104
Avsnitt 2	Kaskoforsikring	108
Avsnitt 2-1	Alminnelige regler om kaskoforsikringens omfang	108
§ 18-2.	Hva forsikringen omfatter	108
§ 18-3.	Gjenstander som midlertidig er fjernet eller separert fra MOUen	108
§ 18-4.	Tap som skyldes alminnelig bruk	109
§ 18-5.	Forlengelse av forsikringen	109
§ 18-6.	Assurandørens ansvar når MOUen blir berget av sikrede	109
§ 18-7.	Reduksjon av ansvaret på grunn av interesseforsikring	109
Avsnitt 2-2	Totaltap	110
§ 18-8.	Totaltap	110
§ 18-9.	Bergningsforsøk	110
§ 18-10.	Kondemnasjon	110
§ 18-11.	Kondemnasjon ved samvirke mellom flere farer	111
§ 18-12.	Begjæring om kondemnasjon	111
§ 18-13.	Flytting av MOUen	111
§ 18-14.	Forsvunnet og forlatt MOU	111
§ 18-15.	Forlengelse av forsikringen når MOUen er forsvunnet eller forlatt	112
§ 18-16.	Assurandørens ansvar i avklaringsperioden	112
Avsnitt 2-3	Skade	113
§ 18-17.	Hovedregel om assurandørens ansvar	113
§ 18-18.	Erstatning for ureparert skade	113
§ 18-19.	Utilstrekkelig vedlikehold m.v.	114

§ 18-20.	Konstruksjonsfeil m.v.	114
§ 18-21.	Tap som ikke erstattes	114
§ 18-22.	Skade på borestrengen	114
§ 18-23.	Utsatt reparasjon	114
§ 18-24.	Midlertidig reparasjon	115
§ 18-25.	Omkostninger anvendt for å påskynde reparasjonsarbeidet	115
§ 18-26.	Reparasjon av kondemnabel MOU	115
§ 18-27.	Besiktelse av skadene	115
§ 18-28.	Innhenting av anbud	116
§ 18-29.	Valg av reparasjonsverksted	116
§ 18-30.	Flytting av MOUen	117
§ 18-31.	Fordeling av fellesomkostninger	117
§ 18-32.	Isfradrag	117
§ 18-33.	Egenandel	117
§ 18-34.	Grunnlaget for beregning av fradrag etter § 18-32, § 18-33 og § 3-15	118
Avsnitt 2-4	<i>Sikredes ansvar for sammenstøt eller støtning</i>	118
§ 18-35.	Omfanget av assurandørens ansvar	118
§ 18-36.	Ansvarsbegrensning på grunnlag av flere MOUers tonnasje eller verdi	119
§ 18-37.	Grensen for assurandørens ansvar ved et enkelt havari	119
§ 18-38.	Egenandel	119
Avsnitt 3	<i>Særskilte forsikringer mot totaltap</i>	120
§ 18-39.	Forsikring mot totaltap og overskytende kollisjonsansvar (kaskointeresseforsikring)	120
§ 18-40.	Forsikring mot tap av langsiktige fraktinntekter (fraktinteresseforsikring)	120
§ 18-41.	Fellesregler for de særskilte forsikringene mot totaltap	120
§ 18-42.	Begrensninger i adgangen til å tegne særskilte forsikringer mot totaltap	121
Avsnitt 4	<i>Tidstapforsikring</i>	121
§ 18-43.	Hovedregler om assurandørens ansvar	121
§ 18-44.	Totaltap	122
§ 18-45.	Hovedregel om beregning av erstatningen	122
§ 18-46.	Beregningen av tidstapet	122
§ 18-47.	Dagsbeløpet	122
§ 18-48.	Avtalt dagsbeløp	123
§ 18-49.	Egenandelsperiode	123
§ 18-50.	Besiktelse av skadene	123
§ 18-51.	Valg av reparasjonssted	123
§ 18-52.	Forseiling til reparasjonssted o.l.	124
§ 18-53.	Ekstraomkostninger anvendt for å spare tid	124

§ 18-54.	Samtidige reparasjoner	125
§ 18-55.	Tidstap etter avslutningen av en reparasjon	126
§ 18-56.	Reparasjoner etter utløpet av forsikringstiden	126
§ 18-57.	Assurandørens ansvar når MOUen overdras til ny eier	126
§ 18-58.	Forholdet til andre assurandører og fellehavari	127
Avsnitt 5	Krigsforsikring	127
Avsnitt 5-1	Alminnelige regler om krigsforsikringens omfang	127
§ 18-59.	Farer som dekkes	127
§ 18-60.	Interesser som dekkes	127
§ 18-61.	Forsikringssum	128
§ 18-62.	Sikkerhetsforskrifter	128
Avsnitt 5-2	Opphør av forsikringen	129
§ 18-63.	Stormaktskrig	129
§ 18-64.	Bruk av atomvåpen i krigsøyemed	129
§ 18-65.	Bortleie	129
§ 18-66.	Oppsigelse	129
Avsnitt 5-3	Operasjonsområder	130
§ 18-67.	Ekskluderte og betingede områder	130
Avsnitt 5-4	Totaltap	130
§ 18-68.	Forholdet til avsnitt 2-2 over	130
§ 18-69.	Inngrep fra fremmed statsmakt, sjørøveri	130
§ 18-70.	Innestengning	131
§ 18-71.	Begrensninger pålagt av assurandøren	131
Avsnitt 5-5	Skade	131
§ 18-72.	Forholdet til avsnitt 2-3 over	131
§ 18-73.	Egenandel	132
Avsnitt 5-6	Tidstap	132
§ 18-74.	Forholdet til avsnitt 4 over	132
§ 18-75.	Tap ved anløp av visitasjonshavn, midlertidig opphold m.v.	132
§ 18-76.	Tap ved pålegg gitt av assurandøren	133
§ 18-77.	Valg av reparasjonssted	133
Avsnitt 5-7	Rederansvar m.v. (P&I)	133
§ 18-78.	Dekningsområdet	133
§ 18-79.	Begrensninger i dekningen	133
Avsnitt 5-8	Yrkesskadeforsikring m.v.	133
§ 18-80.	Dekningsområdet	133

Avsnitt 6	Byggerisikoforsikring	134
Avsnitt 6-1	Fellesregler for dekning av byggerisikoforsikring	134
§ 18-81.	Dekningsområdet	134
§ 18-82.	Forsikringsperioden/Til § 1-5	134
§ 18-83.	Forsikringsstedet – prosjekt steder	134
§ 18-84.	Eskalering	135
§ 18-85.	Egenandel	135
§ 18-86.	Premie ved totaltap	135
Avsnitt 6-2	Tap av og skade på MOUen	136
§ 18-87.	Hva forsikringen omfatter/Til § 18-2	136
§ 18-88.	Forsikringsverdi	136
§ 18-89.	Erstatning ved totaltap/Til § 4-1	136
§ 18-90.	Totaltap/Til avsnitt 2-2	136
§ 18-91.	Skade/Til avsnitt 2-3	137
§ 18-92.	Konstruksjonsfeil m.v.	137
§ 18-93.	Omkostninger anvendt for å spare tid/Til §§ 18-24, 18-28 og 18-29	137
Avsnitt 6-3	Tilleggsdekninger	137
§ 18-94.	Hvilke regler som gjelder	137
§ 18-95.	Ekstraavgifter ved mislykket sjøsetting	138
§ 18-96.	Utgifter til vrakfjerning	138
§ 18-97.	Sikredes ansvar for sammenstøt eller støtning	138
§ 18-98.	Ansvarsforsikring	138
§ 18-99.	Forsinket levering	139
Kapittel 19	Byggerisikoforsikring	140
Avsnitt 1	Fellesbestemmelser	140
§ 19-1.	Farefeltet/Til § 2-8 jfr. § 2-10	140
§ 19-2.	Forsikringstiden/Til § 1-5	140
§ 19-2A.	Premie ved totaltap	140
§ 19-3.	Medforsikring/Til § 8-1	141
§ 19-4.	Overdragelse av byggekontrakten/Til § 3-21	141
§ 19-5.	Forsikringsstedet	141
§ 19-6.	Forsikringssummen som grense for assurandørens ansvar/ Til § 4-18 og § 4-19	141
§ 19-7.	Eskalering av forsikringssummen	141
§ 19-8.	Egenandel	142
Avsnitt 2	Tap av eller skade på forsikringsobjektet	142
§ 19-9.	Hva forsikringen omfatter/Til § 10-1	142
§ 19-10.	Forsikringsverdi	142
§ 19-11.	Totaltap ved kondemnasjon	143

§ 19-12.	Totaltap ved bortfall av verkstedets leveringsplikt	143
§ 19-13.	Erstatning ved totaltap/Til § 4-1	143
§ 19-14.	Skade/Til kapittel 12	143
§ 19-15.	Begrensning av assurandørens ansvar/Til § 12-1	143
§ 19-16.	Erstatning for ureparert skade /Til § 12-2	143
§ 19-17.	Omkostninger for å spare tid/Til § 12-7, § 12-11 og § 12-12	144
Avsnitt 3	<i>Dekning av ekstrautgifter ved mislykket sjøsetting og utgifter til vrakfjerning</i>	144
§ 19-18.	Ekstrautgifter ved mislykket sjøsetting	144
§ 19-19.	Utgifter til vrakfjerning	144
Avsnitt 4	<i>Ansvarsforsikring</i>	144
§ 19-20.	Ansvarsforsikringens omfang	144
§ 19-21.	Begrensninger i ansvarsforsikringen	145
Avsnitt 5	<i>Tilleggsdekninger</i>	146
§ 19-22.	Hvilke regler som gjelder	146
§ 19-23.	Forsikring av ekstraomkostninger ved gjenoppbygging og/ eller bygging av nytt forsikringsobjekt	146
§ 19-24.	Forsikring av verkstedets ansvar for bestillerens rentekrav for innbetalte terminer	146
§ 19-25.	Forsikring av verkstedets rentetap ved forsinket levering	146
§ 19-26.	Forsikring av verkstedets dagbøter ved forsinket levering	147
§ 19-27.	Slep og flytting av forsikringsobjektet	148
Avsnitt 6	<i>Tilleggsdekning for krigsfare</i>	149
§ 19-28.	Farefeltet	149
§ 19-29.	Forsikringstiden	149
§ 19-30.	Hvilke bestemmelser som ellers gjelder	149
Vedlegg til § 3-15 om fartsområde	150	
Innledning	150	
I. Ekskluderte fartsområder, jfr. § 3-15 tredje ledd (kart nr. 1)	151	
1. Den nordlige halvkule	151	
1.1. Europeisk-arktiske farvann	151	
1.2. Euro-asiatiske arktiske farvann	151	
1.3. Øst-asiatiske farvann og Beringhavet	151	
1.4. Nord- og nordøst-amerikanske farvann og farvannene ved Vest-Grønland ...	151	
2. Den sydlige halvkule	152	

<i>II. Betingete fartsområder, jfr. § 3-15 annet ledd</i>	152
1. Østersjøen (kart nr. 2)	152
2. Labrador (kart nr. 3)	152
3. Gulf of St. Lawrence og St. Lawrence River (kart nr. 3)	152
4. St. Lawrence Seaway og de nordamerikanske innsjøer (kart nr. 3)	152
5. Øst-Asiatiske farvann (kart nr. 4)	153
Vedlegg til § 3-15 og § 17-3 om fartsområde	159
<i>III. Ekskluderte fartsområder ved forsikring av fiskefartøyer etter kapittel 17, jfr. § 17-3 (kart nr. 5, 6 og 7)</i>	159

Første del

FELLESREGLER FOR ALLE
FORSIKRINGSARTER

Kapittel I

Innledende bestemmelser

§ 1-1. Definisjoner

I denne Plan betyr

- (a) assurandøren: den som ved avtalen har påtatt seg å yte forsikring,
- (b) forsikringstageren: den som har inngått forsikringsavtalen med assurandøren,
- (c) sikrede: den som etter forsikringsavtalen vil ha krav på erstatning eller forsikringssum. I ansvarsforsikring er sikrede den hvis erstatningsansvar er dekket,
- (d) **megler: den enheten som forsikringstageren har engasjert som mellommann mellom forsikringstageren og assurandøren.**

§ 1-2. Polise

Når avtalen er sluttet, kan forsikringstageren forlange polise. Polisen skal bekrefte at avtale er inngått og henvise til vilkårene. Vil assurandøren gjøre gjeldende vilkår som ikke fremgår av polisen eller henvisninger i polisen, har han bevisbyrden for at forsikringstageren var kjent med vedkommende vilkår, og at dette skulle gjelde.

Forsikringstageren må fremsette mulige innvendinger mot innholdet i polisen uten ugrunnet opphold. Gjør han ikke det, ansees polisen godkjent.

§ 1-3. Avtaleinngåelse gjennom megler

Megleren opptrer på vegne av forsikringstageren i alle situasjoner unntatt de hvor assurandøren har gitt ham skriftlig fullmakt til å utføre en bestemt oppgave på vegne av assurandøren.

Forlanger forsikringstageren polise i henhold til § 1-2, skal megleren bistå med utstedelsen. Utsteder megleren polise på vegne av assurandøren, skal polisen uttrykkelig angi at den er utstedt av megleren i henhold til fullmakt fra assurandøren.

Megleren har fullmakt til å motta retur premie eller erstatningsutbetalinger på vegne av forsikringstageren og/eller sikrede. Forsikringstageren og/eller sikrede kan til enhver tid endre eller trekke tilbake denne fullmakten ved å varsle assurandøren.

Forsikringstageren kan betale premien til assurandøren via megler, men i samsvar med første ledd anses ikke premien å være betalt før den er mottatt av assurandøren.

§ 1-4. Jurisdiksjon og lovvalg

Er forsikring på grunnlag av denne Plan tegnet med nordisk hovedassurandør er det avtalt at søksmål mot hovedassurandøren om enhver sak, tvist eller uenighet av enhver art som oppstår under eller i forbindelse med eller på noen måte vedrører denne forsikringsavtalen, kun kan anlegges for domstoler ved det verneting hvor hovedassurandørens hovedkontor ligger, på grunnlag av gjeldende rett på dette stedet, og at det utelukkende er retten på dette stedet som gjelder.

Er forsikring på grunnlag av denne Plan tegnet med hovedassurandør som ikke er nordisk, er det avtalt at norsk rett gjelder.

Koassurandørene kan saksøkes ved hovedassurandørens verneting.

Vilkår som avviker fra det som er fastsatt i første ledd må avtales skriftlig.

§ 1-5. Forsikringstid

Med mindre annet er avtalt, begynner assurandørens ansvar å løpe når forsikringstageren eller assurandøren har godtatt de vilkår som den annen part har stilt.

Skal assurandørens ansvar etter avtalen begynne å løpe en bestemt dag uten

at tidspunktet er angitt, begynner ansvaret kl. 00:00. Gjelder en forsikring til en bestemt dag uten at tidspunktet er angitt, opphører ansvaret kl. 23:59:59. Klokkeslettet beregnes etter UTC.

Forsikringen opphører ved utløpet av den avtalte forsikringstiden, med mindre partene er enige om å fornye den. Ved eventuell fornyelse gjelder de vilkår som da blir avtalt. Bestemmelsen i § 1-2 gjelder tilsvarende.

Er det avtalt at forsikringen skal løpe for en lengre periode enn ett år, regnes forsikringstiden likevel som ett år i forhold til § 2-2, § 2-11, § 5-3 siste ledd, § 5-4 tredje ledd, § 6-3 første ledd, § 12-2, § 16-4 annet ledd og § 16-14.

Kapittel 2

Alminnelige regler om forsikringens omfang

Avsnitt I

Interesse og forsikringsverdi

§ 2-1. Forsikring som ikke knytter seg til noen interesse

En avtale om forsikring som ikke knytter seg til noen interesse, er ugyldig.

§ 2-2. Forsikringsverdien

Forsikringsverdien er interessens fulle verdi ved forsikringens begynnelse.

Partene kan ved avtale fastsette forsikringsverdien til et bestemt beløp, heretter kalt avtalt forsikringsverdi, jfr. § 2-3.

Forsikringssummen eller forsikringssommene i forsikringsavtalen skal anses å være avtalt(e) forsikringsverdier dersom ikke omstendighetene klart tilsier noe annet.

§ 2-3. Avtalt forsikringsverdi

Assurandøren kan bare kreve den **avtalte forsikringsverdi** tilsidesatt dersom forsikringstageren har gitt misvisende opplysninger om de egenskaper ved forsikringsgjenstanden som er av betydning for **avtalen**.

Har interessens verdi på grunn av konjunkturedringer forandret seg vesentlig etter at forsikringen ble tegnet, har begge parter rett til å kreve den **avtalte** forsikringsverdien endret med fjorten dagers varsel.

Er det uenighet om vilkårene for endring av den **avtalte** forsikringsverdien i henhold til annet ledd foreligger, avgjøres spørsmålet med endelig virkning av en nordisk dispasjør utpekt av sikrede.

§ 2-4. Underforsikring

Er forsikringssummen mindre enn forsikringsverdien, skal assurandøren bare erstatte en så stor del av tapet som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og forsikringsverdien. Hvis en takst er blitt satt til side etter § 2-3 første ledd, skal den likevel brukes som forsikringsverdi ved anvendelse av denne regel.

§ 2-5. Overforsikring

Er forsikringssummen større enn forsikringsverdien, skal assurandøren bare erstatte tapet inntil forsikringsverdien.

Er interessen overforsikret i svikaktig hensikt, er avtalen ikke bindende for assurandøren.

§ 2-6. Assurandørens ansvar når interessen også er forsikret hos annen assurandør

Er interessen forsikret mot samme fare hos flere assurandører, svarer hver av dem overfor sikrede etter sin avtale, inntil sikrede har fått den erstatning han i alt har krav på.

Har en av assurandørene betinget seg ansvarsfrihet dersom interessen også er forsikret hos en annen assurandør, svarer han bare for det beløpet sikrede ikke får dekket hos andre assurandører.

Har alle assurandørene betinget seg ansvarsfrihet dersom interessen også er forsikret hos en annen assurandør, gjelder reglene i første ledd.

§ 2-7. Regress mellom assurandørene når interessen er forsikret hos flere assurandører

Er interessen forsikret mot samme fare hos flere assurandører, skal de samlede erstatninger i regressoppgjøret utlignes etter forholdet mellom de beløp hver enkelt assurandør sto ansvarlig for.

Har alle assurandørene betinget seg ansvarsfrihet dersom interessen også er forsikret hos en annen assurandør, og sikrede har fått oppgjør etter reglene i § 2-6 tredje ledd, gjelder regressregelen i første ledd tilsvarende.

Har sikrede rett til å kreve sitt tap dekket av en assurandør etter reglene om redningsomkostninger, skal denne assurandøren dekke de samlede erstatninger i regressoppgjøret så langt han er ansvarlig. Dette gjelder selv om alle assurandørene har forbeholdt seg ansvarsfrihet dersom interessen også er forsikret hos en annen assurandør.

Avsnitt 2

Farefelt, årsakssammenheng og tap

§ 2-8. Farefeltet ved forsikring mot sjøfare

En forsikring mot sjøfare omfatter alle farer som interessen blir utsatt for, med unntak av:

- (a) de farer som omfattes av en forsikring mot krigsfare etter § 2-9,
- (b) inngrep av statsmakt. Med statsmakt forståes personer eller organisasjoner som utøver offentlig eller overstatlig myndighet. Som inngrep ansees ikke tiltak fra statsmakt for å avverge eller begrense skade, såfremt risikoen for slik skade er forårsaket av en fare som omfattes av forsikringen mot sjøfare,
- (c) manglende betalingsevne,
- (d) farer omfattet av RACE II klausulen:
  - (1) ioniserende stråling eller radioaktiv kontaminering fra ethvert kjernefysisk brensel eller fra ethvert kjernefysisk avfall eller fra forbrenning av kjernefysisk brensel,
  - (2) radioaktive, giftige, eksplosive eller andre farlige eller kontaminerende egenskaper ved ethvert kjernefysisk anlegg, reaktor eller annen kjernefysisk sammenstilling eller kjernefysisk komponent av slik sammenstilling,
  - (3) ethvert våpen eller utstyr som anvender atomisk eller kjernefysisk fisjon og/eller fusjon eller annen liknende reaksjon eller radioaktiv kraft eller substans,
  - (4) radioaktive, giftige, eksplosive eller andre farlige eller kontaminer-

ende egenskaper ved enhver radioaktiv substans. Dette gjelder likevel ikke når andre radioaktive isotoper enn radioaktive isotoper fra kjernefysisk brensel blir klargjort, fraktet, lagret eller benyttet for kommersiell, landbruksmessig, medisinsk, vitenskapelig eller annet liknende fredelig formål.

- (5) ethvert kjemisk, biologisk, biokjemisk eller elektromagnetisk våpen.

§ 2-9. Farefeltet ved forsikring mot krigsfare

En forsikring mot krigsfare omfatter:

- (a) farer som skyldes krig eller krigslignende forhold, herunder borgerkrig eller bruk av våpen eller andre krigsmidler under militærøvelser i fredstid eller nøytralitetsvern,
- (b) oppbringelse, konfiskasjon, og andre lignende inngrep som foretas av fremmed statsmakt. Med fremmed statsmakt forståes annen statsmakt enn statsmakt i skipets registreringsstat eller i den stat hvor de vesentlige eierinteresser befinner seg, samt personer og organisasjoner som urettmessig utgir seg for å utøve offentlig eller overstatlig myndighet. Som inngrep ansees ikke rekvisisjon til eiendom eller bruk som foretas av statsmakt,
- (c) optøyer, sabotasje, terrorhandlinger eller annen sosial, religiøs eller politisk motivert bruk av vold eller trusler om bruk av vold, streik eller lockout,
- (d) sjørøveri og mytteri,
- (e) tiltak fra statsmakt for å avverge eller begrense skade, såfremt risikoen for slik skade er forårsaket av en fare som nevnt i litra (a) - (d).

Forsikringen omfatter ikke:

- (a) manglende betalingsevne,
- (b) farer omfattet av RACE II klausulen:
  - (1) ioniserende stråling eller radioaktiv kontaminering fra ethvert kjernefysisk brensel eller fra ethvert kjernefysisk avfall eller fra forbrenning av kjernefysisk brensel,
  - (2) radioaktive, giftige, eksplosive eller andre farlige eller kontaminerende egenskaper ved ethvert kjernefysisk anlegg, reaktor eller annen kjernefysisk sammenstilling eller kjernefysisk komponent av slik sammenstilling,

- (3) ethvert våpen eller utstyr som anvender atomisk eller kjernefysisk fisjon og/eller fusjon eller annen liknende reaksjon eller radioaktiv kraft eller substans,
- (4) radioaktive, giftige, eksplosive eller andre farlige eller kontaminerende egenskaper ved enhver radioaktiv substans,
- (5) ethvert kjemisk, biologisk, biokjemisk eller elektromagnetisk våpen.

§ 2-10. Farefeltet når det ikke er avtalt hva forsikringen omfatter

Hvis ikke annet er avtalt, omfatter forsikringen bare sjøfare.

§ 2-11. Årsakssammenheng. Periodisering av tap

Assurandøren svarer for tap som skyldes at interessen i forsikringstiden er rammet av en fare som forsikringen omfatter.

Dersom en ukjent svakhet fører til skade på det forsikrede skipet, skal den ukjente svakheten regnes som en sjøfare som rammer den forsikrede interessen på det tidspunktet da skaden begynner å utvikle seg.

Dersom en ukjent skade på en del av skipet fører til skade på en eller flere andre deler av skipet, skal den opprinnelige skaden regnes som en sjøfare som rammer den forsikrede interessen på det tidspunktet da skaden på den eller de andre delene begynner å utvikle seg.

Fører en svakhet eller skade som eksisterte da forsikringen ble tegnet, og som var kjent for sikrede men ikke for assurandøren, til skade (dersom det er tale om en svakhet) eller nye skader på andre deler (der det er tale om eksisterende skade), skal assurandørens ansvar ikke overstige det beløpet sikrede kunne fått dekket under den forsikringen som løp da sikrede først ble kjent med den aktuelle svakheten eller skaden.

§ 2-12. Hovedregel om bevisbyrde

Sikrede har bevisbyrden for at han har lidt et tap som forsikringen omfatter, og for tapets omfang.

Assurandøren har bevisbyrden for at tapet er forårsaket av forhold som

forsikringen ikke omfatter, med mindre noe annet fremgår av andre bestemmelser.

Sikrede har bevisbyrden for at tap ikke skyldes farer som nevnt i § 2-8 litra (d) og § 2-9 annet ledd litra (b).

§ 2-13. Samvirke mellom flere farer

Hvis tapet er forårsaket ved et samvirke mellom flere forskjellige farer, og en eller flere av disse farer ikke omfattes av forsikringen, fordeles tapet forholdsmessig over de enkelte farer etter den innflytelse hver av dem må antas å ha øvet på dets inntreden og omfang, og assurandøren svarer bare for den del av tapet som blir henført til de farer forsikringen omfatter.

Hvis en fare som er unntatt fra dekning i § 2-8 litra (d) og § 2-9 annet ledd litra (b), direkte eller indirekte har forårsaket eller medvirket til tapet, skal hele tapet henføres til denne faren.

§ 2-14. Samvirke mellom sjøfare og krigsfare

Hvis tapet er forårsaket ved et samvirke mellom sjøfare, jfr. § 2-8, og krigsfare, jfr. § 2-9, skal hele tapet ansees forårsaket av den faregruppe som har vært dominerende årsak. Hvis ingen av faregruppene fremtrer som dominerende årsak, skal begge faregrupper ansees å ha øvet like stor innflytelse på tapets inntreden og omfang.

§ 2-15. Tap som i sin helhet ansees forårsaket av krigsfare

Krigsfare skal alltid ansees som dominerende årsak til:

- (a) tap som skyldes at skipet er blitt skadet ved bruk av våpen eller andre krigsmidler i krigsøyemed eller under militærøvelser i fredstid eller under nøytralitetsvern,
- (b) tap som skyldes at skipet som følge av krig eller krigslignende forhold får fremmed mannskap ombord, som helt eller delvis berøver føreren den frie ledelsen av skipet,
- (c) tap av eller skade på en båt som skyldes at den henger utsvingt på grunn av krigsfare, og skade på skipet som en slik båt volder.

§ 2-16. Tap som enten skyldes sjøfare eller krigsfare

Er det på det rene at et tap enten er forårsaket av sjøfare, jfr. § 2-8, eller av krigsfare, jfr. § 2-9, uten at det er mulig å utpeke farer innen én av gruppene som den overveiende sannsynlige årsak, får regelen i § 2-14 annet punkt tilsvarende anvendelse.

§ 2-17. Sanksjoner - begrensning og oppsigelse

Ordlyden i denne klausulen skal gå foran all annen tekst i forsikringsavtalen som ikke overensstemmer med nedenstående ordlyd.

Ingen assurandør skal anses å ha gitt dekning og ingen assurandør skal være ansvarlig for å betale erstatning eller dekke annen fordel dersom en slik dekning, betaling av erstatning eller dekning av annen fordel kan utsette assurandøren eller hans reassurandører for en hvilken som helst sanksjon hva enten primær eller sekundær, forbud eller restriksjon hjemlet i resolusjoner vedtatt av FN eller handelssanksjoner eller økonomiske sanksjoner eller lover eller reguleringer vedtatt av EU, Storbritannia, USA, Frankrike, Den russiske føderasjon, Folkerepublikken Kina eller en stat hvor assurandøren eller hans reassurandører har et registrert kontor eller et fast forretningskontor.

Dersom forsikringsgjenstanden er blitt benyttet eller benyttes i en hvilken som helst aktivitet som kan utsette assurandøren eller hans reassurandører for en hvilken som helst sanksjon hva enten primær eller sekundær, forbud eller restriksjon som angitt i ovenstående første ledd, har assurandøren rett til å si opp forsikringen med 14 dagers varsel. En oppsigelse får også virkning i forhold til panthaveren, men assurandøren skal umiddelbart varsle ham om den.

Kapittel 3

Forsikringstagerens og sikredes forhold

Avsnitt I

Forsikringstagerens opplysningsplikt

§ 3-1. Opplysningspliktens omfang

Forsikringstageren skal ved avtalens inngåelse gi fullstendige og riktige opplysninger om alle omstendigheter som det er av betydning for assurandøren å kjenne til når han skal avgjøre om og i tilfelle på hvilke betingelser han vil overta forsikringen.

Blir forsikringstageren klar over at han har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, skal han uten ugrunnet opphold melde fra til assurandøren om dette.

§ 3-2. Svik

Har forsikringstageren svikaktig forsømt sin opplysningsplikt, er avtalen ikke bindende for assurandøren.

Assurandøren kan også si opp andre forsikringsavtaler han har med forsikringstageren med fjorten dagers varsel.

§ 3-3. Annen forsømmelse av opplysningsplikten

Hvis forsikringstageren ved avtalens inngåelse på annen måte har forsømt sin opplysningsplikt, og det må antas at assurandøren ikke ville ha overtatt forsikringen dersom forsikringstageren hadde gitt de opplysninger han burde, er avtalen ikke bindende for assurandøren.

Må det antas at assurandøren ville ha overtatt forsikringen, men på andre vilkår, svarer han bare i den utstrekning det godtgjøres at tapet ikke skyldes omstendigheter som forsikringstageren burde ha gitt opplysning om. Ansvaret begrenses på samme måte hvis forsikringstageren forsømmer sin opplysningsplikt etter avtalens inngåelse, med mindre det godtgjøres at tapet er inntruffet før forsikringstageren kunne ha beriktiget sine opplysninger.

I de tilfelle som er nevnt i annet ledd kan assurandøren si opp forsikringen med fjorten dagers varsel.

§ 3-4. Overtredelse av opplysningsplikten som ikke kan tilregnes forsikringstageren

Har forsikringstageren gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger, uten at det er noe å legge ham til last, svarer assurandøren som om det var blitt gitt riktige opplysninger, men han kan si opp forsikringen med fjorten dagers varsel.

§ 3-5. Tilfelle hvor assurandøren ikke kan påberope at det er gitt mangelfulle opplysninger

Assurandøren kan ikke påberope at det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger dersom han, på det tidspunkt da opplysning burde ha vært gitt, hadde eller burde hatt kjennskap til forholdet. Han kan heller ikke påberope seg § 3-3 og § 3-4 dersom det forhold som det ble gitt uriktig eller ufullstendig opplysning om, har opphørt å ha betydning for ham.

§ 3-6. Assurandørens underretningsplikt

Får assurandøren kjennskap til at det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger, skal han uten ugrunnet opphold skriftlig underrette forsikringstageren om i hvilken utstrekning han vil påberope seg § 3-2, § 3-3 og § 3-4. Gjør han ikke det, taper han sin rett til å påberope seg disse bestemmelsene.

§ 3-7. Assurandørens rett til å få opplysninger fra klassifikasjonsselskapet m.v.

Forsikringstageren plikter på assurandørens anmodning å skaffe ham alle tilgjengelige opplysninger fra klassifikasjonsselskapet om skipets tilstand før og under forsikringstiden.

Forsømmer forsikringstageren sin plikt etter første ledd, kan assurandøren si opp forsikringen med fjorten dagers varsel, dog tidligst til opphør ved skipets ankomst til nærmeste sikre havn etter assurandørens anvisning.

Assurandøren har fullmakt til å innhente opplysninger som nevnt i første ledd direkte fra klassifikasjonsselskapet og fra relevante myndigheter i det land der skipet er registrert eller har vært gjennom havnestatskontroll. Forsikringstageren skal underrettes senest samtidig med at slik innhenting av opplysninger foretas.

Avsnitt 2

Fareendring

§ 3-8. Fareendring

Fareendring foreligger når det skjer en endring i de forhold som etter avtalen skal danne grunnlaget for forsikringen, og faren derved endres i strid med avtalens forutsetninger.

Skifte av registreringsstat, av skipets disponent eller av det selskap som har ansvaret for skipets teknisk/maritime drift, skal regnes som fareendring i henhold til første ledd. Det samme gjelder skifte av klassifikasjonsselskap.

§ 3-9. Fareendring som sikrede har fremkalt eller samtykket i

Har sikrede etter avtalens inngåelse forsettlig fremkalt eller samtykket i en fareendring, er assurandøren fri for ansvar, såfremt det kan antas at han ikke ville ha overtatt forsikringen, hvis han ved avtalens inngåelse hadde hatt kjennskap til at endringen ville finne sted.

Kan det antas at assurandøren ville ha overtatt forsikringen, men på andre vilkår, svarer han bare i den utstrekning det godtgjøres at tapet ikke skyldes fareendringen.

§ 3-10. Assurandørens oppsigelsesrett

Inntreer en fareendring, kan assurandøren si opp forsikringen med fjorten dagers varsel.

§ 3-11. Sikredes underretningsplikt

Får sikrede kjennskap til at det vil inntre eller er inntrådt en fareendring, skal han uten ugrunnet opphold underrette assurandøren. Unnlater sikrede dette uten forsvarlig grunn, kommer regelen i § 3-9 til anvendelse, selv om endringen ikke er fremkalt av ham eller med hans samtykke, og assurandøren kan si opp forsikringen med fjorten dagers varsel.

§ 3-12. Tilfelle hvor assurandøren ikke kan påberope seg en fareendring

Assurandøren kan ikke påberope seg § 3-9 og § 3-10 etter at fareendringen har opphørt å ha betydning for ham.

Det samme gjelder hvis faren er endret ved foranstaltninger som tar sikte på å redde menneskelig, eller ved at det forsikrede skip under reisen berger eller forsøker å berge skip eller gods.

§ 3-13. Assurandørens underretningsplikt

Får assurandøren kjennskap til at det er inntrådt en fareendring, skal han uten ugrunnet opphold skriftlig underrette sikrede om i hvilken utstrekning han vil påberope seg § 3-9 og § 3-10. Gjør han ikke det, taper han sin rett til å påberope seg disse bestemmelser.

§ 3-14. Tap av hovedklasse

Ved forsikringstidens begynnelse skal skipet ha klasse i et klassifikasjons-selskap godkjent av assurandøren.

Forsikringen faller bort ved tap av hovedklasse, med mindre assurandøren uttrykkelig samtykker i at forsikringsforholdet fortsetter. Er skipet underveis når hovedklassen går tapt, faller forsikringsdekningen likevel ikke bort før skipets ankomst til nærmeste sikre havn etter assurandørens anvisning.

Tap av hovedklasse foreligger hvor sikrede eller noen på hans vegne ber om at hovedklassen blir strøket, eller hvor hovedklassen suspenderes eller trekkes tilbake av andre årsaker enn et inntrådt havari.

For skifte av klassifikasjonsselskap gjelder § 3-8 annet ledd annet punkt.

§ 3-15. Fartsområde

Forsikringens ordinære fartsområde omfatter alle farvann, med de begrensninger som følger av vedlegget til Planen med hensyn til betingede og ekskluderte områder. Forsikringstageren plikter å varsle assurandøren før skipet seiler utenfor det ordinære fartsområdet.

Assurandøren **kan samtykke til seilas utenfor de betingede fartsområdene** og kan kreve tilleggspremie. **Assurandøren** kan også fastsette andre vilkår **som skal anses være sikkerhetsforskrifter**, jfr. § 3-22 og § 3-25, første ledd.

Skipet er dekket mens det befinner seg i et betinget område, men hvis skade oppstår mens skipet er i det betingede området med sikredes samtykke og uten at melding er gitt, erstattes skaden med fradrag av en fjerdepart, maksimum USD 200.000. Bestemmelsen i § 12-19 gjelder tilsvarende. **Hvis krav som følge av isskade er et resultat av sikredes manglende aktsomhet, kan det gjøres ytterligere fradrag i kravet basert på sikredes skyld og omstendighetene for øvrig.**

Er assurandøren blitt varslet i henhold til første ledd om seilas i de betingede områdene er forsikringsavtalen fortsatt i kraft, forutsatt at eventuelle betingelser fastsatt av assurandøren overholdes.

Kommer skipet inn i et ekskludert fartsområde, trer forsikringen ut av kraft, med mindre assurandøren på forhånd har gitt tillatelse eller overskridelsen ikke skyldes forsettlig forhold fra skipets fører. Kommer skipet før forsikrings-tidens utløp ut av det ekskluderte området, trer forsikringen på nytt i kraft. Bestemmelsen i § 3-12 annet ledd får tilsvarende anvendelse.

§ 3-16. Rettsstridige foretagender

Assurandøren svarer ikke for tap som er en følge av at skipet brukes til rettsstridig formål, med mindre sikrede hverken kjente eller burde ha kjent til forholdet på et slikt tidspunkt at det ville ha vært mulig for ham å gripe inn.

Hvis sikrede ikke griper inn uten ugrunnet opphold etter at han ble kjent med forholdet, kan assurandøren si opp forsikringen med fjorten dagers varsel.

Blir skipet med sikredes samtykke i det vesentlige brukt til fremme av rettsstridig formål, faller forsikringen bort.

§ 3-17. Suspensjon av forsikringen ved rekvisisjon

Blir skipet rekvirert av statsmakt, trer både forsikringen mot sjøfare og mot krigsfare ut av kraft. Faller rekvisisjonen bort før forsikringstidens utløp, trer forsikringen påny i kraft. Er skipet da i vesentlig dårligere stand enn det var før rekvisisjonen fant sted, kan assurandøren si opp forsikringen med fjorten dagers varsel, dog tidligst til opphør ved skipets ankomst til nærmeste sikre havn etter assurandørens anvisning.

§ 3-18. Melding om rekvisisjon

Får sikrede vite at skipet er eller vil bli rekvirert, eller at det er eller vil bli tilbakelevert etter rekvisisjon, skal han melde fra til assurandøren uten ugrunnet opphold.

Assurandøren kan forlange at sikrede umiddelbart etter tilbakeleveringen for egen regning skal la skipet besikte i dokk. Assurandøren skal varsles i god tid til besiktelsen.

Har sikrede forsømt å oppfylle sine plikter etter første eller annet ledd, har han bevisbyrden for at tapet ikke skyldes havarier eller andre lignende forhold som er inntruffet mens skipet var rekvirert.

§ 3-19. Suspensjon av forsikringen ved midlertidig beslagleggelse

Blir skipet midlertidig beslaglagt av statsmakt, uten at § 3-17 kommer til anvendelse, trer forsikringen mot sjøfare ut av kraft. Forsikringen mot krigsfare dekker i så fall også de farer som etter § 2-8 omfattes av en forsikring mot sjøfare.

§ 3-18 får tilsvarende anvendelse.

§ 3-20. Flytting av skipet til reparasjonsverksted

Må det antas at en flytting av skipet til reparasjonsverksted kan medføre en økning av risikoen på grunn av skade, skal sikrede på forhånd gi melding til assurandøren om flyttingen.

Vil flyttingen medføre en vesentlig økning av risikoen, kan assurandøren, før flyttingen påbegynnes, meddele sikrede at han av denne grunn motsetter seg flyttingen. Er slik meddelelse gitt eller har sikrede forsømt å gi melding etter første ledd, svarer assurandøren ikke for tap som oppstår under eller som følge av flyttingen.

§ 3-21. Eierskifte

Går skipet over til ny eier ved salg eller på annen måte, faller forsikringen bort.

Avsnitt 3 Sikkerhetsforskrifter

§ 3-22. Sikkerhetsforskrifter

Med sikkerhetsforskrifter menes påbud om forholdsregler for å forebygge tap, gitt av offentlig myndighet, fastsatt i forsikringsavtalen, gitt av assurandøren med hjemmel i forsikringsavtalen, eller gitt av klassifikasjonsselskapet.

Periodiske besiktelser fastsatt av offentlig myndighet eller klassifikasjonsselskapet utgjør en sikkerhetsforskrift etter første ledd. Slike besiktelser skal foretas innenfor de fastsatte tidsrammene.

Når et sikkerhetsstyringssystem som er nødvendig for å oppfylle sikredes plikt til å etterleve IMO's International Safety Management Code etableres, skal sikrede sørge for at sikkerhetsstyringssystemet inneholder regler og prosedyrer for bruk og kontroll av smøreolje, kjølevann eller fødevann. § 3-25 annet ledd kommer ikke til anvendelse.

§ 3-23. Assurandørens rett til å forlange besiktelse av skipet

Assurandøren har rett til når som helst i forsikringstiden å undersøke om skipet oppfyller de påbud om teknisk og operativ sikkerhet, som er gitt av offentlig myndighet eller av klassifikasjonsselskapet. Hvis det er nødvendig av hensyn til undersøkelsen, kan han forlange at lasten helt eller delvis skal losses.

Nekter sikrede å la assurandøren foreta slik undersøkelse, svarer assurandøren deretter bare i den utstrekning sikrede godtgjør at tapet ikke skyldes mangler ved skipet som ville ha blitt oppdaget.

Er undersøkelsen ikke foranlediget av et havari eller annet lignende forhold som omfattes av forsikringen, skal assurandøren erstatte sikrede så vel hans omkostninger som det tap han lider som følge av undersøkelsen, med mindre det viser seg at påbudene om teknisk og operativ sikkerhet ikke er oppfylt.

§ 3-24. (åpen)

§ 3-25. Overtredelse av sikkerhetsforskrifter

Er en sikkerhetsforskrift overtrådt, svarer assurandøren kun i den utstrekning tapet ikke er en følge av overtredelsen, eller hvor sikrede ikke har overtrådt sikkerhetsforskriften ved uaktsomhet. Dette gjelder likevel ikke hvis sikrede er fører av skipet eller medlem av dets besetning og den forsømmelse han har gjort seg skyldig i er av nautisk art.

Gjelder overtredelsen en spesiell sikkerhetsforskrift, fastsatt i forsikringsavtalen, skal forsømmelse utvist av noen som på vegne av sikrede har plikt til å overholde forskriften eller påse at den blir fulgt, likestilles med sikredes egen forsømmelse.

Assurandøren har bevisbyrden for at en sikkerhetsforskrift er overtrådt, med unntak av tilfeller der skipet springer lekk mens det er flott. Sikrede har bevisbyrden for at han ikke har utvist uaktsomhet, og at det ikke er årsakssammenheng mellom overtredelsen av sikkerhetsforskriften og tapet.

§ 3-26. Skip i opplag

For skip som skal i opplag, skal det utarbeides en egen opplagsplan, som skal legges frem for assurandøren til godkjenning. Er dette ikke gjort, eller er opplagsplanen ikke fulgt under opplag, gjelder § 3-25 første ledd tilsvarende.

§ 3-27. Assurandørens oppsigelsesrett

Assurandøren kan si opp forsikringen med fjorten dagers varsel, men likevel tidligst til opphør ved skipets ankomst til nærmeste sikre havn etter assurandørens anvisning, når:

- (a) skipet på grunn av uheldig konstruksjon, svekkelse, havari eller lignende forhold ikke oppfyller sikkerhetsforskrift om teknisk og operativ sikkerhet,
- (b) en sikkerhetsforskrift av vesentlig betydning er forsettlig eller grovt

uaktsomt overtrådt av sikrede eller av noen som på hans vegne har plikt til å overholde forskriften eller påse at den blir fulgt.

§ 3-28. Kontraktsvilkår

Assurandøren kan bestemme at det ved kontraktsslutning i forbindelse med driften av det forsikrede skip skal benyttes bestemte vilkår eller at bestemte vilkår ikke skal benyttes. Dette kan gjøres generelt eller for en bestemt havn eller fart.

Avsnitt 4

Redningsforanstaltninger m.v.

§ 3-29. Sikredes plikt til å underrette assurandøren om havari

Hvis et havari truer med å inntreffe eller er inntruffet, skal sikrede uten ugrunnet opphold varsle assurandøren, og holde ham underrettet om den videre utvikling.

Sikrede og skipsføreren plikter å varsle assurandøren til sjøforklaringer og besiktelser som holdes i anledning av havariet.

§ 3-30. Sikredes plikt til å avverge og begrense tapet

Hvis et havari truer med å inntreffe eller er inntruffet, skal sikrede gjøre det som med rimelighet kan ventes av ham for å avverge eller begrense tapet. Før han treffer sine foranstaltninger, skal han, såfremt det er anledning til det, rådføre seg med assurandøren.

§ 3-31. Virkningen av at sikrede forsømmer sine plikter

Unnlater sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt å oppfylle sine plikter etter § 3-29 eller § 3-30, svarer assurandøren ikke for større tap enn det må antas at han ville ha hatt å dekke, dersom plikten var blitt oppfylt.

Tilsvarende gjelder hvis skipsføreren forsømmer sine plikter etter § 3-29.

Avsnitt 5

Sikredes forsettlige eller uaktsomme fremkallelse av havariet

§ 3-32. Forsett

Har sikrede forsettlig fremkalt havariet, har han intet krav mot assurandøren.

§ 3-33. Grov uaktsomhet

Har sikrede forårsaket havariet ved grov uaktsomhet, avgjøres det under hensyn til skyldgraden og omstendighetene forøvrig, om og i tilfelle hvor meget assurandøren skal betale.

§ 3-34. Assurandørens oppsigelsesrett

Har sikrede forsettlig fremkalt eller forsøkt å fremkalle et havari, kan assurandøren si opp forsikringen uten varsel. Har sikrede forårsaket et havari ved grov uaktsomhet, kan assurandøren si opp forsikringen med fjorten dagers varsel.

Ved sikredes forsettlige fremkallelse av havariet kan assurandøren si opp andre forsikringer med sikrede med fjorten dagers varsel.

§ 3-35. Omstendigheter som utelukker anvendelse av § 3-32 til § 3-34

Reglene i § 3-32 til § 3-34 kommer ikke til anvendelse:

- (a) hvis sikrede på grunn av sinnssykdom eller annen unormal sinnstilstand - selvforskyldt rus unntatt - var ute av stand til å bedømme sin handlemåte,
- (b) hvis sikrede har forårsaket havariet under omstendigheter som nevnt i § 3-12, annet ledd, forsåvidt hans handlemåte etter de foreliggende omstendigheter måtte ansees som hensiktsmessig og forsvarlig.

Avsnitt 6

Identifikasjon

§ 3-36. Identifikasjon mellom sikrede og hans hjelpere

Assurandøren kan ikke overfor sikrede påberope seg feil eller forsømmelser begått av skipets fører eller mannskap i sjømannstjenesten.

Assurandøren kan overfor sikrede påberope seg feil eller forsømmelser begått av alle organisasjoner eller personer som har fått delegert avgjørelsesmyndighet fra sikrede vedrørende funksjoner av vesentlig betydning for forsikringsdekningen, såfremt feilen eller forsømmelsen knytter seg til en slik funksjon.

§ 3-37. Identifikasjon mellom flere sikrede og mellom sikrede og medeier

Assurandøren kan ikke overfor sikrede påberope seg feil eller forsømmelser begått av en annen sikret eller medeier i det forsikrede skip, eller noen disse kan identifiseres med etter § 3-36 annet ledd, med mindre denne sikrede eller medeier har besluttende myndighet for driften av skipet.

§ 3-38. Identifikasjon mellom sikrede og forsikringstager

Assurandøren kan overfor sikrede påberope seg feil eller forsømmelser begått av forsikringstageren.

Kapittel 4

Assurandørens erstatningsansvar

Avsnitt I

Alminnelige regler om assurandørens ansvar

§ 4-1. Totaltap

Ved totaltap kan sikrede kreve utbetalt forsikringssummen, dog ikke utover forsikringsverdien.

§ 4-2. Alminnelig formuestap og tap som følge av forsinkelse

Med mindre annet er bestemt i denne Plan eller særskilt avtalt, svarer assurandøren ikke for alminnelig formuestap, eller for tidstap, konjunkturtap, markedstap og lignende tap som følge av forsinkelse.

§ 4-3. Omkostninger ved sikkerhetsstillelse o.l.

Hvis sikrede i anledning av et havari har måttet reise penger eller stille sikkerhet, kan han kreve rimelige utgifter i forbindelse med dette erstattet av assurandøren. Dette gjelder dog ikke hvis sikrede uten rimelig grunn har latt være å bruke sin adgang til å kreve forskudd fra assurandøren etter § 5-7.

§ 4-4. Saksomkostninger

Når et ansvar som omfattes av forsikringen gjøres gjeldende mot sikrede, og når sikrede gjør gjeldende dekningskrav mot tredjemann i anledning tap som omfattes av forsikringen, svarer assurandøren for de omkostninger som påløper, såfremt de tiltak som er truffet er godkjent av assurandøren eller må ansees forsvarlige.

§ 4-5. Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret

Når assurandøren er ansvarlig for tapet, skal han også erstatte nødvendige omkostninger ved fastsettelse av tapet og beregningen av erstatningen.

Har sikrede rimelig grunn til å benytte egen utsendt besiktelsesmann, svarer assurandøren for nødvendige utgifter til denne.

§ 4-6. Omkostninger ved foranstaltninger som angår flere interesser

Er det påløpt omkostninger som nevnt i § 4-3 til § 4-5 ved foranstaltninger som angår flere interesser, svarer assurandøren bare for den del av omkostningene som ved en forholdsmessig fordeling faller på den forsikrede interesse.

Avsnitt 2

Redningsomkostninger, herunder bergelønn og felleshavari

§ 4-7. Dekning av redningsomkostninger

Hvis et havari truer med å inntreffe eller er inntruffet, svarer assurandøren etter reglene i § 4-8 til § 4-12 for tiltak satt i verk av hensyn til farer som forsikringen omfatter, såfremt tiltakene hadde en ekstraordinær karakter og måtte ansees som forsvarlige.

§ 4-8. Felleshavari

Assurandøren svarer for felleshavaribidrag som er utlignet på den forsikrede interesse. Kaskoassurandøren svarer også for felleshavaribidrag som er utlignet på frakt eller certepartihyre, såfremt sikrede står som eier av denne interessen. Bidraget erstattes på grunnlag av dispasje, lovlig oppgjort etter gjeldende rettsregler eller vilkår som må ansees sedvanlige i vedkommende fart. Bidraget erstattes etter dispasjen selv om bidragsverdien er høyere enn interessens forsikringsverdi. Assurandøren svarer også tilsvarende for bergelønn, i den grad den ikke er erstattet i felleshavari. Han svarer imidlertid ikke for renter i den utstrekning de i dispasjen er erstattet utover forfallstid i henhold til § 5-6.

Hvis sikrede som følge av brudd på fraktavtalen er avskåret fra å kreve bidrag

fra de øvrige deltagere i fellesehavariet, godtgjør assurandøren det beløp som etter reglene om fellesehavari faller på den forsikrede interesse.

Velger sikrede ikke å kreve bidrag fra de øvrige interesser i fellesehavariet, svarer assurandøren etter sikredes valg enten:

- (a) for tap, skader, ansvar og omkostninger som ville ha vært erstattet i fellesehavariet inntil det beløp som er avtalt i **forsikringsavtalen**,
eller
- (b) for skipets fellesehavaribidrag.

Oppgjøret etter foregående punkt skal baseres på York-Antwerpen reglene 1994, men likevel slik at § 4-11 annet ledd annet punkt får tilsvarende anvendelse.

§ 4-9. Fellesehavarifordeling når interessene tilhører samme person

Hvis skip, frakt og last tilhører samme person, men betingelsene for fellesehavarifordeling forøvrig er til stede, svarer assurandøren som om bidragsverdiene hadde tilhørt forskjellige personer.

§ 4-10. Skade på og tap av forsikringsgjenstanden

Er forsikringsgjenstanden blitt skadet eller er den gått tapt som følge av en fellesehavarihandling, skal skaden eller tapet erstattes i overensstemmelse med reglene om partikulært tap, dersom dette fører til et gunstigere resultat for sikrede.

§ 4-11. Uegentlig fellesehavari

Assurandøren svarer for tap pådratt for å redde skip i ballast eller for å fullføre ballastreisen såfremt han ville ha svart for skipets andel av slike omkostninger i henhold til fellesehavarioppgjør etter York-Antwerpen reglene. § 4-10 får tilsvarende anvendelse.

Dog erstattes ikke hyre og kostpenger etter York-Antwerpen reglene XI (b) for den tid som medgår til endelig reparasjon. Provisjonsomkostninger o.l. og renter erstattes etter § 4-3 og § 5-4.

§ 4-12. Partikulære redningsomkostninger

Er det truffet redningstiltak etter § 4-7 uten at reglene i § 4-8 til § 4-11 kommer til anvendelse, svarer assurandøren for tap av eller skade på sikredes gjenstander, og for ansvar og omkostninger påført sikrede. Tap som nevnt i § 4-2 erstattes likevel ikke etter denne bestemmelsen.

Er tap, skade, ansvar og omkostninger som nevnt i første ledd voldt ved tiltak som angår flere interesser, svarer assurandøren bare for den del av tapet som ved en forholdsmessig fordeling faller på den forsikrede interesse.

Avsnitt 3

Dekning av sikredes ansvar overfor tredjemann

§ 4-13. Hovedregel

Assurandøren svarer ikke for sikredes ansvar overfor tredjemann med mindre annet er bestemt i denne Plan eller særskilt avtalt.

§ 4-14. “Cross liabilities”

Har sikrede pådratt seg et ansvar, og kan han gjøre ansvar gjeldende mot skadelidte for tap som han selv er påført ved samme anledning, skal erstatningsoppgjøret mellom sikrede og assurandøren skje på grunnlag av de beregnede bruttoansvar før motregning har funnet sted. Dette gjelder selv om ett av de nevnte ansvar eller begge blir begrenset i erstatningsoppgjøret mellom sikrede og skadelidte. Foretas begrensningen på ansvarssaldoen mellom sikrede og skadelidte, skal i erstatningsoppgjøret mellom sikrede og assurandøren det største beregnede bruttoansvar reduseres med det samme beløp som saldoen er blitt redusert med.

§ 4-15. Usedvanlige eller forbudte kontraktsvilkår

Assurandøren svarer ikke i noe tilfelle for ansvar som skyldes at sikrede eller noen på hans vegne:

- (a) har inngått en kontrakt som medfører strengere ansvar enn det som følger av vanlige sjørettsregler, med mindre slike vilkår må ansees sedvanlige i vedkommende fart,
- (b) har benyttet eller unnlatt å benytte kontraktsvilkår som assurandøren i henhold til § 3-28 har forbudt eller påbudt.

§ 4-16. Gjenstand som tilhører sikrede

Assurandøren svarer for sikredes tap ved at en gjenstand som tilhører sikrede, blir skadet eller går tapt under slike forhold at sikrede ville ha blitt ansvarlig for tapet dersom gjenstanden hadde tilhørt tredjemann, og assurandøren måtte ha dekket dette erstatningsansvar. Herfra unntas dog tap av eller skade på det forsikrede skip, dets forsyninger og utstyr.

§ 4-17. Fastsettelse av sikredes ansvar

Dekker forsikringen sikredes erstatningsansvar overfor tredjemann, har skadelidte tredjemann ikke et direkte krav mot assurandøren.

Assurandøren skal holde sikrede skadesløs for tap som følge av ansvar dersom det er fastsatt ved:

- (a) endelig dom eller kjennelse av kompetent domstol,
- (b) voldgiftsdom, dersom avtale om avgjørelse ved voldgift var inngått før tvisten oppsto eller er inngått senere med assurandørens samtykke,
- (c) forlik som er godkjent av assurandøren.

Har sikrede i andre tilfelle anerkjent et krav eller betalt erstatning, dekker assurandøren tapet dersom sikrede godtgjør at kravet var berettiget både hva grunnlag og størrelse angår.

Avsnitt 4

Forsikringssummen som grense for assurandørens ansvar

§ 4-18. Hovedregel

Assurandøren svarer inntil forsikringssummen for tap som er forårsaket ved et enkelt havari. For redningsomkostninger pådratt i tilknytning til et slikt havari svarer dessuten assurandøren inntil et beløp tilsvarende forsikringssummen. Overstiger redningsomkostningene dette beløpet, svarer assurandøren i kaskoforsikring også med den del av forsikringssummen som ikke er gått med til dekning av skade på eller tap av skipet.

For ansvar overfor tredjemann som følge av sammenstøt eller støtning svarer assurandøren særskilt overensstemmende med reglene i § 13-3 og § 14-1.

§ 4-19. Ansvar utover forsikringssummen

Selv om forsikringssummen overskrides, erstatter assurandøren:

- (a) tap som nevnt i § 4-3 til § 4-5, og § 5-21 første punkt,
- (b) renter av erstatningen.

§ 4-20. Ansvarsgrensen ved samvirke mellom flere farer

Hvis assurandøren etter § 2-13, § 2-14 eller § 2-16 blir pålagt å dekke en del av skaden, begrenses hans ansvar til en tilsvarende del av de beløp som er nevnt i § 4-18 og § 4-19.

§ 4-21. Assurandørens adgang til å fri seg fra videre ansvar ved å utbetale forsikringssummen

Når et havari er inntruffet, kan assurandøren fri seg fra videre ansvar ved å meddele sikrede at han vil utbetale forsikringssummen.

Tap som nevnt i § 4-3 til § 4-5, § 4-7 til § 4-12 og § 5-21 første punkt, erstattes utover forsikringssummen etter reglene i § 4-18 og § 4-19 såfremt det skyldes foranstaltninger satt i verk før sikrede fikk meddelelse om assurandørens beslutning.

Assurandøren har i dette tilfelle ingen rett til forsikringsgjenstanden etter § 5-19.

Kapittel 5

Erstatningsoppgjøret

Avsnitt I

Erstatningsberegning, renter, forskudd m.v.

§ 5-1. Sikredes plikt til å skaffe opplysninger og dokumenter

Sikrede plikter å skaffe assurandøren de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for ham, og som assurandøren trenger av hensyn til erstatningsoppgjøret.

Forsømmer sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt sine plikter etter første ledd, dekker assurandøren bare det ansvar som ville ha påhvilt ham om plikten var blitt oppfylt.

Er forsømmelsen svikaktig, faller assurandørens ansvar bort. Assurandøren kan i så fall dessuten si opp enhver forsikringsavtale han har med sikrede med fjorten dagers varsel. Oppsigelse må foretas uten ugrunnet opphold etter at assurandøren ble kjent med det svikaktige forhold.

§ 5-2. Erstatningsberegningen

Assurandøren skal avgi erstatningsberegningen snarest mulig. Han kan overlate til en dispassjør å foreta beregningen.

§ 5-3. Valutakurser

Har sikrede hatt utlegg i en annen valuta enn den som forsikringssummen er fastsatt i, skal omregningen skje etter kursen på utleggsdagen. Hvis utlegget forfaller til bestemt tid, og sikrede uten rimelig grunn lar være å betale ved forfall, kan han ikke kreve erstatning etter en høyere kurs enn forfallsdagens.

Har sikrede etter samråd med assurandøren foretatt dekningskjøp, legges dekningskursen til grunn.

Skal assurandøren erstatte omkostninger som ikke er betalt når erstatningsberegningen foreligger, skjer omregningen etter kursen på den dag erstatningsberegningen forelå.

Dersom forsikringssummen er angitt i en annen valuta enn egenandelen eller andre beløp angitt i **forsikringsavtalen**, skal omregning til **forsikringsavtalens** valuta foretas etter bankenes siste offisielle salgskurs før forsikringens ikrafttreden.

§ 5-4. Renter av erstatningen

Sikrede kan kreve renter når det er gått en måned fra den dag melding om havariet ble sendt til assurandøren. Skal assurandøren erstatte sikredes utlegg, løper renten fra utleggsdagen. Skal assurandøren erstatte sikredes tidstap, inntreer renteplikten først en måned etter utløpet av den perioden assurandøren svarer for.

Hvis sikrede forsømmer å skaffe opplysninger og dokumenter som nevnt i § 5-1, og oppgjøret som følge av det blir forsinket, kan han ikke kreve renter for den tid som derved går tapt. Det samme gjelder hvis sikrede urettmessig avviser fullt eller delvis oppgjør.

Rentefoten er seks måneders CIBOR, NIBOR eller STIBOR + 2 % for forsikringsavtaler hvor forsikringssummen er angitt i danske kroner, norske kroner eller svenske kronor, og ellers seks måneders LIBOR + 2 %. Renten fastsettes pr. 1. januar det året forsikringsavtalen trer i kraft til gjennomsnittlig rente for de to siste månedene året før.

Etter forfallstid, jfr. § 5-6, svares det morarente etter raten fastsatt i tredje ledd + 2 %.

§ 5-5. Tvist om erstatningsberegningen

Hvis sikrede ikke godtar assurandørens erstatningsberegning, kan såvel sikrede som assurandøren forlange at beregningen forelegges en nordisk disspasjør til

uttalelse før tvisten i tilfelle bringes inn for domstolene. Dispasjøren utpekes av sikrede. Dersom sikrede ikke utpeker en dispasjør, kan assurandøren gjøre det.

Omkostningene ved dispasjørens behandling av saken bæres av assurandøren, med mindre sikredes krav om omgjøring av erstatningsberegningen var åpenbart ubegrunnet.

Reglene i første og annet ledd får tilsvarende anvendelse når assurandøren har avslått sikredes krav om erstatning.

Er forsikringsavtalen underlagt finsk eller svensk lov og jurisdiksjon, skal tvist om erstatningsberegningen bringes inn for henholdsvis den finske eller svenske dispasjøren før tvisten bringes inn for domstolene.

§ 5-6. Forfallstid

Erstatningen forfaller til betaling **fire** uker fra den dag da erstatningsberegningen avgis eller skulle ha vært avgitt.

§ 5-7. Assurandørens plikt til å yte forskudd

Hvis sikrede, før erstatningsberegning kan foretas, godtgjør at han har hatt eller i nær fremtid vil få større utgifter eller tap som omfattes av forsikringen, kan han kreve et passende forskudd på erstatningen. Når forskuddet gjelder utgifter som sikrede ennå ikke har betalt, har assurandøren adgang til å betale beløpet direkte til vedkommende tredjemann.

Reglene i foregående ledd gjelder ikke hvis assurandøren har rimelig grunn til å betvile sin erstatningsplikt. At assurandøren har betalt forskudd, avgjør intet med hensyn til erstatningsplikten.

Assurandøren kan kreve samme rente som etter § 5-4 tredje ledd. Hvis han yter forskudd på et beløp som erstattes i felleshavari, kan han kreve renter etter dispasjens rentefot. I tidstapforsikring kan assurandøren kreve rente på forskudd en måned etter utløpet av den perioden han svarer for.

§ 5-8. Forskudd når det er tvist om hvilken assurandør som skal erstatte tapet

Er det tvist om hvilken av flere assurandører som skal erstatte tapet, skal hver av dem på forlangende betale et forholdsmessig forskudd på erstatningen. Plikten er betinget av at ingen av assurandørene har fremsatt andre innsigelser mot kravet. Er deres eventuelle ansvar for tapet forskjellig, skal forskuddsbetalingen skje på grunnlag av det laveste ansvar.

Avsnitt 2

Sikredes ansvar overfor tredjemann

§ 5-9. Sikredes plikter når et ansvar som omfattes av forsikringen gjøres gjeldende mot ham

Når et ansvar som omfattes av forsikringen gjøres gjeldende mot sikrede, plikter han straks å varsle assurandøren. Han skal ivareta assurandørens interesser på beste måte, og, hvor det er nødvendig, benytte kyndig teknisk og juridisk bistand. Assurandøren har rett til straks å gjøre seg kjent med alle dokumenter og andre bevisligheter.

Forsømmer sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt sine plikter etter foregående ledd, dekker assurandøren bare det ansvar som ville ha påhvilt ham om pliktene var blitt oppfylt.

§ 5-10. Assurandørens adgang til å overta behandlingen av kravet

Assurandøren kan med sikredes samtykke påta seg behandlingen av krav som gjøres gjeldende mot sikrede og i tilfelle føre sak om det i hans navn. Dette innebærer ikke at assurandøren erkjenner noen plikt til å dekke det ansvar sikrede måtte bli pålagt.

§ 5-11. Avgjørelse av spørsmål om saksanlegg eller anke

Er det uenighet mellom assurandøren og sikrede om saksanlegg eller anke, avgjøres spørsmålet med endelig virkning av en oppmann utpekt av de nordiske dispasjørene i fellesskap.

Oppmannen skal velge den løsning som etter hans skjønn sannsynligvis vil føre til det minste samlede tap for sikrede og for hans assurandører. Oppmannen skal ikke ta hensyn til den fordel som sikrede eller en assurandør kan beholde eller oppnå ved at sikrede godtar eller søker å bli pålagt en høyere skyldbrøk i en kollisjonssak.

Hvis sikrede ikke følger oppmannens avgjørelse, hefter den assurandør som har fått medhold av oppmannen ikke i noe tilfelle for ansvar utover det han hadde erklært seg villig til å godta da tvisten ble forelagt for oppmannen. Anlegger sikrede sak eller påanker han en dom i strid med oppmannens avgjørelse, og fører saksanlegget eller anken til at assurandøren må bære et mindre ansvar enn det han hadde erklært seg villig til å godta, svarer assurandøren innenfor den oppnådde besparelse for sin forholdsmessige del av saksomkostningene.

§ 5-12. Sikkerhetsstillelse

Assurandøren har ikke plikt til å stille sikkerhet for sikredes ansvar overfor tredjemann.

At assurandøren stiller slik sikkerhet, avgjør intet med hensyn til erstatningsplikten.

Har assurandøren stillet sikkerhet for et ansvar som viser seg å være ham uvedkommende, skal sikrede erstatte ham hans utlegg i forbindelse med sikkerhetsstillelsen.

Avsnitt 3

Sikredes dekningskrav mot tredjemann

§ 5-13. Assurandørens rett til å tre inn i dekningskrav som sikrede har mot tredjemann

Kan sikrede forlange at tredjemann erstatter tapet, inntretr assurandøren ved utbetalingen av erstatningen i sikredes rett mot tredjemann. Regelen i § 4-14 får tilsvarende anvendelse.

Svarer assurandøren bare delvis for tapet, deles kravet forholdsmessig mellom

assurandøren og sikrede. Det samme gjelder hvis erstatning for det fulle tap ville bli betalt med et høyere beløp av tredjemann enn av assurandøren, men tredjemann bare hefter for en andel av tapet eller hele tapsbeløpet ikke kan inndrives.

Hvis assurandørens krav utbringer et høyere nettobeløp enn det han har betalt til sikrede med tillegg av renter, tilfaller det overskytende sikrede.

§ 5-14. Fraskrivelse av dekningskravet

Assurandørens ansvar nedsettes med det beløp han blir avskåret fra å innkreve som følge av at sikrede har fraskrevet seg retten til å kreve erstatning av tredjemann, dersom fraskrivelsen enten ikke kan ansees sedvanlig i vedkommende fart, eller er skjedd i strid med forskrift som assurandøren har gitt med hjemmel i § 3-28.

§ 5-15. Sikredes plikt til å bistå assurandøren med opplysninger og dokumenter

Sikrede skal på forlangende gi assurandøren alle opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for ham, og som er av betydning for gjennomføringen av assurandørens krav.

Også før assurandøren har overtatt kravet, har han rett til å gjøre seg kjent med alle dokumenter og andre bevisligheter.

§ 5-16. Sikredes plikt til å bevare og sikre kravet

Sikrede plikter å foreta det nødvendige for å bevare og sikre kravet inntil assurandøren selv kan ivareta sine interesser. Hvis det er påkrevet, skal sikrede benytte kyndig teknisk og juridisk bistand.

Unnlater sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt å oppfylle sine plikter etter foregående ledd, blir han ansvarlig for det tap assurandøren er påført ved forsømmelsen.

§ 5-17. Avgjørelse av spørsmålet om saksanlegg eller anke

Er det uenighet mellom assurandøren og sikrede om saksanlegg eller anke vedrørende dekningskrav mot tredjemann, får § 5-11 tilsvarende anvendelse.

§ 5-18. Bergelønn som innebærer kompensasjon for tap som assurandøren har dekket

Har sikrede lidt tap i forbindelse med et bergningsforetagende, og mottar han bergelønn eller andel av bergelønn, plikter han av det mottatte å tilbakebetale assurandøren hva denne har betalt som erstatning for tapet.

§ 5-13 til § 5-17 får tilsvarende anvendelse.

Avsnitt 4

Assurandørens rett til å overta forsikringsgjenstanden ved utbetaling av erstatning

§ 5-19. Assurandørens rett til å overta forsikringsgjenstanden

Ved betaling av erstatning for skade og totaltap trer assurandøren inn i sikredes rett til forsikringsgjenstanden eller de deler av forsikringsgjenstanden som er erstattet, med mindre han senest ved utbetalingen gir avkall på retten. § 2-4 får tilsvarende anvendelse.

Ved totaltap plikter sikrede å skaffe assurandøren hjemmel til forsikringsgjenstanden og å utlevere alle dokumenter som er av betydning for ham som eier. Omkostninger som påløper i denne forbindelse, bæres av assurandøren.

Ved skade får § 5-13, annet ledd, første punkt tilsvarende anvendelse.

§ 5-20. Heftelser på forsikringsgjenstanden

Hvis assurandøren etter at han har overtatt hele eller deler av forsikringsgjenstanden i henhold til § 5-19 blir pålagt å bekoste fjerning av den, skal sikrede refundere ham den del av omkostningene som overstiger verdien av det fjernede.

Hvis forsikringsgjenstanden hefter for ansvar som ikke omfattes av forsikringen, skal sikrede forsåvidt holde assurandøren skadesløs.

Hvis sikrede for å begrense sitt ansvar overfor tredjemann må abandonere skipet, kan dette skje uten hinder av assurandørens rett etter § 5-19.

§ 5-21. Bevaring av forsikringsgjenstanden

Assurandøren svarer for omkostningene ved nødvendige foranstaltninger til bevaring av forsikringsgjenstanden etter det havari som gir sikrede rett til totaltapserstatning. Sikrede plikter å treffe slike foranstaltninger også etter at forsikringsgjenstanden er overtatt av assurandøren, dersom denne ikke selv har anledning til å vareta sine interesser.

§ 5-22. Assurandørens rett til erstatning for skade på forsikringsgjenstanden

Assurandøren inntreer i sikredes krav mot tredjemann på erstatning for skade på forsikringsgjenstanden. Dette gjelder dog ikke krav etter forsikringsavtale.

Avsnitt 5

Foreldelse m.v.

§ 5-23. Frist for anmeldelse av havari

Retten til å kreve erstatning bortfaller hvis havariet ikke er anmeldt til assurandøren innen seks måneder etter at sikrede, skipets fører eller skipets maskinsjef fikk kjennskap til det.

Retten til å kreve erstatning for annet enn skrogskader under lett vannlinje bortfaller under enhver omstendighet hvis havariet ikke er anmeldt innen 24 måneder etter at det oppsto.

§ 5-24. Foreldelse

Sikredes krav på erstatning foreldes etter tre år. Fristen begynner å løpe ved utløpet av det kalenderår da sikrede fikk nødvendig kunnskap om det forhold som begrunner kravet. Kravet foreldes likevel senest ti år etter utløpet av det kalenderår da havariet fant sted.

Ved ansvarsforsikring foreldes likevel assurandørens ansvar ikke på et tidligere tidspunkt enn etter de regler som gjelder for sikredes erstatningsansvar.

Krav som er meldt til assurandøren før foreldelsesfristens er utløpt, foreldes tidligst seks måneder etter at sikrede har fått skriftlig melding om at foreldelse

vil bli påberopt. Meldingen må angi hvordan foreldelse avbrytes. Foreldelsesfristen forlenges ikke etter bestemmelsen her dersom det er gått mer enn 10 år fra kravet ble meldt til assurandøren.

§ 5-25. Regler vedrørende anmeldelse av havari og foreldelse for forsikringsavtaler som er underlagt finsk lov og jurisdiksjon

Dersom assurandøren helt eller delvis avviser et krav, skal han gi sikrede melding om at sikredes rett til å kreve erstatning bortfaller dersom han ikke henviser kravet til den finske dispassjøren for avgjørelse innen ett år. Foreldelsesfristen løper fra den dagen sikrede mottok skriftlig melding om assurandørens avgjørelse og denne foreldelsesfristen.

Assurandøren skal sammen med sin avgjørelse av kravet gi sikrede opplysninger om klageordningen og særlig opplysning om tidsfristen for å henviser kravet til avgjørelse hos den finske dispassjøren.

Assurandøren dekker dispassjørens utgifter og godtgjørelse.

Kapittel 6

Premie

§ 6-1. Premiebetaling

Forsikringstageren er ansvarlig for premien. Når ikke annet er avtalt, forfaller premien ved påkrav.

Betales ikke premien ved forfall, svares det morarente etter reglene i § 5-4, fjerde ledd.

§ 6-2. Assurandørens rett til å si opp forsikringen ved manglende premiebetaling

Er en premie ikke betalt i rett tid, kan assurandøren si opp forsikringen med fjorten dagers varsel.

Blir premien betalt innen utløpet av fristen, får oppsigelsen ingen virkning.

§ 6-3. Premien ved totaltap

Når assurandøren utbetaler erstatning for totaltap, eller utbetaler forsikringssummen etter § 4-21, har han krav på hele den avtalte premien.

Skyldes totaltapet helt eller delvis en fare som ikke omfattes av forsikringen, kan forsikringstageren for den del av forsikringssummen som ikke kommer til utbetaling, kreve en premiereduksjon som svarer til den tid assurandøren ikke har båret risikoen.

§ 6-4. Premietillegg når forsikringen blir forlenget

I tilfelle som nevnt i § 10-10 kan assurandøren kreve premietillegg i forhold til den tid forsikringen er blitt forlenget.

Hvis det ved utløpet av forsikringstiden er uvisst om erstatning for totaltap vil bli krevet etter § 11-2 annet ledd, § 11-7 eller § 15-11, og skipet senere blir berget eller kommer til rette, kan premietillegg først kreves fra det tidspunkt da sikrede eller noen på hans vegne fikk rådighet over skipet.

§ 6-5. Premiereduksjon

Blir forsikringstiden kortere enn avtalt, eller forsikringen har vært ute av kraft i en periode, kan forsikringstageren kreve en premiereduksjon som svarer til forkortelsen av forsikringstiden.

§ 6-6. Premiereduksjon ved opplag og lignende opphold

Ligger skipet i forsikringstiden minst 30 dager uavbrutt på ett sted, uten last ombord, kan sikrede kreve forhandlinger om premiereduksjon (ristorno).

Assurandøren har krav på full premie under oppholdet når:

- (a) skipet er forsikret på vilkår som nevnt i § 10-5 til § 10-6,
- (b) assurandøren senere etter § 6-3 får krav på hele den avtalte premien.

§ 6-7. Krav om premiereduksjon

Krav om nedsettelse eller tilbakebetaling av premie etter reglene i dette kapittel bortfaller dersom det ikke fremsettes innen seks måneder etter utløpet av forsikringsåret, eller den avtalte forsikringstid, dersom denne er kortere enn ett år. Er kravet avhengig av den bruk som har vært gjort av skipet, skal forsikringstageren fremlegge fartsoppgave.

Kapittel 7

Medforsikring av panthaver

§ 7-1. Panthaverens rett mot assurandøren

Er den interesse forsikringen gjelder pantsatt, beskytter forsikringen også panthaverens interesse, dog slik at assurandøren kan påberope seg reglene om identifikasjon i § 3-36 til § 3-38.

Er det gitt melding til assurandøren om pantsettelsen, kommer reglene i § 7-2 til § 7-4 til anvendelse. Meldingen får virkning når den kommer frem til assurandøren.

Assurandøren skal underrette panthaveren om at pantsettelsen er notert, og de virkninger det medfører.

§ 7-2. Endring og oppsigelse av forsikringsavtalen

Er forsikringsavtalen endret eller oppsagt, gjelder dette ikke i forhold til panthaveren, med mindre assurandøren har varslet ham særskilt om forholdet med minst fjorten dagers varsel. Dette gjelder likevel ikke ved krigsforsikring, jfr. § 15-8 første ledd annet punkt.

§ 7-3. Havaribehandling, erstatningsberegning m.v.

De avgjørelser som er nødvendige i anledning av havari, erstatningsberegning eller gjennomføring av krav mot tredjemann, kan skje uten panthavers medvirkning.

Retten til erstatning for totaltap kan ikke frafalles helt eller delvis til skade for panthaveren.

§ 7-4. Utbetaling av erstatningen

Ved totaltap skal panthaverens interesse dekkes først.

Erstatning for skade som for ett enkelt havari overstiger 5 % av forsikringssummen kan assurandøren uten samtykke fra panthaveren bare betale mot kvittert regning for utført reparasjon. Er skipet forsikret mot samme fare hos flere assurandører, gjelder denne begrensning for de samlede utbetalinger fra assurandørene.

Erstatning etter § 12-1 fjerde ledd og § 12-2 kan ikke utbetales uten samtykke fra panthaveren.

Erstatning for tidstap kan ikke utbetales uten samtykke fra panthaver som har pant i skipets fraktinntekter.

Ansvar overfor tredjemann, som assurandøren svarer for, kan han bare utbetale mot kvittering fra tredjemann.

Uten panthaverens samtykke kan assurandøren bare motregne med krav som utspringer av forsikringsforholdet for vedkommende skip, og som er forfalt i løpet av de siste to år før utbetalingen.

Kapittel 8

Medforsikring av tredjemann

§ 8-1. Tredjemanns rett mot assurandøren

Er forsikringen uttrykkelig tegnet til fordel for en navngitt tredjemann, beskytter forsikringen hans **interesse innenfor dekningsomfanget og de rammer forsikringen setter.**

§ 8-2. Beskyttelse av tredjemenn mot regresskrav fra assurandøren

Assurandøren har ikke rett til å søke regress mot medforsikret tredjemann unntatt og i den grad slik adgang er angitt i forsikringsavtalen eller den medforsikrede tredjemann har påtatt seg en uttrykkelig kontraktmessig forpliktelse overfor en sikret om å være ansvarlig for tap som ellers ville ha vært dekket av forsikringen.

§ 8-3. Anvendelse av reglene i kapittel 3 og § 5-1

Reglene i kapittel 3 avsnitt 1 skal gjelde tilsvarende for den medforsikrede tredjemann, forutsatt at han er klar over at han er nevnt i forsikringsavtalen.

Assurandøren kan påberope reglene i kapittel 3 avsnitt 2 – 5 eller § 5-1 overfor en medforsikret tredjemann.

Assurandøren kan påberope reglene vedrørende identifikasjon i § 3-36 - § 3-38 overfor en medforsikret tredjemann.

§ 8-4. Endringer i og oppsigelse av forsikringsavtalen

Er forsikringsavtalen endret eller oppsagt, gjelder dette også i forhold til medforsikret tredjemann.

§ 8-5. *Behandling av krav, erstatningsberegninger etc.*

Avgjørelser som må tas i forbindelse med havarier, erstatningsberegninger eller krav mot tredjemann kan fattes uten deltakelse av den medforsikrede tredjemann.

§ 8-6. *Annen forsikring*

Hvis den medforsikrede tredjemanns krav på erstatning også er dekket av en annen forsikring han har tegnet, er dekningen i henhold til dette kapittel subsidiær i forhold til den andre forsikringen.

§ 8-7. *Selvstendig medforsikring av panthaver og navngitt tredjemann*

Dersom det er uttrykkelig avtalt at panthaverinteressen eller en navngitt tredjemann skal være selvstendig medforsikret, kan assurandøren ikke gjøre gjeldende at han er uten ansvar i forhold til forsikringstageren eller en annen medforsikret på grunn av en handling eller unnløstelse som skal bedømmes etter reglene i kapittel 3 eller § 5-1.

Kapittel 9

Forholdet mellom hovedassurandøren og koassurandørene

§ 9-1. Definisjoner

Med “hovedassurandør” menes den assurandør som ved forsikringens tegning er oppgitt som hovedassurandør.

Med “koassurandør” menes andre assurandører som har påtatt seg forsikring mot samme fare av en andel av interessen og hefter direkte overfor sikrede.

§ 9-2. Hovedassurandørens adgang til å opptre på vegne av koassurandørene

Når ikke annet er avtalt, er hovedassurandøren berettiget til å treffe de disposisjoner som er nevnt i § 9-3 til § 9-9 med bindende virkning for koassurandørene. Han plikter i disse tilfellene såvidt mulig å ta hensyn til samtlige assurandørers interesse.

Selv om hovedassurandøren har opptrådt i strid med avtale med koassurandørene, eller på annen måte tilsidesatt disses tarv, er en disposisjon som han har truffet i henhold til § 9-3 til § 9-8, bindende for koassurandørene i forhold til sikrede, med mindre sikrede kjente eller burde ha kjent forholdet.

§ 9-3. Opplagsplan

Hovedassurandøren kan godkjenne opplagsplan etter § 3-26.

§ 9-4. Meldinger i forbindelse med havari

Meldinger i forbindelse med et havari kan gis til hovedassurandøren.

Hovedassurandøren skal snarest mulig sende meldingene, sammen med opplysninger om kravet og beregnede kostnader, videre til vedkommende koassurandører.

§ 9-5. Bergning

Hovedassurandøren kan treffe tiltak med sikte på bergning. Han kan meddele sikrede at bergningen er oppgitt eller at assurandørene vil begrense sitt ansvar for omkostningene overensstemmende med § 4-21.

§ 9-6. Flytting og reparasjon

Hovedassurandøren treffer beslutninger i henhold til § 3-20 og § 12-10 til § 12-13. Har sikrede begjært skipet kondemnert, avgjør hovedassurandøren også om skipet skal flyttes i henhold til § 11-6.

§ 9-7. Sikkerhetsstillelse

Har hovedassurandøren i assurandørfellesskapets interesse stilt garanti eller kontragaranti for sikredes ansvar som følge av sammenstøt, støtning eller bergning, kan han beregne provisjon på 1 % av det avgitte garantibeløp. Hvis det stilles åpen garanti, beregnes provisjonen av det effektive bruttoansvar.

Er koassurandøren underrettet om at hovedassurandøren har stilt garanti etter første ledd, må koassurandøren ikke utbetale erstatning i forbindelse med ansvaret direkte til sikrede.

Koassurandøren kan ikke kompensere overfor hovedassurandøren med motkrav mot sikrede, med mindre han før sikkerheten ble stilt har tatt særskilt forbehold.

§ 9-8. Tvist med tredjemann

Gjør tredjemann gjeldende et ansvar som omfattes av forsikringen, eller har sikrede dekningskrav som assurandørene trer inn i, avgjør hovedassurandøren spørsmål om saksanlegg, anke og forlik.

§ 9-9. Erstatningsberegning

Hovedassurandøren sørger for at det blir foretatt erstatningsberegning. Beregningen binder koassurandørene såfremt den er overensstemmende med forsikringsvilkårene.

§ 9-10. Koassurandørens insolvens

Er en koassurandør insolvent, skal sikrede dekke hans andel av de utgiftene hovedassurandøren har hatt på vegne av sikrede. Den insolvente koassurandørens andel av de utgiftene hovedassurandøren har hatt på vegne av assurandørfellesskapet, skal fordeles pro rata mellom hovedassurandøren og de øvrige koassurandørene.

§ 9-11. Renter av hovedassurandørens utlegg

Hovedassurandøren har rett til å beregne renter på utlegg han har hatt på vegne av assurandørfellesskapet og sikrede. § 5-4 gjelder tilsvarende.

Annen del
KASKOFORSIKRING

Kapittel 10

Alminnelige regler om kaskoforsikringens omfang

§ 10-1. Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter:

- (a) skipet,
- (b) ombordværende tilbehør og reservegjenstander for skip og tilbehør, forutsatt at tilbehøret eller reservegjenstandene tilhører sikrede eller er lånt, leiet eller kjøpt med påhefte av salgspant eller lignende forbehold,
- (c) ombordværende bunkers og smøreolje.

Forsikringen omfatter ikke:

- (a) proviant, maskin- og dekkrekvisita og andre gjenstander bestemt til forbruk,
- (b) båter og redskaper bestemt til fangst eller fiske,
- (c) løse gjenstander utelukkende bestemt for sikring eller beskyttelse av lasten,
- (d) løse containere bestemt for transport av last.

§ 10-2. Gjenstander o.l. som midlertidig fjernes fra skipet

Forsikringen omfatter også gjenstander o.l. som nevnt i § 10-1 første ledd, og som midlertidig fjernes fra skipet i forbindelse med dettes drift eller på grunn av reparasjon, ombygning eller lignende, såfremt gjenstandene o.l. skal bringes ombord igjen før avgang.

§ 10-3. Tap som skyldes alminnelig bruk

Assurandøren svarer ikke for tap som er en normal følge av bruken av skipet og dets tilbehør.

§ 10-4. Forsikring “på fulle vilkår”

Når ikke annet er avtalt, svarer kaskoassurandøren for totaltap, skade og kollisjonsansvar, overensstemmende med kapitlene 11 til 13.

§ 10-5. Forsikring “kun mot totaltap” (K.m.t.)

Er forsikringen tegnet “kun mot totaltap”, svarer assurandøren for totaltap overensstemmende med reglene i kapittel 11.

§ 10-6. Forsikring “kun mot totaltap og felleshavaribidrag”

Er forsikringen tegnet “kun mot totaltap og felleshavaribidrag”, svarer assurandøren for:

- (a) totaltap overensstemmende med reglene i kapittel 11,
- (b) felleshavaribidrag og tap ved uegentlig felleshavari, jfr. § 4-7, § 4-8, § 4-9 og § 4-11.

§ 10-7. Forsikring “kun mot totaltap, felleshavaribidrag og kollisjonsansvar”

Er forsikringen tegnet “kun mot totaltap, felleshavaribidrag og kollisjonsansvar”, svarer assurandøren for:

- (a) totaltap overensstemmende med reglene i kapittel 11,
- (b) felleshavaribidrag og tap ved uegentlig felleshavari, jfr. § 4-7, § 4-8, § 4-9 og § 4-11,
- (c) ansvar overfor tredjemann overensstemmende med reglene i kapittel 13.

§ 10-8. Forsikring “på strandingsvilkår”

Er forsikringen tegnet “på strandingsvilkår”, svarer assurandøren for:

- (a) totaltap overensstemmende med reglene i kapittel 11,
- (b) felleshavaribidrag og tap ved uegentlig felleshavari, jfr. § 4-7, § 4-8, § 4-9 og § 4-11,
- (c) ansvar overfor tredjemann overensstemmende med reglene i kapittel 13,
- (d) skade på skipet som er en følge av:
  - at skipet har støtt på grunn under slike forhold at det ikke kan komme av ved egen hjelp;
  - at skipet er kantret så det ligger med mastene i sjøen eller bunnen opp;
  - at skipet har støtt sammen med annet skip eller isfjell;
  - at det er oppstått brann eller eksplosjon, dog unntatt skade som volder i maskinrommet av brann eller eksplosjon som er oppstått der.

§ 10-9. Varigheten av reiseforsikring

Ved reiseforsikring gjelder forsikringen fra det øyeblikk skipet begynner å innta last eller ballast. Skal skipet hverken innta last eller ballast, gjelder forsikringen fra det øyeblikk skipet letter anker eller kaster fortøyningene for å avgå.

Forsikringen varer til skipet har losset sin last eller ballast på det angitte bestemmelsessted. Hvis sikrede ikke sørger for at lossingen skjer med tilbørlig hurtighet, opphører forsikringen når lossingen burde ha vært avsluttet. Skal skipet hverken losse last eller ballast, opphører forsikringen når det har kastet anker eller er blitt fortøyet på sedvanlig anker- eller fortøyningsplass.

Hvis skipet på bestemmelsesstedet begynner å innta last eller ballast for en ny reise før lossingen av den gamle last eller ballast er avsluttet, opphører forsikringen når skipet begynner å innta last eller ballast.

Blir reisen oppgitt etter at forsikringen er begynt å gjelde, ansees det sted hvor reisen slutter som bestemmelsessted.

§ 10-10. Forlengelse av forsikringen

Har skipet ved utløpet av forsikringstiden skader som assurandøren er ansvarlig for, og som er av den art at en reparasjon må ansees påkrevet av hensyn til skipets evne til å oppfylle kravene til teknisk og operativ sikkerhet, forlenges forsikringen inntil skipet har kastet anker eller er blitt fortøyet på det første sted hvor endelig reparasjon kan skje. Blir reparasjonen utført på dette sted, forlenges forsikringen inntil reparasjonen er ferdig.

Er det avtalt at en ny forsikring skal løpe fra det øyeblikk den gamle skulle ha opphørt, forskyves begynnelsestidspunktet for den nye forsikringen tilsvarende. Avgår skipet fra reparasjonshavnen før den gamle forsikringen skulle ha utløpt etter § 1-5, går ansvaret over på den nye assurandøren ved avgangen.

§ 10-11. Assurandørens ansvar når skipet blir berget av sikrede

Blir skipet berget av et annet fartøy som tilhører sikrede, svarer assurandøren som om bergningen var utført av tredjemann.

§ 10-12. Reduksjon av ansvaret på grunn av interesseforsikring

Får sikrede utbetalt erstatning under en kaskointeresseforsikring eller en fraktinteresseforsikring, og det utbetalte beløp under de respektive forsikringene overstiger 25 % av den **avtalte forsikringsverdi** ved kaskoforsikringen mot samme fare, reduseres kaskoassurandørens ansvar tilsvarende.

Kapittel 11

Totaltap

§ 11-1. Totalforlis

Sikrede kan kreve erstatning for totaltap når skipet er gått tapt for ham, uten at det er utsikt til at han vil få det tilbake, eller når skipet er blitt så sterkt skadet at det ikke kan bli reparert.

Ved erstatningsberegningen gjøres intet fradrag for ikke utbedret skade som skipet er påført ved tidligere havari.

§ 11-2. Bergningsforsøk

Assurandøren har rett til på egen bekostning og på eget ansvar å forsøke å berge skipet. Sikrede skal i så fall gjøre hva han kan for å sette assurandøren i stand til å gjennomføre bergningen.

Er bergningen ikke fullført innen seks måneder fra den dag assurandøren fikk melding om havariet, kan sikrede kreve erstatning for totaltap. Hvis bergningen forsinkes på grunn av isvanskeligheter, forlenges fristen tilsvarende, dog ikke med mer enn seks måneder.

§ 11-3. Kondemnasjon

Sikrede kan kreve erstatning for totaltap når skipet er kondemnabelt.

Skipet er kondemnabelt når det har så omfattende havariskader at omkostningene ved å reparere det vil utgjøre minst 80 % av forsikringsverdien, eller av skipets verdi i reparert stand, dersom den er høyere enn forsikringsverdien. Er det tegnet flere kaskoforsikringer mot samme fare med forskjellig takst, skal den høyeste takst legges til grunn.

Skipets verdi i reparert stand skal fastsettes på grunnlag av verdiforholdene på det tidspunkt da sikrede fremsetter begjæring om kondemnasjon.

Som havariskader regnes bare skader som er blitt anmeldt til vedkommende assurandør og besiktet av ham i løpet av de tre siste år før det havari som foranlediger begjæringen om kondemnasjon. Som reparasjonsomkostninger regnes alle omkostninger ved flytting og reparasjon som, på det tidspunkt da begjæringen blir fremsatt, må antas å ville påløpe dersom skipet skal repareres, dog ikke bergelønn eller erstatning for verdiforringelse etter § 12-1, fjerde ledd.

§ 11-4. Kondemnasjon ved samvirke mellom flere farer

Skylde det havari som utløser kondemnasjonen også farer som ikke omfattes av forsikringen, skal erstatningen nedsettes tilsvarende, jfr. § 2-13, § 2-14 og § 2-16.

Skylde havariet samvirke mellom sjøfare og krigsfare som nevnt i § 2-14, annet punkt, jfr. § 2-16, skal taksten ved forsikringen mot sjøfare legges til grunn ved avgjørelsen av om skipet er kondemnabelt.

§ 11-5. Begjæring om kondemnasjon

Hvis sikrede ønsker skipet kondemnert, må han fremsette begjæring til assurandøren uten ugrunnet opphold etter at skipet er berget og sikrede har hatt adgang til å besikte skadene. Begjæringen kan tilbakekalles så lenge den ikke er akseptert av assurandøren.

At sikrede eller assurandøren berger eller unnlater å berge skipet, innebærer ikke en godkjennelse eller oppgivelse av retten til kondemnasjon.

§ 11-6. Flytting av skipet

Har sikrede begjært skipet kondemnert, kan assurandøren kreve at det blir flyttet til et sted hvor skaden kan besiktes på forsvarlig måte. Kravet må fremsettes uten ugrunnet opphold etter at skipet er berget.

Assurandøren bærer omkostningene ved flyttingen og ansvaret for alt tap som oppstår under eller som følge av denne, og som ikke dekkes av andre assurandører.

§ 11-7. Forsvunnet og forlatt skip

Er skipet forsvunnet, kan sikrede forlange erstatning for totaltap når det er gått tre måneder fra den dag da skipet senest var ventet til havn. Er det forsvunnet under forhold som gir grunn til å anta at det er frosset inne og senere vil komme til rette, er fristen tolv måneder.

Er skipet forlatt av besetningen i åpen sjø, uten at man kjenner dets senere skjebne, kan sikrede kreve erstatning for totaltap når det er gått tre måneder fra den dag da skipet ble forlatt. Er det forlatt fordi det er frosset inne, er fristen tolv måneder. Har det vært iaktatt etter at det ble forlatt, løper fristen fra den dag det sist ble sett.

Hvis det innen utløpet av de frister som er nevnt i første og annet ledd er på det rene at sikrede ikke vil få skipet tilbake, kan han straks kreve erstatning for totaltap.

Er fristen utløpt og sikrede har fremsatt krav om erstatning for totaltap, kan assurandøren ikke avslå kravet fordi skipet senere kommer til rette.

§ 11-8. Forlengelse av forsikringen når skipet er forsvunnet eller forlatt

Foreligger det ved utløpet av forsikringstiden forhold som nevnt i § 11-7, og skipet senere kommer til rette uten at sikrede har rett til erstatning for totaltap, forlenges forsikringen inntil skipet har kastet anker eller er blitt fortøyet i første havn. Har skipet skader, får reglene i § 10-10 deretter anvendelse.

Forsikringen forlenges dog ikke i noe tilfelle utover to år fra utløpet av forsikringstiden.

§ 11-9. Assurandørens ansvar i avklaringsperioden

Har sikrede rett til erstatning for totaltap etter § 11-2, annet ledd, § 11-3 og § 11-7, er en assurandør som ikke svarer for totaltapet, heller ikke ansvarlig for nye havarier som inntreffer etter det havari som medførte totaltap.

Den assurandør som svarer for totaltapet, svarer for sikredes erstatningsansvar overensstemmende med reglene i kapittel 13, uansett om ansvaret er oppstått

som følge av sjøfare eller krigsfare, såfremt ansvaret er oppstått etter det havari som medførte totaltapet, men før erstatningen ble utbetalt, og senest innen to år etter utløpet av forsikringstiden.

Kapittel 12

Skade

§ 12-1. Hovedregel om assurandørens ansvar

Er skipet blitt skadet uten at reglene om totaltap kommer til anvendelse, svarer assurandøren for omkostningene ved å reparere skaden slik at skipet blir som det var før skaden inntraff.

Ansvarer inntreffer etter hvert som reparasjonsomkostningene påløper.

Har reparasjonen medført særlige fordeler for sikrede ved at skipet er blitt forsterket eller utstyret forbedret, skal det skje fradrag i erstatningen, begrenset til de meromkostninger som forsterkningen eller forbedringen har foranlediget.

Hvis en fullstendig utbedring av skadene er umulig, men skipet oppfylder kravene til teknisk og operativ sikkerhet og kan gjøres tjenlig til sitt formål ved en mindre omfattende reparasjon, svarer assurandøren, i tillegg til reparasjonsomkostningene, for verdiforringelsen. Vil fullstendig utbedring av skadene medføre urimelige omkostninger, kan assurandøren kreve sitt ansvar begrenset til hva den mindre omfattende reparasjonen vil koste, med tillegg av verdiforringelsen.

§ 12-2. Erstatning for ureparert skade

Selv om reparasjonen ikke er utført, kan sikrede kreve skaden gjort opp ved forsikringsperiodens opphør.

Erstatningen beregnes på grunnlag av den skjønnsmessig anslåtte reduksjonen i skipets markedsverdi på grunn av skaden på opphørstidspunktet, men ikke utover de skjønnsmessig anslåtte reparasjonsomkostningene. Anslåtte fellesutgifter erstattes ikke, unntatt 50 % av anslått dokk- og kaileie.

Assurandøren er ikke ansvarlig for ureparert skade dersom skipet går totaltapt eller er kondemnabelt etter § 11-3 før forsikringen opphører. Dette gjelder også dersom totaltaptet ikke er dekket under denne forsikringen.

Ved overdragelse av skipet kan sikrede transportere erstatningskrav for kjente skader til kjøper.

§ 12-3. Utilstrekkelig vedlikehold m.v.

Assurandøren svarer ikke for omkostningene ved å fornye eller reparere den eller de deler av skroget, maskineriet eller utstyret, som ikke var i forsvarlig stand som følge av slitasje, tæring, råttighet, utilstrekkelig vedlikehold eller lignende årsaker.

§ 12-4. Konstruksjonsfeil m.v.

Er skaden en følge av konstruksjonsfeil eller materialfeil svarer assurandøren ikke for omkostningene ved å fornye eller reparere den eller de deler av skroget, maskineriet eller utstyret, som ikke var i forsvarlig stand, med mindre vedkommende del eller deler var godkjent av klassifikasjonsselskapet.

§ 12-5. Tap som ikke erstattes

Assurandøren erstatter ikke:

- (a) kost og hyre til mannskapet og andre normale utgifter ved driften av skipet i den tid reparasjonen varer, uten særlig avtale om dette,
- (b) utgifter ved skifting, lagring og fjerning av last,
- (c) underbringelse av passasjerer,
- (d) gjenstander som normalt må skiftes ut flere ganger i skipets forventede levetid og som er tatt i bruk og benyttes ved fortøyning, sleping o.l., med mindre tapet er en følge av at skipet er sunket eller skyldes kollisjon, brann eller tyveri. Tilsvarende gjelder for presenninger,
- (e) sinkblokker, magnesiumblokker o.l. anbrakt som beskyttelse mot tæring.

§ 12-6. Utsatt reparasjon

Hvis reparasjon ikke er utført innen fem år etter at skaden ble oppdaget, svarer assurandøren ikke for den fordyrelse av arbeidet som senere inntreffer.

§ 12-7. Midlertidig reparasjon

Assurandøren svarer for omkostningene ved en nødvendig midlertidig reparasjon når endelig reparasjon ikke kan utføres på det sted hvor skipet befinner seg.

Blir en midlertidig reparasjon av den skadede gjenstand utført i andre tilfelle, svarer assurandøren for omkostningene opp til den besparelse han oppnår ved at den endelige reparasjonen blir utsatt, eller opp til 20 % p.a. av den **avtalte kaskoverdien** for den tid sikrede sparer, dersom dette beløp er større.

§ 12-8. Omkostninger anvendt for å påskynde reparasjonsarbeidet

Hvis sikrede for å begrense sitt tidstap påskynder reparasjonen av den skadede gjenstanden ved ekstraordinære tiltak, er assurandørens ansvar for de omkostninger som derved påløper, begrenset til 20 % p.a. av den **avtalte kaskoverdien**, for den tid som er innspart for sikrede. Besparelsen og ansvaret beregnes under ett for alle reparasjoner som utføres samtidig.

§ 12-9. Reparasjon av kondemnabelt skip

Blir skipet reparert til tross for at vilkårene for kondemnasjon er oppfylt, er assurandørens ansvar begrenset til forsikringssummen med eventuelle tillegg etter § 4-19, men fratrukket vrakets verdi.

§ 12-10. Besiktelse av skadene

Før skadene blir reparert, skal de besiktes av en representant for sikrede og en representant for assurandøren.

Representantene skal avgi besiktelsesrapporter hvor de beskriver skadene og uttaler seg om den sannsynlige årsak til de enkelte skader, tidspunktet for deres inntreden og omkostningene ved å utbedre dem.

Hvis en av partene forlanger det, skal representantene, før skaden blir reparert, avgi foreløpige rapporter hvor de skjønnsmessig anslår reparasjonsomkostningene.

Er det uenighet mellom sikredes og assurandørens representant, kan partene

tilkalle en oppmann som skal gi en begrunnet uttalelse om de spørsmål som blir forelagt ham. Blir partene ikke enige om valg av oppmann, oppnevnes denne av en nordisk dispassjor.

Verken sikrede eller assurandøren kan begjære rettslig skjønn over skadene, med mindre dette er påbudt i vedkommende lands lovgivning.

Lar sikrede uten tvingende grunn skipet reparere uten å avholde besiktelse eller uten å varsle assurandøren til denne, har han, i tillegg til den bevisbyrde som påhviler ham etter § 2-12, også bevisbyrden for at skaden ikke skyldes årsaker som ikke omfattes av forsikringen.

§ 12-11. Innhenting av anbud

Assurandøren kan forlange at det blir innhentet anbud på reparasjonsarbeidet fra de verksteder han ønsker. Hvis sikrede ikke innhenter slike anbud, kan assurandøren gjøre det.

Medfører innhenting av anbud tidstap ut over ti dager, regnet fra utsendelsen av anbudsinnbydelsen, erstatter assurandøren tidstapet med 20 % p.a. av den **avtalte kaskoverdien** i den overskytende tid.

§ 12-12. Valg av reparasjonsverksted

De innhentede anbud skal for sammenligningens skyld korrigeres ved at flyttingsutgiftene legges til anbudssummen.

Sikrede bestemmer hvilket verksted som skal benyttes, men assurandørens ansvar for omkostningene ved reparasjonen og flyttingen er begrenset til et beløp svarende til det beløp som ville ha blitt erstattet hvis det laveste korrigerede anbud var blitt antatt, tillagt 20 % p.a. av den **avtalte kaskoverdien** for den tid sikrede sparer ved ikke å velge dette anbudet.

Har sikrede på grunn av særlige omstendigheter rimelig grunn til å motsette seg at reparasjonen blir utført ved et av de verksteder som har gitt anbud, kan han kreve at anbudet fra dette verkstedet settes ut av betraktning.

§ 12-13. Flytting av skipet

Med den begrensning som følger av § 12-12, svarer assurandøren for omkostningene ved flytting av skipet til verksted, herunder kost og hyre til nødvendig mannskap, bunkers og lignende direkte utgifter ved driften av skipet i den tid som medgår. Hvis flyttingen medfører besparelser for sikrede, fratrekkes et tilsvarende beløp.

Har en annen assurandør uttrykkelig fralagt seg ansvaret under flyttingen i henhold til § 3-20, svarer den assurandøren som er ansvarlig for skipets skader, også for tap som oppstår under eller som følge av flyttingen, og som ellers ville ha blitt erstattet av den andre assurandøren.

Assurandøren kan fralegge seg ethvert ansvar under flyttingen overensstemmende med § 3-20.

§ 12-14. Fordeling av fellesomkostninger

Er det påløpt omkostninger som er felles for reparasjonsarbeider som assurandøren svarer for og arbeider som ikke omfattes av forsikringen, skal disse omkostningene fordeles skjønnsmessig under hensyn til hva arbeidene har kostet. **Utgifter til tørrdokk og kaileie** skal imidlertid fordeles under hensyn til den tid de erstatningsmessige og de ikke-erstatningsmessige arbeidene ville ha tatt, dersom de to gruppene av arbeider var blitt utført hver for seg.

§ 12-15. Isfradrag

Skade som skyldes støt mot eller berøring med is - sammenstøt med isfjell i rom sjø unntatt - erstattes med fradrag som fastsatt i **forsikringsavtalen**. **I tillegg kommer egenandelen som nevnt i § 12-18, første ledd.**

§ 12-16. Maskinfradrag

Skade på maskineriet med tilbehør og på rørledninger og elektriske ledninger utenfor maskineriet erstattes med fradrag som nevnt i **forsikringsavtalen**. I tillegg kommer egenandelen som nevnt i § 12-18, første ledd.

Maskinfradrag gjøres dog ikke hvis skaden er en følge av:

- (a) at skipet har vært utsatt for grunnstøtning, sammenstøt eller støtning,

- (b) at maskinrommet er blitt satt helt eller delvis under vann,
- (c) brann eller eksplosjon som er oppstått utenfor maskinrommet.

§ 12-17. Erstatning uten fradrag

Uten fradrag etter § 12-15 og § 12-16 erstattes:

- (a) tap som omfattes av § 12-1 fjerde ledd, § 12-11 annet ledd og § 12-13,
- (b) ubrukte reservegjenstander som skades eller går tapt,
- (c) midlertidig reparasjon.

§ 12-18. Egenandel

For hvert enkelt havari fratrekkes det beløp som er oppgitt i **forsikringsavtalen**.

Skade som skyldes hårdtvær eller gange i is, og som er oppstått i tiden fra avgangen fra en havn til anløpet av den neste, regnes som ett enkelt havari.

Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret, jfr. § 4-5, og tap ved redningsforanstaltninger, jfr. § 4-7 til § 4-12, erstattes uten egenandel.

§ 12-19. Grunnlaget for beregning av fradrag etter § 12-15 til § 12-18 og § 3-15

Fradrag etter § 3-15 annet ledd, § 12-15, § 12-16 og § 12-18 beregnes av den fulle erstatning etter Planen og forsikringsvilkårene før fradrag etter noen av disse paragrafene er gjort.

Fradrag gjøres også når skade på skipet erstattes etter § 4-7 jfr. § 4-12 første ledd.

Kapittel 13

Sikredes ansvar for sammenstøt eller støtning

§ 13-1. Omfanget av assurandørens ansvar

Assurandøren holder sikrede skadesløs for ansvar som sikrede blir pålagt for tap som skipet med tilbehør, utstyr og last, eller slepebåt som skipet benytter, har voldt ved sammenstøt eller støtning.

Assurandøren dekker likevel ikke for:

- (a) ansvar som oppstår mens skipet foretar slepning, eller som er forårsaket av slepningen, med mindre denne skjer i forbindelse med en bergning som omhandlet i § 3-12 annet ledd,
- (b) ansvar for skade på person eller tap av liv,
- (c) annet tap tilføyet passasjerer og mannskap på det forsikrede skip,
- (d) ansvar for skade på eller tap av last, andre gjenstander ombord i det forsikrede skip, eller utstyr som skipet benytter,
- (e) ansvar overfor befraktere eller andre hvis interesse er knyttet til det forsikrede skip,
- (f) ansvar for forurensningsskader og skader ved brann eller eksplosjon voldt av olje eller andre flytende eller flyktige stoffer, kontaminasjonskader voldt av radioaktive stoffer og skader på korallrev og andre miljøskader. Assurandøren er likevel ansvarlig hvis sikrede ved sammenstøt med annet skip blir pålagt ansvar for slike skader på dette skip med tilbehør og last,
- (g) ansvar for tap som last eller bunkers volder etter grunnstøtning eller støtning mot is,
- (h) ansvar for tap voldt ved skipets bruk av anker, fortøynings- og slepegods,

laste- og losseinretninger, landganger o.l. og ansvar for skade på eller tap av disse gjenstander,

- (i) ansvar for fjerning av vraket av det forsikrede skipet og for ferdsels-hindringer skapt av det forsikrede skipet,
- (j) refusjon av beløp som tredjemann har betalt som erstatning for tap som nevnt under (a) til (i).

§ 13-2. Ansvarsbegrensning på grunnlag av flere skips tonnasje eller verdi

Bli sikredes ansvar begrenset på grunnlag av flere skips tonnasje eller verdi, og er disse skip forsikret hos forskjellige assurandører, svarer hver enkelt assurandør for den del av ansvaret som tilsvarende vedkommende skips tonnasje eller verdi.

§ 13-3. Grensen for assurandørens ansvar ved et enkelt havari

For erstatningsansvar som er forårsaket ved et enkelt havari, svarer assurandøren inntil et beløp tilsvarende forsikringssummen.

§ 13-4. Egenandel

For hvert enkelt havari fratrekkes det beløp som er oppgitt i **forsikringsavtalen**.

Saksomkostninger, jfr. § 4-4, omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret, jfr. § 4-5, og tap ved redningsforanstaltninger, jfr. § 4-7 til § 4-12, erstattes uten egenandel.

Tredje del

ANDRE STORSKIPSFORSIKRINGER

Kapittel 14

Særskilte forsikringer mot totaltap

§ 14-1. Forsikring mot totaltap og overskytende kollisjonsansvar (kaskointeresseforsikring)

Er det tegnet forsikring mot totaltap og overskytende kollisjonsansvar (kaskointeresseforsikring), svarer assurandøren med et beløp fastsatt i **forsikringsavtalen**:

- (a) for totaltap overensstemmende med reglene i kapittel 11 og § 15-10, og
- (b) særskilt for sikredes ansvar for sammenstøt eller støtning overensstemmende med reglene i § 13-1 til § 13-3, når kaskoassurandøren ikke erstatter ansvaret fordi det overstiger en forsikringssum tilsvarende den fulle **avtalte kaskoverdien**.

§ 14-2. Forsikring mot tap av langsiktige fraktinntekter (fraktinteresseforsikring)

Er det tegnet forsikring mot tap av langsiktige fraktinntekter (fraktinteresseforsikring), svarer assurandøren for totaltap overensstemmende med reglene i kapittel 11 med et beløp fastsatt i **forsikringsavtalen**.

§ 14-3. Fellesregler for de særskilte forsikringene mot totaltap

Assurandørens ansvar for totaltap er betinget av at sikrede krever erstatning for totaltap av kaskoassurandøren. Har kaskoassurandøren utbetalt forsikringssummen i henhold til § 4-21, kan sikrede kreve erstatning av assurandøren mot å overdra vraket til ham. Er det tegnet både kaskointeresseforsikring og fraktinteresseforsikring, har kaskointeresseassurandøren fortrinnsrett til vraket.

Assurandøren svarer ikke for tap ved redningsforanstaltninger, jfr. § 4-7 til § 4-12.

Reglene i kapittel 10 og 11 får tilsvarende anvendelse.

Reglene i § 1-4, § 9-4, § 9-5 første punkt, § 9-6 og § 9-8, jfr. § 9-2, får tilsvarende anvendelse i forholdet mellom assurandørene for de særskilte forsikringene mot totaltap m.v. og hovedassurandøren ved kaskoforsikringen.

§ 14-4. Begrensninger i adgangen til å tegne særskilte forsikringer mot totaltap

Er det tegnet kaskointeresseforsikring for et beløp som overstiger 25 % av den **avtalte kaskoverdien** ved kaskoforsikringen mot samme fare, er den overskytende del av kaskointeresseforsikringen ugyldig. Tilsvarende gjelder ved tegning av frakt-interesseforsikring.

Er det tegnet flere kaskointeresseforsikringer eller flere fraktinteresseforsikringer, reduseres assurandørenes ansvar forholdsmessig.

Reglene i første ledd er ikke til hinder for at sikrede i tillegg til kaskointeresseforsikring og fraktinteresseforsikring tegner forsikring med åpen forsikringsverdi mot tap av et eksisterende tidscerteparti eller en kontrakt for en serie reiser. Får sikrede utbetalt erstatning under en slik forsikring, reduseres fraktinteresseassurandørens ansvar etter § 14-2 tilsvarende.

Kapittel 15

Krigsforsikring

Avsnitt I

Alminnelige regler om krigsforsikringens omfang

§ 15-1. Farefeltet

Forsikringen omfatter krigsfare, jfr. § 2-9.

Er sjøfareforsikringen suspendert under forhold som nevnt i § 3-19, omfatter forsikringen også sjøfare, jfr. § 2-8.

§ 15-2. Tapsfeltet

Forutsatt at det er avtalt forsikringssum som angitt i § 15-3, dekker forsikringen:

- (a) totaltap og skade, jfr. kapittel 10-12 og avsnitt 4 og 5 nedenfor,
- (b) kollisjonsansvar, jfr. kapittel 13,
- (c) kaskointeresse/fraktinteresse, jfr. kapittel 14,
- (d) tidstap, jfr. kapittel 16 og avsnitt 6 nedenfor,
- (e) rederansvar (P&I), jfr. avsnitt 7 nedenfor, herunder yrkesskade m.v., jfr. avsnitt 8 nedenfor.

§ 15-3. Forsikringssum

Dekning av tapsfeltene som angitt i § 15-2 er betinget av at partene har avtalt en særskilt forsikringssum for hvert tapsfelt. For tidstapforsikring skal **forsikringsavtalen** i tillegg fastsette inntektstapet per døgn (dagsbeløpet), jfr. § 16-5 og § 16-6, egenandelsperioden, jfr. § 16-7, samt antall erstatningsdager per havari og i alt, jfr. § 16-4 annet ledd.

Dersom ikke annet er avtalt skal følgende forsikringssummer anvendes:

- (a) Forsikringssummen for P&I og yrkesskade, jfr. § 15-2 (e), er den totale summen av forsikringssommene etter § 15-2 (a) og (c). Kostnader som har påløpt for å forhindre tap etter avsnitt 7 og 8 erstattes innenfor denne kombinerte forsikringssummen.
- (b) Forsikringssummen for kollisjonsansvar, jfr. § 15-2 (b) skal tilsvare forsikringssummen i henhold til § 15-2 (a) med tillegg av forsikringssummen i § 15-2 (c) kaskointeresse, jfr. § 14-1 (b).

§ 15-4. Sikkerhetsforskrifter

Assurandøren kan i forsikringstiden gjennom spesielle sikkerhetsforskrifter (jfr. § 3-22) gi pålegg blant annet om følgende forhold:

- (a) at skipet ikke skal tiltre en planlagt reise eller fullføre en pågående reise,
- (b) at skipet skal eller ikke skal følge en bestemt rute,
- (c) at skipet skal deviere, flyttes fra en havn til en annen, eller bli liggende i en bestemt havn,
- (d) at skipet ikke skal føre last av en bestemt art eller visse passasjerer,
- (e) at skipet skal eller ikke skal følge påbud gitt av fremmed statsmakt,
- (f) at sikrede uten ugrunnet opphold skal gi opplysninger om skipets posisjon, om reiser skipet utfører eller skal utføre, om avgangs- og ankomsttid, lastens art, reiseruten, befraktningsforholdet m.v., og om eventuelle endringer i tidligere gitte opplysninger om slike forhold.

Ved brudd på fastsatte sikkerhetsforskrifter gjelder § 3-25 annet ledd tilsvarende.

Avsnitt 2

Opphør av forsikringen

§ 15-5. Stormaktskrig

Oppstår det krig eller krigslignende forhold mellom noen av de følgende stater: Storbritannia, USA, Frankrike, Den russiske føderasjon, Folkerepublikken Kina, opphører forsikringen mot krigsfare umiddelbart.

§ 15-6. Bruk av atomvåpen i krigsøyemed

Ved enhver bruk av atomvåpen i krigsøyemed opphører forsikringen automatisk.

§ 15-7. Bortleie

Blir skipet bortleiet (bareboat-bortfraktet), opphører forsikringen **automatisk**.

§ 15-8. Oppsigelse

Ved endrede forhold har både forsikringstageren og assurandøren rett til å si opp forsikringen med syv dagers varsel (**slikt varsel får virkning fra utløpet av 7 dager fra midnatt den dagen varsel om oppsigelse er utstedt av eller til assurandøren**). En oppsigelse får også virkning i forhold til panthaveren, men assurandøren skal umiddelbart varsle ham om den.

Assurandøren skal forsøke, i den grad det er praktisk og kommersielt mulig, å fremkomme med forslag til fortsettelse av forsikringen på de best tilgjengelige vilkår under de endrete omstendigheter.

Avsnitt 3 Fartsområdet

§ 15-9. Ekskluderte og betingede fartsområder

I tillegg til § 3-15 gjelder følgende:

Assurandøren kan til enhver tid fastsette eller endre forsikringens fartsområde.

Han kan i denne forbindelse bestemme at:

- (a) visse områder skal ha status som betingede områder. I slike områder kan skipet fortsatt seile, men det skal betales tilleggspremie.
- (b) visse områder skal ha status som ekskluderte områder. Slike områder faller utenfor forsikringens fartsområde.

Avsnitt 4 Totaltap

§ 15-10. Forholdet til kapittel 11

Bestemmelsene i dette avsnitt kommer i tillegg til bestemmelsene i kapittel 11.

§ 15-11. Inngrep fra fremmed statsmakt, sjørøveri

Er skipet fratatt sikrede ved inngrep fra fremmed statsmakt, som assurandøren svarer for etter § 2-9, kan sikrede kreve erstatning for totaltap hvis skipet ikke er frigitt innen tolv måneder fra den dag da inngrepet fant sted.

Er skipet tatt av sjørøvere eller fratatt sikrede ved lignende rettsstridig inngrep, som assurandøren svarer for etter § 2-9, kan sikrede kreve erstatning for totaltap hvis skipet ikke er kommet til rette innen tolv måneder fra den dag inngrepet fant sted.

Er det innen utløpet av de frister som er nevnt i første og annet ledd på det rene at sikrede ikke vil få skipet tilbake, kan han straks kreve erstatning for totaltap.

Har sikrede fremsatt krav om erstatning for totaltap og de fastsatte frister er utløpt, er det uten betydning for sikredes krav at skipet senere blir frigitt.

§ 11-8 og § 11-9 gjelder tilsvarende.

§ 15-12. Innestengning

Er skipet som følge av innestengning forhindret fra å forlate en havn eller et lignende avgrenset område, kan sikrede kreve erstatning for totaltap, hvis hindringen ikke har opphørt innen tolv måneder fra den dag den inntraff.

Bestemmelsene i § 15-11 tredje, fjerde og femte ledd får tilsvarende anvendelse.

§ 15-13. Påtvunget opphold m.v.

Har skipet vært ute av inntektsgivende virksomhet i mer enn seks måneder som følge av pålegg fra assurandøren, jfr. § 15-4, kan sikrede kreve erstatning for totaltap.

Avsnitt 5

Skade

§ 15-14. Forholdet til kapittel 12

Bestemmelsene i kapittel 12 gjelder med følgende unntak:

- (a) Forsikringen omfatter ikke omkostninger nevnt i § 12-8 og § 12-11 annet ledd. Forsikringen omfatter heller ikke hyre og kost og lignende utgifter ved driften av skipet som går inn under § 4-11 eller § 12-13 første ledd.
- (b) Istedenfor § 12-12 gjelder:

De innhentede anbud skal for sammenligningens skyld korrigeres ved at flyttingsutgiftene legges til anbudssummen. Til de korrigerede anbud legges et beløp lik produktet av dagsbeløpet under tidstapsforsikringen og det antall døgn skipet i alt vil bli ute av inntektsgivende virksomhet hvis reparasjonen skjer ved vedkommende verksted. Den sum som derved fremkommer, betegnes som totalomkostningene ved reparasjonen.

Har sikrede på grunn av særlige omstendigheter rimelig grunn til å motsette seg at reparasjonen blir utført ved et av de verksteder som har gitt anbud, kan han kreve at anbudet fra dette verkstedet settes ut av betraktning.

Sikrede bestemmer hvilket verksted som skal benyttes, men assurandørens ansvar er begrenset til de beløp som er nevnt i de foregående ledd.

§ 15-15. Egenandel

Er det avtalt egenandel i **forsikringsavtalen**, jfr. § 12-18, gjelder følgende:

Har skipet vært beslaglagt eller rekvirert til bruk av fremmed statsmakt, og det blir tilbakelevert uten at sikrede kan kreve erstatning for totaltap, skal tap oppstått under inngrepet i sin helhet ansees som forårsaket ved et enkelt havari.

Avsnitt 6

Tidstap

§ 15-16. Forholdet til kapittel 16

Bestemmelsene i dette avsnitt kommer i tillegg til bestemmelsene i kapittel 16.

Istedenfor § 16-1 annet ledd litra b gjelder:

Assurandøren hefter for tap som skyldes at skipet helt eller delvis er ute av inntektsgivende virksomhet fordi det som følge av innestengning er forhindret fra å forlate en havn eller et lignende avgrenset område.

§ 15-17. Tap ved anløp av visitasjonshavn, midlertidig opphold m.v.

Assurandøren dekker også tidstap hvor skipet bringes til havn av fremmed statsmakt for:

- (a) visitasjon av last m.v.
- (b) oppbringelse og midlertidig tilbakeholdelse.

Har sikrede krav på totaltapserstatning etter § 15-11 eller § 15-12, har han ikke rett til erstatning etter dette avsnitt utover den første måneden av tidstapet. Er erstatning allerede utbetalt, skal den trekkes fra i totaltapserstatningen.

§ 15-18. Tap ved pålegg om opphold m.v.

Assurandøren dekker også tidstap som følge av pålegg fra assurandøren, jfr. § 15-4. Dette gjelder likevel ikke i forbindelse med krigsutbrudd.

Har sikrede krav på totaltapsdekning etter § 15-13, gjelder § 15-17 annet ledd tilsvarende.

§ 15-19. Valg av reparasjonssted

§ 16-9 gjelder ikke.

Avsnitt 7

Rederansvar m.v. (P&I)

§ 15-20. Dekningsområdet

Assurandøren dekker ansvar og utgifter som er omfattet av skipets P&I forsikring dersom ansvaret/utgiftene er forårsaket av en krigsfare som definert i:

- (a) § 2-9, eller
- (b) International Group of P&I Clubs Pooling Agreement Appendix IV slik den lød ved inngåelsen av denne forsikringsavtalen.

Er det ikke tegnet P&I forsikring mot sjøfare for skipet i en av foreningene som er part i International Group of P&I Clubs Pooling Agreement, skal assurandørens ansvar etter første ledd fastsettes som om P&I forsikringen hadde vært tegnet i Assuranceforeningen Gard (Gjensidig).

§ 15-21. (strøket)

§ 15-22. Begrensninger i dekningen

Omfattes ansvar og utgifter som nevnt i § 15-20 av en annen forsikring sikrede har tegnet, er dekningen etter dette avsnitt subsidiær i forhold til den forsikringen. Dette skal ikke gjelde ansvar og utgifter som er dekningsmessig under skipets P&I forsikring og også dekket etter § 15-20, dersom P&I forsikringen er tegnet i en P&I forening som er part i International Group of P&I Clubs Pooling Agreement.

Avsnitt 8

Yrkesskadeforsikring m.v.

§ 15-23. Dekningsområdet

Har sikrede i henhold til lov eller tariffavtale plikt til å tegne dødsfalls- og invaliditetsforsikring på skipets besetningsmedlemmer, dekker assurandøren de krav besetningsmedlemmene har i denne forbindelse.

Omfattes krav som nevnt i første ledd av dekningen til en annen forsikring sikrede har tegnet, er dekningen etter denne bestemmelsen subsidiær i forhold til den forsikringen.

Kapittel 16

Tidstapforsikring

§ 16-1. Hovedregler om assurandørens ansvar

Forsikringen omfatter tap som skyldes at skipet helt eller delvis har vært ute av inntektsgivende virksomhet på grunn av skade på skipet, såfremt skaden er erstatningsmessig etter Planen, eller ville ha vært det dersom det ikke hadde vært avtalt egenandel, jfr. § 12-18. Er kaskoforsikringen tegnet på andre vilkår enn Planen, og disse vilkårene er skriftlig akseptert av assurandøren, skal reglene i Planens kapitler 10-12 erstattes med de korresponderende vilkårene i vedkommende forsikring ved vurderingen av om skaden er erstatningsmessig.

Forsikringen omfatter også tap som skyldes at skipet helt eller delvis er ute av inntektsgivende virksomhet:

- (a) fordi det er grunnstøtt,
- (b) fordi det som følge av fysisk innestengning (bortsett fra innestengning på grunn av is) er forhindret fra å forlate en havn eller et lignende avgrenset område, eller
- (c) som følge av tiltak for å berge eller fjerne skadet last, eller
- (d) som følge av en begivenhet som er dekningsmessig i felleshavari i henhold til York-Antwerpen reglene 1994.

§ 16-2. Totaltap

Assurandøren svarer ikke for tidstap som følge av et havari som gir sikrede rett til totaltaperstatning etter kapittel 11 eller etter de korresponderende vilkårene i den kaskoforsikringen som gjelder for skipet i henhold til § 16-1 første ledd annet punkt.

§ 16-3. Hovedregel om beregning av erstatningen

Erstatningen fastsettes på grunnlag av den tid skipet har vært ute av inntektsgivende virksomhet (tidstapet) og inntektstapet per døgn (dagsbeløpet). Tidstap som er inntrådt før begivenhetene beskrevet i § 16-1 har inntruffet, erstattes ikke.

§ 16-4. Beregningen av tidstapet

Tidstapet angis i dager, timer og minutter. Tid hvor skipet bare delvis har vært ute av inntektsgivende virksomhet, omregnes til tilsvarende tid med full driftsstans.

Assurandørens ansvar for tidstap som følge av et enkelt havari og for det totale tidstap som følge av havarier inntruffet i forsikringstiden er begrenset til forsikringssummen per døgn multiplisert med det antall erstatningsdager per havari og i alt som er angitt i **forsikringsavtalen**.

§ 16-5. Dagsbeløpet

Sikredes inntektstap per døgn (dagsbeløpet) skal settes lik frakten pr. døgn i henhold til den løpende fraktavtale, med fradrag av utgifter som sikrede har eller burde ha spart som følge av at skipet ikke har vært i regulær drift.

Hvis skipet er avsluttet, beregnes dagsbeløpet på grunnlag av de gjennomsnittlige fraktrater for skip av vedkommende type og størrelse i det tidsrom skipet er ute av inntektsgivende virksomhet.

§ 16-6. Avtalt dagsbeløp

Hvis det i forsikringsavtalen er angitt at inntektstapet skal erstattes med et bestemt beløp pr. døgn, anses beløpet som **avtalt** dagsbeløp, hvis ikke noe annet klart fremgår av forholdene.

§ 16-7. Egenandelsperiode

For hvert enkelt havari fastsettes en egenandelsperiode som regnes fra tidstapets begynnelse og varer inntil tidstapet som følge av havariet, beregnet etter regelen i § 16-4 første ledd annet punkt, er nådd opp i den egenandelsperiode som er angitt i **forsikringsavtalen**. Tidstap i egenandelsperioden erstattes ikke av assurandøren.

Skade som skyldes hårdtvær eller gange i is, og som er oppstått i tiden fra avgangen fra en havn til anløpet av den neste, regnes som ett enkelt havari.

Er det avtalt separat egenandelsperiode for maskinskade gjelder § 12-16 tilsvarende .

§ 16-8. Besiktelse av skadene

Bestemmelsen i § 12-10 gjelder tilsvarende for denne forsikring.

§ 16-9. Valg av reparasjonssted

Assurandøren kan forlange at det blir innhentet anbud på reparasjonsarbeidet fra de verksteder han ønsker. Hvis sikrede ikke innhenter slike anbud, kan assurandøren gjøre det.

Har sikrede på grunn av særlige omstendigheter rimelig grunn til å motsette seg at reparasjonen blir utført ved et av de verksteder som har gitt anbud, kan han kreve at anbudet fra dette verksted settes ut av betraktning.

Sikrede bestemmer hvilket verksted som skal benyttes. Assurandørens ansvar er likevel begrenset til tidstapet etter det anbud som ville ha medført det minste tidstap av de anbud som sikrede ville ha kunnet kreve dekket under kaskoforsikringen. Velger sikrede dette verkstedet, skal erstatningsoppgjøret bygge på det faktiske tidstapet, selv om dette er større enn hva anbudet forutsatte. Er kaskoforsikringen tegnet på andre vilkår enn Planen, og disse vilkårene er skriftlig akseptert av assurandøren, er assurandørens ansvar begrenset til tidstapet etter det anbud som ville ha medført det minste tidstap pluss en halvpart av det ytterligere tidstap som oppstår.

§ 16-10. Forseiling til verksted o.l.

Tidstap ved forseiling til verksted belastes den gruppe arbeider som har nødvendiggjort forseilingen.

Hvis forseiling til verkstedet var nødvendiggjort av mer enn en gruppe arbeider, fordeles forseilingstiden i forhold til den tid hver gruppe arbeider ville ha krevet hvis de var utført separat. Forseiling i egenandelsperioden fordeles ikke.

Reglene i første og annet ledd gjelder også for tidstap ved besiktelser, innhenting av anbud, tankrengjøring, venting for selve reparasjonen og lignende forhold som er nødvendige for at arbeidet skal kunne utføres.

§ 16-11. Ekstraomkostninger anvendt for å spare tid

Assurandøren svarer for ekstraomkostninger ved midlertidige reparasjoner og ved ekstraordinære tiltak, iverksatt for å avverge eller begrense tidstap som forsikringen omfatter, i den utstrekning disse ekstraomkostninger ikke skal dekkes av skipets kaskoassurandør. Er kaskoforsikringen tegnet på andre vilkår enn Planen, og disse vilkårene er skriftlig akseptert av assurandøren, får reglene i § 16-1 første ledd annet punkt anvendelse.

Assurandøren svarer likevel ikke utover det beløp han skulle ha betalt dersom foranstaltningene ikke var blitt foretatt.

Dersom tid spares for sikrede, skal han bære en andel av ekstraomkostningene i forhold til den tid som spares for hans regning.

§ 16-12. Samtidige reparasjoner

Hvis det samtidig blir utført reparasjoner som omfattes av forsikringen og arbeider som ikke omfattes av noen tidstapforsikring, men som:

- (a) utføres til oppfyllelse av pålegg gitt av klasseinstitusjonen, eller
- (b) er nødvendige av hensyn til skipets evne til å oppfylle kravene til teknisk og operativ sikkerhet eller sine kontraktsforpliktelser, eller
- (c) gjelder ombygging,

erstatter assurandøren halvparten av den felles reparasjonstiden for begge grupper som faller utenfor egenandelsperioden.

Blir det samtidig utført reparasjoner vedrørende to havarier, som begge omfattes av forsikringen, gjelder regelen i første ledd tilsvarende for den tid som faller innenfor egenandelsperioden for det ene havariet, men ikke innenfor egenandelsperioden for det andre havariet.

Blir det samtidig utført reparasjoner som omfattes av forsikringen og arbeider som omfattes av en annen tidstapforsikring, erstatter assurandøren halvparten av den felles reparasjonstid for begge grupper som faller utenfor

egenandelsperioden. Dette gjelder også hvor reparasjonen under den andre **forsikringsavtalen** finner sted i egenandelsperioden under denne **forsikringsavtalen**. Bli det dessuten samtidig utført arbeider som ikke omfattes av noen tidstapforsikring, men som faller innenfor første ledd, erstatter assurandøren bare en fjerdepart av den felles reparasjonstid som faller utenfor egenandelsperioden.

Ved anvendelse av reglene i første til tredje ledd skal hver enkelt gruppe arbeider ansees for å ha pågått i det antall dager den enkelte gruppe arbeider ville ha krevet hvis de var blitt utført separat, regnet fra det tidspunkt arbeidene ble påbegynt. Med mindre forholdene klart utpeker et annet tidspunkt, antas alle grupper arbeider for å være påbegynt ved skipets ankomst til verkstedet. Den forsinkelse som måtte oppstå fordi flere grupper arbeider er blitt utført samtidig, skal belastes alle grupper i forhold til det antall dager hver gruppe arbeider ville ha krevet hvis de var blitt utført separat, regnet fra det tidspunkt arbeidene ble påbegynt. **Assurandørens ansvar skal ikke overstige det beløpet som ville blitt erstattet dersom det arbeidet han er ansvarlig for var blitt utført separat.**

§ 16-13. Tidstap etter avslutningen av en reparasjon

Etter avsluttet reparasjon erstatter assurandøren kun tidstap:

- (a) før skipet kan gjenoppta reisen eller virksomheten under den fraktavtale som var i kraft ved havaritidspunktet,
- (b) før skip som brukes i linjevirksomhet eller på annen måte følger en fast rute eller som opererer i et definert geografisk område, kan gjenoppta virksomheten,
- (c) ved forseiling av skipet til den første lasteplass under en fraktavtale som var bindende inngått før havaritidspunktet,
- (d) før passasjerskip kan gjenoppta virksomheten, men ikke utover fjorten dager.

For tidstap etter avslutningen av reparasjonen gjelder § 16-10 tilsvarende.

§ 16-14. Reparasjoner etter utløpet av forsikringstiden

Assurandøren svarer ikke for tidstap ved reparasjonsopphold som blir påbegynt senere enn to år etter utløpet av forsikringstiden.

Tidstap ved reparasjonsopphold som påbegynnes etter utløpet av forsikrings-tiden erstattes etter reglene i § 16-5, selv om dagsbeløpet etter § 16-6 er taksert, dersom dette leder til lavere erstatning.

§ 16-15. Assurandørens ansvar når skipet overdras til ny eier

Når skader på skipet repareres i forbindelse med overdragelse til ny eier, svarer assurandøren ikke for tid som likevel ville gått tapt i forbindelse med overdragelsen. Må overdragelsen utsettes på grunn av reparasjoner som omfattes av forsikringen, erstatter assurandøren sikredes rentetap, fastsatt etter reglene i § 5-4, selv om skipet ikke ville hatt inntekt under utsettelsen.

Erstatning etter første ledd skal ikke være høyere enn erstatningen beregnet på grunnlag av forsikringssummen pr. døgn og:

- (a) den tid leveringen var utsatt med, eller
- (b) den tid som kunne påregnes å medgå til kjøperens reparasjon av skipet, med fradrag for avtalt egenandelsperiode. Egenandelsperioden regnes i løpende dager selv om rentetapet er forskjellig fra forsikringssummen pr. døgn. Det kan ikke kreves erstatning etter § 16-13 i disse tilfellene.

Sikredes krav mot assurandøren kan ikke overdras til ny eier.

§ 16-16. Forholdet til andre assurandører og felleshavari

Reglene om dekningskrav i § 5-13 skal anvendes tilsvarende på:

- (a) sikredes krav på erstatning av tidstap og erstatning av driftsutgifter under flytting til verkstedet i henhold til § 12-11 eller § 12-13, eller tilsvarende bestemmelser i slike andre vilkår som skipets kaskoforsikring er dekket på, og
- (b) de krav sikrede forøvrig måtte ha på å få tapet erstattet av en annen assurandør eller i felleshavari.

Fjerde del
ANDRE FORSIKRINGER

Kapittel 17

Særregler for fiskefartøyer og mindre fraktestartøyer m.v.

Avsnitt I

Felles bestemmelser

§ 17-1. Anvendelsesområde

Reglene i kapittel 17 avsnitt 1-7 kommer bare til anvendelse i den utstrekning dette fremgår av **forsikringsavtalen**.

§ 17-2. Fornyelse av forsikringen/Til § 1-5

Ved utløpet av forsikringstiden fornyes forsikringen automatisk for tolv måneder til samme premie og på samme vilkår.

Vil assurandøren ikke fornye forsikringen, eller vil han bare fornye den til annen premie eller på andre vilkår, må han varsle forsikringstageren om dette senest en måned før utløpet av forsikringstiden.

Vil forsikringstageren si opp forsikringen eller vil han ikke akseptere fornyelse til ny premie eller på nye vilkår, må han varsle assurandøren om dette senest fjorten dager før utløpet av forsikringstiden.

§ 17-3. Fartsområde for fiskefartøyer/Til § 3-15

Er ikke annet bestemt i **forsikringsavtalen**, gjelder ved forsikring av fiskefartøyer de begrensninger som følger av vedlegget til Planen punkt III. Ekskluderte fartsområder ved forsikring av fiskefartøyer etter kapittel 17.

Ved overskridelse av fartsområdet etter første ledd gjelder § 3-15 **femte** ledd tilsvarende.

§ 17-4. Klasse og skipskontroll/Til § 3-14 og § 3-8

Har fartøyet ved forsikringstidens begynnelse klasse i et klassifikasjonsselskap godkjent av assurandøren, gjelder § 3-14 og § 3-8 annet ledd.

Fartøy som ikke har klasse, skal ved forsikringstidens begynnelse ha gyldig sertifikat i henhold til reglene i fartøyet's flaggstat. Bortfall av gyldig sertifikat likestilles med tap av klasse, jfr. § 3-14.

§ 17-5. Sikkerhetsforskrifter/Til § 3-22 og § 3-25

Følgende spesielle sikkerhetsforskrifter gjelder, jfr. § 3-25 annet ledd:

- (a) Fartøyet skal ikke forsere is.
- (b) Har fartøyet fartssertifikat, utgjør bestemmelsene i sertifikatet spesielle sikkerhetsforskrifter.
- (c) Ved landligge og opplag skal sikrede sikre fartøy og utstyr, og sørge for daglig tilsyn av fartøyet og dets fortøyninger. Tilbehør, utstyr, fangst eller last skal være innelåst, fastlåst til eller boltet fast til fartøyet, slik at det må brukes verktøy for å fjerne det.

§ 17-6. Sikredes besparelser

Har sikrede som følge av havari eller ansvar som er dekket av forsikringen oppebåret ekstra inntekter, spart utgifter eller avverget ansvar som ellers ville ha påløpt og som ikke ville ha vært dekket av assurandøren, kan denne gjøre fradrag i erstatningen med et beløp som svarer til den fordel som er oppnådd.

Avsnitt 2 Kaskoforsikring

§ 17-7. Forholdet til kapitlene 10-13

Bestemmelsene i kapitlene 10-13 gjelder med de endringer som følger av § 17-7A og § 17-10 til § 17-17.

§ 17-7A. Fastmontert tilbehør som er midlertidig lagret i land

Er fastmontert tilbehør for fiskefartøy midlertidig lagret i land, skal dette lagres i et låst lagerbygg eller rom. Assurandøren svarer for tap som følge av brann og innbruddstyveri i det låste lagerbygget eller rommet. Dette gjelder likevel bare såfremt assurandøren før fartøyet forlater havn er varslet om hvilket utstyr som er brakt i land, dets verdi og hvor det er lagret.

Ved totaltap av fartøyet, jfr. kapittel 11, skal det gjøres fradrag i totaltaps-erstatningen for verdien av tilbehør dekket i henhold til første ledd.

**§ 17-8. Endring av den åpne eller avtalte forsikringsverdien/
Til § 2-2 og § 2-3**

I tillegg til § 2-2 og § 2-3 gjelder:

Sikrede skal melde fra til assurandøren dersom det skjer endringer i vilkår gitt av det offentlige knyttet til fartøyets fiskerettigheter, eller han aksepterer et tilbud om offentlig kondemnasjonstilskudd som er lavere enn den åpne eller **avtalte** forsikringsverdien. Assurandøren kan i slike tilfelle kreve at den åpne eller **avtalte** forsikringsverdien settes ned.

§ 17-9. Skade på båter, fangstredskaper og fangst/Til § 4-7 til § 4-12 og § 4-16

Assurandørens ansvar for redningsomkostninger, jfr. § 4-7 til § 4-12, omfatter ikke tap av eller skade på fiskefartøyets båter, fangstredskaper eller fangst som oppstår mens disse gjenstandene befinner seg utenfor fartøyet.

§ 17-10. Kasko- og fraktinteresseforsikring/Til § 10-12

Istedenfor § 10-12 gjelder:

Får sikrede utbetalt erstatning under en interesseforsikring, reduseres kasko-assurandørens ansvar tilsvarende, med mindre kaskoassurandøren på forhånd har samtykket i at det tegnes slik forsikring.

§ 17-11. Kondemnasjon/Til § 11-3

Istedenfor § 11-3 annet ledd første punkt gjelder:

Fartøyet er kondemnabelt når det har så omfattende havariskader at omkostningene ved å reparere det vil utgjøre minst 90 % av forsikringsverdien, eller av fartøyets verdi i reparert stand, dersom den er høyere enn forsikringsverdien.

§ 17-12. Skrogskader på fartøy som ikke er bygget i stål/ Til § 12-1

Ved skrogskader på fartøy som ikke er bygget i stål, svarer assurandøren ikke for:

- (a) kjølbukt eller skader som er en følge av kjølbukt. Det samme gjelder for verdiforringelse ved at utbedring ikke finner sted,
- (b) skade som er en følge av støtning mot eller berøring av is,
- (c) drivning av skrog og dekk.

§ 17-13. Begrenset maskinskadedekning

Assurandøren svarer bare for skade på:

- (a) maskineri med tilbehør,
- (b) fabrikkmaskineri som anvendes til bearbeidelse eller foredling av fangst e.l.
- (c) notvinsj, linespill, trålvinsj eller annen innhivningsanordning for fiske- redskaper, sildepumper o.l.,
- (d) rørledninger og elektriske ledninger utenfor maskineriet, og
- (e) elektronisk utstyr

såfremt skaden er en følge av at fartøyet har vært utsatt for sammenstøt, støtning, jordskjelv, eksplosjon utenfor maskinrommet, brann, eller at fartøyet er sunket eller kantret, eller at fartøyet er blitt fylt med vann som følge av brudd på en slange eller et rør om bord i fartøyet såfremt bruddet ikke var forårsaket av korrosjon eller alder. Skader på elektronisk utstyr som skyldes hårdtvær skal likevel erstattes når det ved samme havari er oppstått slike skader på skrog eller overbygning.

§ 17-14. Omkostninger for å spare tid/Til § 12-7, § 12-8, § 12-11 og § 12-12

Assurandøren svarer ikke for omkostningene ved:

- (a) en midlertidig reparasjon i henhold til § 12-7 annet ledd utover den besparelse han oppnår ved at den endelige reparasjonen blir utsatt,
- (b) at sikrede i henhold til § 12-8 påskynder reparasjonsarbeidet ved ekstraordinære tiltak for å begrense sitt tidstap,
- (c) reparasjon og flytting i henhold til § 12-12 annet ledd utover det beløp som ville ha blitt erstattet hvis det laveste korrigerede tilbudet var blitt antatt,

eller for tidstapet i henhold til § 12-11 annet ledd.

§ 17-15. Fradrag/Til § 12-15, § 12-16 og § 12-18

- (a) Isfradrag, jfr. § 12-15:
Skade som skyldes støt mot eller berøring med is erstattes med fradrag som nevnt i **forsikringsavtalen**.
- (b) Elektronisk utstørsfradrag:
Skade på elektronisk utstyr erstattes med fradrag som nevnt i **forsikringsavtalen**.
- (c) Maskinfradrag, jfr. § 12-16:
Skade på maskin etc. erstattes med fradrag som nevnt i **forsikringsavtalen**.
- (d) Egenandel, jfr. § 12-18:
For hvert enkelt havari fratrekkes det beløp som er nevnt i **forsikringsavtalen**.

§ 17-16. Sammenstøtsansvar for fiskefartøy/Til § 13-1

I tillegg til begrensningene i § 13-1 annet ledd gjelder:

- (a) Ved sammenstøt med eller støtning mot annet fartøy er assurandørens ansvar i henhold til § 13-1 begrenset til skader påført fartøyet med fast tilbehør.
- (b) Assurandøren svarer ikke for ansvar som oppstår ved sammenstøt med eller støtning mot fiske- og fangstredskaper i sjøen.
- (c) Assurandøren dekker ikke ansvar som måtte oppstå mellom deltagere i samme fiskelag eller mellom par-trålere.

§ 17-17. Sammenstøtsansvar/Til § 13-1

I tillegg til begrensningene i § 13-1 annet ledd gjelder:

Assurandøren dekker ikke ansvar i henhold til § 13-1 for skade på eller tap av fisk eller innretning for oppbevaring av levende fisk, når skaden eller tapet skjer i forbindelse med anløp av vedkommende innretning for lasting eller lossing. **Med anløp menes ankomst, oppankring, arbeid, lossing, lasting og avgang.**

Avsnitt 3

Kaskoforsikring - utvidet dekning

§ 17-18. Utvidet maskinskadedekning

Fremgår det av **forsikringsavtalen** at § 17-13 ikke gjelder for kaskoforsikringen, kommer reglene i kapittel 12 med de endringer som fremgår av § 17-14 og § 17-15 til anvendelse for dekningen av skader på maskineri, elektronisk utstyr m.v..

Skade på fabrikkmaskineri til bearbeidelse eller foredling av fangst e.l. er likevel ikke dekket, med mindre skaden er en følge av at fartøyet har vært utsatt for sammenstøt, støtning, jordskjelv, eksplosjon utenfor maskineriet eller brann, eller at fartøyet er sunket eller kantret.

Forseilingsomkostninger i forbindelse med skade på notvinsj, linespill, trålvinsj eller annen innhivningsanordning for fiskeredskaper, sildepumper o.l. er heller ikke dekket, dersom skaden er gjenstand for fradrag etter § 17-15 litra (c).

Avsnitt 4

Fangst og utstyrsforsikring - normaldekning

§ 17-19. Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter:

- (a) fangst som befinner seg ombord i fartøyet som ledd i fartøyets fiske- og fangstvirksomhet. Er fangsten før et eventuelt havari anmeldt til salgslag og dirigert til nærmere fastsatt lossested, er frakt (føringstillegg) også omfattet,
- (b) ombordværende fiskeredskaper med tilbehør som tilhører sikrede,
- (c) ombordværende proviant, maskin- og dekkrekvisita og andre gjenstander bestemt til forbruk,
- (d) ombordværende emballasje og annet utstyr til bevaring eller sikring av fangst, og annet utstyr i forbindelse med fiske, når gjenstandene eller utstyret ikke inngår i skipets kaskoforsikring etter § 10-1.

§ 17-20. Forsikringsverdi

Når ikke annet er avtalt, utgjør fangstens forsikringsverdi dens markedspris på innlastingsstedet ved innlastingstidspunktet, eventuelt med tillegg av frakt (føringstillegg) som nevnt i § 17-19 litra (a).

Forsikringsverdien for gjenstander nevnt i § 17-19 litra (b), (c) og (d) utgjør gjenstandens gjenanskaffelsesverdi ved forsikringens begynnelse.

§ 17-21. Ekstraordinære håndteringsomkostninger

Assurandøren dekker ekstraordinære omkostninger i forbindelse med lossing, fjerning og destruksjon av skadet fangst inntil et beløp tilsvarende forsikringssummen.

§ 17-22. Farer som ikke dekkes/Til § 2-8

I tillegg til § 2-8 gjelder: Assurandøren dekker ikke tap som skyldes:

- (a) fangstens egenskaper eller dens tilstand når den ble tatt ombord,
- (b) mangelfull emballering eller konservering av fangsten,
- (c) normalt svinn av fangsten,
- (d) for høy temperatur på nedkjølt eller frossen fangst, med mindre skipets termomaskineri har vært ute av drift som følge av havari.

§ 17-23. Dekkslast

For gjenstander som befinner seg på dekk svarer assurandøren ikke for tap som er en følge av:

- (a) nedbør eller overvann,
- (b) smuss eller gnister som ikke forårsaker brann,
- (c) støt ved forskyvning,
- (d) at fangsten går overbord,
- (e) utlekking fra øvrige gjenstander om bord.

§ 17-24. Totaltap

Totaltap foreligger når de forsikrede gjenstandene:

- (a) er gått til grunne,
- (b) er unndratt sikrede uten at det er mulighet for at han vil få dem igjen,
- (c) angitt i § 17-19 litra (b) er så sterkt beskadiget at tapet utgjør minst 100 % av verdien,

- (d) angitt i § 17-19 litra (a), (c) og (d) er så sterkt beskadiget at tapet utgjør minst 90 % av verdien.

Ved totaltap erstatter assurandøren forsikringssummen for vedkommende gjenstander, dog ikke utover forsikringsverdien. I erstatningen gjøres det ikke fradrag for eventuelle skader pådratt i forsikringstiden, hva enten disse omfattes av forsikringen eller ikke.

§ 17-25. Skade på eller tap av fangst

Er fangst, jfr. § 17-19 litra (a), skadet eller gått tapt uten at reglene i § 17-24 kommer til anvendelse, erstatter assurandøren så mange prosent av forsikringsverdien som svarer til den endelige reduksjon av fangstens verdi (skadeprocenten).

§ 17-26. Skade på andre gjenstander

Er gjenstander angitt i § 17-19 litra (b), (c) og (d) blitt skadet, kan assurandøren kreve at skaden blir utbedret mot å erstatte omkostningene ved utbedringen etterhvert som de påløper. Utbedring kan ikke kreves dersom den fører til urimelig tap eller ulempe for sikrede.

Hvis assurandøren ikke krever eller kan kreve at skaden blir utbedret eller hvis utbedringen ikke er fullstendig, erstatter assurandøren så mange prosent av forsikringsverdien av de skadede gjenstander som svarer til den endelige reduksjon av deres verdi (skadeprocenten).

Ved skade på eller tap av en gjenstand som består av flere deler, erstatter selskapet bare omkostningene ved å reparere eller fornye den del som er skadet eller gått tapt. Dette gjelder selv om det er av vesentlig betydning at gjenstanden er komplett.

§ 17-27. Besiktelse av skadene

Bestemmelsen i § 12-10 gjelder tilsvarende for forsikring i henhold til dette avsnittet.

§ 17-28. Egenandel

For hvert enkelt havari fratrekkes det beløp som er oppgitt i **forsikringsavtalen**.

Avsnitt 5

Tilleggsdekning for garn og nøter i sjøen

§ 17-29. Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter drivgarn og ringnøter med nødvendig tilbehør, som befinner seg i sjøen, og som tilhører sikrede. Forsikringen omfatter likevel ikke sensorer o.l.

§ 17-30. Farer som ikke dekkes/Til § 2-8

I tillegg til § 2-8 gjelder: Assurandøren dekker ikke tap som skyldes:

- (a) at forsikringsgjenstanden setter seg fast i havbunnen, med mindre dette skyldes et ukjent vrak eller ukjente vrakgjenstander,
- (b) mangler ved forsikringsgjenstanden,
- (c) at fartøyet, dets tilbehør eller utstyr ikke var i forsvarlig stand som følge av slitasje, tæring, råte, utilstrekkelig vedlikehold eller lignende årsaker,
- (d) at forsikringsgjenstanden har vært i berøring med is, eller
- (e) normal bruk av forsikringsgjenstanden.

Sikrede har bevisbyrden for at tapet ikke skyldes farer som nevnt i litra (a) - (e).

§ 17-31. Egenandel

For hvert enkelt havari fratrekkes det beløp som er oppgitt i **forsikringsavtalen**.

§ 17-32. Sikredes plikter i havaritifelle/Til § 3-29

I tillegg til § 3-29 gjelder:

Sikrede skal sende melding om havariet til fiskerioppsynet med opplysning om hvor og når tapet fant sted, merker og alder, og andre opplysninger som kan ha betydning for å identifisere de tapte redskapene.

Avsnitt 6

Ansvarsforsikring

§ 17-33. Farefeltet

Assurandøren dekker ansvar og annet tap som nevnt i § 17-34 til § 17-46, dersom det er oppstått i direkte forbindelse med driften av det fartøy forsikringen

gjelder. Benyttes et fartøy som snurpefartøy, omfatter forsikringen også ansvar pådratt av de øvrige fartøyer i samme notlag.

Forsikringen omfatter både krigsfare og sjøfare, jfr. § 2-8 og § 2-9. § 15-5, § 15-6 og § 15-8 gjelder tilsvarende.

§ 17-34. Ansvar for personskade

Assurandøren dekker sikredes ansvar som følge av skade på person eller tap av liv, samt ansvar for bergelønn ved redning av liv. Sikredes ansvar overfor mannskapet eller deres etterlatte for hyre ved forlis, død, sykdom eller skade er likevel ikke dekket.

Sikredes ansvar for tap av liv eller skade på passasjerer er bare dekket hvor det fremgår av **forsikringsavtalen** eller av senere skriftlig avtale mellom assurandøren og forsikringstageren.

§ 17-35. Ansvar for tingsskade

Assurandøren dekker sikredes ansvar som følge av skade på eller tap av gjenstand som ikke tilhører sikrede.

Herfra unntas ansvar for:

- (a) omkostninger ved reparasjon av emballasje, omsekking, sortering og lignende foranstaltninger som må ansees som ledd i oppfyllelsen av en transportforpliktelse,
- (b) skade på eller tap av skipsutstyr, fiskeredskaper eller annet utstyr som er lånt, leiet eller kjøpt med salgspant, eller som tilhører befrakter av fartøyet,
- (c) skade på eller tap av gjenstander som tilhører mannskapet eller andre personer som medfølger fartøyet og har sin virksomhet ombord.
- (d) tap oppstått under anløp av innretning for oppbevaring av levende fisk. Med anløp menes ankomst, oppankring, arbeid, lossing, lasting og avgang,**
- (e) skade på eller tap av levende fisk som føres med fartøyet,**
- (f) skade på eller tap av last som skyldes lekkasje i trefartøy.**

§ 17-36. Beskrivelsesansvar

Assurandøren dekker sikredes ansvar for mangelfull eller uriktig beskrivelse av godset eller andre uriktige opplysninger i konnossement eller lignende dokument, med mindre sikrede eller skipets fører kjenner til at dokumentet inneholder en uriktig beskrivelse av lasten, lastens mengde eller lastens tilstand.

§ 17-37. Utleveringsansvar

Assurandøren dekker sikredes ansvar for utlevering av transportert gods til uberettiget mottager.

Assurandøren svarer likevel ikke for ansvar, tap og omkostninger som følge av at godset er utlevert til en person uten fremleggelse av behørig konnossement, med mindre godset er transportert av sikrede under et ikke-negotiabelt dokument, og utlevert som angitt i dokumentet, og sikrede kan bli gjort ansvarlig etter et negotiabelt dokument utstedt av eller på vegne av en annen enn sikrede for transport av godset dels på sikredes fartøy, dels på et annet fartøy.

§ 17-38. Felleshavaribidrag

Assurandøren dekker sikredes tap ved at han som følge av brudd på fraktavtalen er avskåret fra å innkreve lastens bidrag i felleshavari.

Assurandøren dekker også sikredes nødvendige omkostninger ved inn-drivelsen av lastens bidrag.

§ 17-39. Ansvar for fjerning av vrak

Assurandøren dekker sikredes ansvar for fjerning av vrak såfremt slik fjerning er pålagt av myndighetene. Assurandørens ansvar omfatter sikredes ansvar for bortskaffelse og destruksjon.

§ 17-40. Ansvar for særlig vederlag ved bergning

Assurandøren dekker sikredes ansvar for særlig vederlag til bergeren, såfremt vederlaget er fastsatt etter de relevante bestemmelsene i de nordiske sjølovene eller er hjemlet i annen lovgivning eller kontrakt som bygger på artikkel 14 i Bergningskonvensjonen av 1989.

§ 17-41. Ansvar for bunkerssøl og miljøskade

Assurandøren dekker sikredes ansvar for bunkerssøl i henhold til reglene i nasjonal lovgivning som bygger på reglene i den internasjonale konvensjon 2001 om erstatning for bunkersoljesølskade (bunkerskonvensjonen).

Assurandøren dekker sikredes ansvar for miljøskade.

§ 17-42. Blindpassasjerer

Assurandøren dekker sikredes ansvar og direkte utgifter som følge av at fartøyet har fått blindpassasjerer ombord, men ikke utgifter til kost og losji som er eller kunne ha vært skaffet dem ombord.

§ 17-43. Ansvar for mulkter m.v.

Assurandøren dekker sikredes ansvar for:

- (a) immigrasjons- og tollmulkter,
- (b) mulkter som følge av besetningens forhold,
- (c) utgifter ved pålegg om deportasjon av besetningen, passasjerer eller andre personer som medfølger fartøyet uten å tilhøre besetningen.

Selv om sikrede ikke blir personlig ansvarlig, dekker assurandøren slike mulkter og utgifter når betaling kan fremtvinges ved tilbakeholdelse av eller dekning i fartøyet.

Assurandøren dekker likevel ikke sikredes ansvar for mulkter som er en følge av:

- (a) overlasting av fartøyet,
- (b) at fartøyet har flere passasjerer enn tillatt,
- (c) ulovlig fiskerivirksomhet,
- (d) utilstrekkelig vedlikehold av fartøyets rednings- eller navigasjonsutstyr,
- (e) at fartøyet ikke har de påbudte sertifikater ombord.

§ 17-44. Ansvar for sosialytelser til besetningen

Assurandøren dekker sikredes ansvar i henhold til lov eller tariffavtale for:

- (a) pleie og underhold av besetningen i land ved sykdom eller skade,
- (b) omkostninger ved besetningens reise med underhold til bosted ved sykdom eller skade eller etter forlis,

- (c) omkostninger ved begravelse og hjemsendelse av askeurne og avdødes effekter,
- (d) omkostninger ved besetningens reise med underhold til bosted ved sykdom eller død hos den nærmeste familie.

Det skal ikke beregnes egenandel med mindre annet er avtalt.

§ 17-45. Reiseutgifter for avløser

Assurandøren dekker sikredes nødvendige reiseutgifter for avløser når skipsfører eller andre offiserer er døde eller avmønstret på grunn av skade eller plutselig inntrådt sykdom. Dekningen er likevel begrenset til reiseutgifter til første havn som anløpes etter dødsfallet, eller den havn hvor avmønstring fant sted, selv om utsendelse skjer til en fjernere havn.

§ 17-46. Utgifter til desinfeksjon og karantene

Assurandøren dekker sikredes nødvendige utgifter i forbindelse med karantene-pålegg eller med desinfeksjon av fartøy eller besetning på grunn av smittsomme sykdommer ombord. Driftsutgifter under oppholdet erstattes ikke.

§ 17-47. Begrensning på grunn av annen forsikring e.l.

Assurandøren dekker ikke:

- (a) tap som etter sin art kan forsikres etter reglene i del II, del III eller del IV kapittel 17 avsnitt 1 til 5,
- (b) tap som nevnt i § 13-1, annet ledd litra (a). Ved forsikring av fiskefartøy svarer assurandøren likevel for ansvar oppstått under sleping av fartøy tilhørende samme fiskelag, og som ikke er dekket under de alminnelige vilkår for kaskoforsikring,
- (c) tap som nevnt i § 4-16, såfremt det kunne ha vært dekket ved brannforsikring, vareforsikring eller annen sedvanlig skadeforsikring.

Assurandøren dekker dog tap som nevnt i § 13-1, for så vidt det overstiger det beløp som ifølge § 13-3 kan kreves dekket under en kaskoforsikring med en forsikringssum som dekker fartøyets fulle verdi. For tap som nevnt i § 4-16 gjøres også fradrag for det beløp som kunne ha vært dekket ved forsikring som nevnt i første ledd litra (a) og (c).

Ved ansvar for personskade og sosialytelser til besetningen dekker assurandøren ikke:

- (a) tap som dekkes gjennom trygdeytelser eller ytelser fra pensjonsordning i arbeidsforhold eller yrke,
- (b) tap som etter sin art omfattes av forsikringsytelser påbudt i tariffavtale og som finansieres av den erstatningsansvarlige arbeidsgiver,
- (c) tap som etter sin art omfattes av lovgivningen om yrkesskadeforsikring.

§ 17-48. Sikkerhetsforskrifter/Til § 3-22 og § 3-25

Følgende spesielle sikkerhetsforskrift gjelder, jfr. § 3-25 annet ledd:

Sikrede skal fraskrive seg ansvar for skade på og tap av last og ansvar overfor passasjerer, så langt dette er tillatt etter gjeldende rettsregler.

§ 17-49. Sikredes egenfeil

Assurandøren dekker ikke tap som sikrede har fremkalt ved en grovt uaktsom handling eller unnlatelse, eller som skyldes at han, hvor en annen rimelig utvei sto ham åpen, har handlet ut fra en forståelse av rettsregler eller kontraktvilkår som han burde vite var uriktig eller visste var usikker.

Reglene i første ledd gjelder ikke dersom sikrede er fører av skipet eller medlem av besetningen og den forsømmelse han har gjort seg skyldig i er av nautisk art.

§ 17-50. Assurandørens rettigheter ved ansvar

Er assurandøren villig til å ordne en sak i minnelighet eller betale ansvarssummen, svarer han ikke for videre utgifter i tvisten.

Assurandøren har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

§ 17-51. Ansvar for tap oppstått under annen transport m.v.

Assurandøren dekker ikke ansvar overfor passasjerer og for last som oppstår:

- (a) i tiden før lasting eller etter lossing, eller under transport til og fra det skip forsikringen gjelder, når godset ikke er i transportørens varetekt,
- (b) mens godset er i varetekt hos en undertransportør, dersom det er uttrykkelig avtalt at vedkommende undertransportør skal utføre en bestemt del av transporten,
- (c) under transport av passasjerer som utføres av annen transportør, når

- denne er navngitt i fraktavtalen og i henhold til avtalen skal utføre vedkommende del av transporten, eller passasjerer etter avtalen har rett til helt eller delvis å nytte den andre transportøren,
- (d) i tiden før passasjerer går ombord og etter at han er kommet i land, bortsett fra ansvar under sjøtransport mellom skipet og land som er inkludert i billettprisen eller utføres med transportmiddel stilt til rådighet av transportøren.

§ 17-52. Ansvarsbegrensning for fiskefartøyer

Assurandøren svarer ikke for ansvar mellom deltagere i samme fiskelag og mellom par-trålere.

§ 17-53. Begrensning av assurandørens ansvar for redningsforanstaltninger

Som tap ved redningsforanstaltninger i henhold til § 4-12 dekkes ikke i noe tilfelle:

- (a) omkostninger ved opplossing, gjeninnlasting, omstuing, lagring, lektring og lignende foranstaltninger som følge av at fartøyet var overlastet, for tungt lastet for reisen eller dårlig trimmet, eller av at lasten var uriktig eller uheldig stuert,
- (b) omkostninger ved foranstaltninger som er eller kunne ha vært foretatt av fartøyetets mannskap eller ved forsvarlig bruk av fartøyet eller dets utstyr,
- (c) sikredes ansvar for unnlatt eller for sen oppfyllelse av en transportforpliktelse eller avtale om salg av fartøyet,
- (d) omkostninger ved å bringe fartøyet i sjødyktig stand for å motta lasten.

§ 17-54. Forsikringssummen som grense for assurandørens ansvar

Assurandøren svarer inntil forsikringssummen for erstatningsansvar som er forårsaket ved et enkelt havari.

§ 4-19 gjelder tilsvarende.

§ 17-55. Egenandel

For hvert enkelt havari fratrekkes det beløp som er oppgitt i **forsikringsavtalen**.

Avsnitt 7

Tidstapforsikring for fiskefartøy

§ 17-56. Forholdet til kapittel 16

Bestemmelsene i kapittel 16 gjelder med de endringer som følger av § 17-57 til § 17-61.

§ 17-57. Assurandørens ansvar/istedenfor § 16-1 gjelder

Forsikringen omfatter tap som skyldes at fartøyet helt eller delvis har vært ute av inntektsgivende virksomhet på grunn av skade på fartøyet, såfremt skaden er erstatningsmessig etter kapittel 17 avsnitt 2, eller ville ha vært det dersom det ikke hadde vært avtalt egenandel, jfr. § 12-18. Er kaskoforsikringen tegnet på andre vilkår enn Planen, og disse vilkårene er skriftlig akseptert av assurandøren, skal reglene i kapittel 17 avsnitt 2 erstattes med de korresponderende vilkårene i vedkommende forsikring ved vurderingen av om skaden er erstatningsmessig. Omfatter kaskoforsikringen utvidet dekning etter kapittel 17 avsnitt 3, gjelder reglene i første og annet punktum tilsvarende i forhold til avsnitt 3.

§ 17-58. Totaltap/istedenfor § 16-2 gjelder

Assurandøren svarer ikke for tidstap som følger av et havari som gir sikrede rett til totaltapsersatning etter kapittel 11 med § 11-3 annet ledd endret i henhold til § 17-11 eller etter de korresponderende vilkårene i den kaskoforsikringen som gjelder for skipet i henhold til § 17-57 annet punktum.

§ 17-59. Beregning av erstatningen for fiskefartøyer/til § 16-3

Forsikringen omfatter ikke tap som skyldes at fartøyet ikke har kunnet være i inntektsgivende fiske på grunn av reguleringer innført av myndighetene eller at myndighetene har stoppet fisket.

Kvoter som ikke er fisket opp i kvoteåret på grunn av skade på fartøyet, jfr. § 17-57 og som av myndighetene er tillatt overført til nytt kvoteår, skal regnes som kvoter fisket i det opprinnelige kvoteåret, dersom kvoten blir fisket opp i det nye kvoteåret. Tilsvarende gjelder for kvote som fartøyet overfører til andre fartøy i kvoteåret.

Erstatningsberegningen skal avgis snarest mulig etter at kvoteåret er omme, men i de tilfeller hvor kvoter er overført til nytt kvoteår skal erstatningsberegningen avgis snarest mulig etter det nye kvoteårets slutt, jfr. § 5-2 og § 5-6.

§ 17-60. Dagsbeløpet for fiskefartøyer/istedenfor § 16-5 gjelder

Sikredes inntektstap per døgn (dagsbeløpet) skal beregnes på grunnlag av de gjennomsnittlige inntekter per døgn av fiske for fartøyer av vedkommende type og størrelse og geografisk område hvor det er naturlig for fartøyet å levere fisk i det tidsrom fartøyet er ute av inntektsgivende virksomhet, med fradrag av utgifter som sikrede har eller burde ha spart som følge av at fartøyet ikke har vært i regulær drift.

§ 17-61. Taksert dagsbeløp for fiskefartøyer/istedenfor § 16-6 gjelder

Hvis det i forsikringsavtalen er angitt at inntektstapet skal erstattes med et bestemt beløp pr. døgn utgjør beløpet den maksimale erstatningen som kan utbetales pr. døgn i henhold til § 17-60 med mindre det klart fremgår av avtalen at beløpet er et **avtalt** dagsbeløp.

Kapittel 18

Forsikring av mobile offshore-innretninger (mobile offshore units = MOUs)

Avsnitt I

Felles bestemmelser

§ 18-1. Anvendelsesområde og hvilke regler som gjelder

Reglene i første del kommer til anvendelse med følgende endringer:

- (a) Forsikringsverdi/Forsikringssum/Til § 2-2 og § 2-3

Dersom MOUen kan kobles fra offshorefeltets utstyr kan **forsikringsavtalen** angi særlige forsikringssummer for MOUen og for utstyret som kan kobles fra.

Når MOUen er frakoblet og borte fra oljefeltet virker forsikringen som separate forsikringer for hvert enkelt forsikringsobjekt med særlige forsikringssummer som angitt i **forsikringsavtalen**.

Når MOUen er innfor oljefeltet den skal betjene eller er koblet til oljefeltets utstyr, utgjør de til sammen et forsikringsobjekt og forsikringsverdien er summen av de fastsatte forsikringsverdiene i **forsikringsavtalen**.

- (b) Farefeltet/Til § 2-8 og § 2-9

Forsikringen dekker ikke tap som følge av at MOUen brukes til boring av avlastningsbrønn for å kontrollere brann, utblåsing eller kraterdannelse med tilknytning til en annen MOU eller fast installasjon.

For MOUer under bygging eller ombygging, jfr. avsnitt 6 under, dekker forsikringen farer som angitt i § 2-8 samt streik og lockout.

- (c) Fareendring/Til § 3-8
Lagring og bruk av eksplosiver og radioaktivt materiale ombord på MOUen i forbindelse med dens normale operasjoner skal ikke regnes som fareendring i henhold til § 3-8.

- (d) Tap av hovedklasse/Til § 3-14
Ved forsikringstidens begynnelse skal MOUen ha klasse i et klassifikasjonsselskap godkjent av assurandøren.

Forsikringen faller bort ved tap av MOUens hovedklasse, med mindre assurandøren uttrykkelig samtykker i at forsikringsforholdet fortsetter. Er MOUen engasjert i sin normale virksomhet offshore eller underveis når hovedklassen går tapt, opprettholdes likevel forsikringsdekningen inntil MOUen avslutter den pågående virksomheten i samsvar med gjeldende regelverk og feltoperatørens samtykke, og ankommer nærmeste sikre havn etter assurandørens anvisning.

Tap av hovedklasse foreligger hvor sikrede eller noen på hans vegne ber om at hovedklassen blir strøket, eller hvor hovedklassen suspenderes eller trekkes tilbake av andre årsaker enn et inntrådt havari.

For skifte av klassifikasjonsselskap gjelder § 3-8 annet ledd annet punkt.

- (e) Sikkerhetsforskrifter/Til § 3-22 og § 3-25
- (1) Borehullet/brønnen skal være utstyrt med blow-out preventers (BOPs) eller annet utstyr for trykkontroll av standard utgave, installert og testet i henhold til vanlig praksis.
  - (2) For MOUer som skal flyttes skal det utarbeides en egen flytteplan som skal legges frem for hovedassurandøren til godkjenning når:
    - (a) MOUen ikke flyttes med eget fremdriftsmaskineri, eller
    - (b) MOUen flyttes med riser og BOP hengende neddykket.

MOUens flytteplan skal følges under flytting.

- (3) For MOUer under bygging eller ombygging, jfr. avsnitt 6 under, skal det oppnevnes en besiktelsesmann godkjent av assurandøren for vurdering av prosjektplanene og prosedyrene for flytting og løft og hvor aktuelt, installasjon av deler eller moduler offshore samt utarbeide en innledende risikovurdering.

Når hovedassurandøren krever det innenfor rammen av besiktelsesomfanget skal besiktelsesmannen utstede en godkjenningssattest når han er fornøyd med forberedelsene til operasjonen. Den aktuelle operasjonen kan iverksettes når den underskrevne attesten er mottatt.

Forskriftene i (1) og (2) regnes som spesielle sikkerhetsforskrifter i forhold til § 3-25 annet ledd, **og forskriftene i (3) regnes som sikkerhetsforskrifter i forhold til § 3-25 første ledd.**

- (f) Redningsforanstaltninger for å avverge utblåsing o.l./Til § 4-7 til § 4-12
Assurandøren svarer ikke for tap som følge av foranstaltninger for å avverge eller begrense utblåsing, kraterdannelse eller brann i forbindelse med utblåsing.

Tap eller skade på den forsikrede MOUen som er forårsaket av slike foranstaltninger er likevel dekket.

- (g) Grensen for assurandørens ansvar/Til § 4-18
Kaskoassurandøren svarer inntil forsikringssummen for tap som er forårsaket ved et enkelt havari. For redningsomkostninger pådratt i tilknytning til et slikt havari svarer dessuten assurandøren inntil et beløp tilsvarende forsikringssummen, dog maksimum USD 500.000.000. Overstiger redningsomkostningene dette beløpet, svarer assurandøren i kaskoforsikring også med den del av forsikringssummen som ikke er gått med til dekning av skade på eller tap av MOUen.

For ansvar overfor tredjemann som følge av sammenstøt eller støtning svarer assurandøren særskilt overensstemmende med reglene i § 18-35 til 18-37.

(h) Operasjonsområdet/ Til § 3-15

Operasjonsområdet er avgrenset i samsvar med de ordinære fartsområder i henhold til § 3-15, første ledd dersom ikke forsikringsavtalen sier noe annet. Enhver operasjon i de betingede eller ekskluderte fartsområdene går etter reglene i § 3-15. Det maksimale fradrag etter § 3-15, tredje ledd, skal være USD 1.000.000. Bestemmelsen i § 18-34 skal gjeld tilsvarende.

Hvis MOUen skal endre operasjonsområdet som angitt i forsikringsavtalen, skal assurandøren straks underrettes. Begge parter kan i så fall kreve endringer i premien. Varsel om eventuelt premietillegg skal gis forsikringstager innen fjorten dager etter at underretningen er mottatt.

(i) Regressfraskrivelse for og medforsikring av tredjemann/Til § 8-1

Assurandøren kan ikke gjøre regress gjeldende mot en skadevolder som i henhold til kontrakt er tilsagt regressbeskyttelse, såfremt en slik kontraktsregulering må ansees sedvanlig i den virksomhet MOUen er engasjert.

Forsikringen er tegnet til fordel for enhver som i henhold til kontrakt har rett til å bli medforsikret under forsikringen, såfremt en slik kontraktsregulering må ansees sedvanlig i den virksomhet MOUen er engasjert. Omfattes den medforsikredes krav av en annen forsikring han har tegnet, er dekningen etter denne bestemmelsen subsidiær i forhold til den forsikringen.

Regressfraskrivelse for og/eller medforsikring av tredjemann etter denne bestemmelsen skal ikke under noen omstendighet gi personen eller partens større rettigheter eller rett til skadesløsholdelse enn under kontrakten.

Avsnitt 2 Kaskoforsikring

Avsnitt 2-1 Alminnelige regler om kaskoforsikringens omfang

§ 18-2. Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter:

- (a) MOUens skrog og overbygg,
- (b) alt av maskiner, utstyr, anlegg og reservegjenstander som:
  - (1) tilhører sikrede eller er lånt, leiet eller kjøpt med påhefte av salgspant eller lignende forbehold, og
  - (2) befinner seg ombord, over vann, under vann eller i borehullet/brønnen,
- (c) ombordværende bunkers og smøreolje.

Forsikringen omfatter ikke:

- (a) forsyninger, maskin- og dekkrekvisita og andre gjenstander bestemt til forbruk,
- (b) helikoptre,
- (c) tegninger, planer, spesifikasjoner, journaler o.l.,
- (d) miniubåter og fjernstyrt undervannsutstyr under operasjon.

§ 18-3. Gjenstander som midlertidig er fjernet eller separert fra MOUen

Forsikringen omfatter:

- (a) Gjenstander nevnt under § 18-2 første ledd litra (b) som:
  - (1) befinner seg ombord i fartøy, innretning eller fast installasjon, som er fortøyet til eller befinner seg i nærheten av den forsikrede MOUen og er benyttet i forbindelse med denne, eller
  - (2) midlertidig er fjernet fra MOUen for reparasjon, ombygging, lagring eller lignende,
  - (3) er under lagring eller i transitt til/fra lagringsplassen, uten å være omfattet av punkt (2).

Forsikringssummen for slike gjenstander utgjør 10 % av MOUens

kaskoforsikringssum. § 2-4 gjelder ikke. Det beregnes separat egenandel.

- (b) MOUens fortøynings-/forankringssystem o.l. som er lagt ut for MOUen på stedet.
- (c) BOP som etterlates på brønnhodet eller tilleggende områder på havbunnen på grunn av:
  - (1) et havari som omfattes av forsikringen, eller
  - (2) foranstaltninger for å unngå et slikt havari.
- (d) Bøyer, risers, umbilicals og tilhørende undervannsutstyr som er installert på stedet og eies av sikrede, eller som sikrede er kontraktmessig forpliktet til å forsikre.

§ 18-4. Tap som skyldes alminnelig bruk

Assurandøren svarer ikke for tap som er en normal følge av bruken av den forsikrede MOUen og dens tilbehør.

§ 18-5. Forlengelse av forsikringen

Har MOUen ved utløpet av forsikringstiden skader som assurandøren er ansvarlig for, og som er av den art at en reparasjon må ansees påkrevet av hensyn til MOUens evne til å oppfylle kravene til teknisk og operativ sikkerhet, forlenges forsikringen inntil MOUen har ankommet et sted hvor endelig reparasjon kan skje. Blir reparasjonen utført på dette sted, forlenges forsikringen inntil reparasjonen er ferdig.

§ 18-6. Assurandørens ansvar når MOUen blir berget av sikrede

Blir MOUen berget av et fartøy eller annen enhet som tilhører sikrede, svarer assurandøren som om bergningen var utført av tredjemann.

§ 18-7. Reduksjon av ansvaret på grunn av interesseforsikring

Får sikrede utbetalt erstatning under en kaskointeresseforsikring eller en fraktinteresseforsikring, og det utbetalte beløp under de respektive forsikringene overstiger 25 % av den **avtalte forsikringsverdien** etter § 18-1 (a) for kaskoforsikringen mot samme fare, reduseres kaskoassurandørens ansvar tilsvarende.

Avsnitt 2-2

Totaltap

§ 18-8. Totaltap

Sikrede kan kreve erstatning for totaltap når MOUen er gått tapt for ham, uten at det er utsikt til at han vil få den tilbake, eller når MOUen er blitt så sterkt skadet at den ikke kan bli reparert.

Ved erstatningsberegningen gjøres intet fradrag for ikke utbedret skade som MOUen er påført ved tidligere havari.

§ 18-9. Bergningsforsøk

Assurandøren har rett til på egen bekostning og på eget ansvar å forsøke å berge MOUen. Sikrede skal i så fall gjøre hva han kan for å sette assurandøren i stand til å gjennomføre bergningen.

Er bergningen ikke fullført innen seks måneder fra den dag assurandøren fikk melding om havariet, kan sikrede kreve erstatning for totaltap. Hvis bergningen forsinkes på grunn av isvanskeligheter, forlenges fristen tilsvarende, dog ikke med mer enn seks måneder.

§ 18-10. Kondemnasjon

Sikrede kan kreve erstatning for totaltap når vilkårene for kondemnasjon av MOUen er oppfylt.

Vilkårene for kondemnering av MOUen er oppfylt når den har så omfattende havariskader at omkostningene ved å reparere den vil utgjøre minst 80 % av forsikringsverdien, eller av MOUens verdi i reparert stand, dersom den er høyere enn forsikringsverdien. Er det tegnet flere kaskoforsikringer mot samme fare med forskjellig takst, skal den høyeste takst legges til grunn.

MOUens verdi i reparert stand skal fastsettes på grunnlag av dens markedsverdi på det tidspunkt da sikrede fremsetter begjæring om kondemnasjon.

Som havariskader regnes bare skader som er blitt anmeldt til vedkommende

assurandør og besiktet av ham i løpet av de tre siste år før det havari som foranlediger begjæringen om kondemnasjon. Som reparasjonsomkostninger regnes alle omkostninger ved flytting og reparasjon som, på det tidspunkt da begjæringen blir fremsatt, må antas å ville påløpe dersom MOUen skal repareres, dog ikke bergelønn eller erstatning for verdiforringelse etter § 18-17, fjerde ledd.

§ 18-11. Kondemnasjon ved samvirke mellom flere farer

Skyldes det havari som utløser kondemnasjonen også farer som ikke omfattes av forsikringen, skal erstatningen nedsettes tilsvarende, jfr. § 2-13, § 2-14 og § 2-16.

Skyldes havariet samvirke mellom sjøfare og krigsfare som nevnt i § 2-14, annet punkt, jfr. § 2-16, skal taksten ved forsikringen mot sjøfare legges til grunn ved avgjørelsen av om MOUen er kondemnabelt.

§ 18-12. Begjæring om kondemnasjon

Hvis sikrede ønsker MOUen kondemnert, må han fremsette begjæring til assurandøren uten ugrunnet opphold etter at MOUen er berget og sikrede har hatt adgang til å besikte skadene. Begjæringen kan tilbakekalles så lenge den ikke er akseptert av assurandøren.

At sikrede eller assurandøren berger eller unnlater å berge MOUen, innebærer ikke en godkjenning eller oppgivelse av retten til kondemnasjon.

§ 18-13. Flytting av MOUen

Har sikrede begjært MOUen kondemnert, kan assurandøren kreve at det blir flyttet til et sted hvor skaden kan besiktes på forsvarlig måte. Kravet må fremsettes uten ugrunnet opphold etter at MOUen er berget.

Assurandøren bærer omkostningene ved flyttingen og ansvaret for alt tap som oppstår under eller som følge av denne, og som ikke dekkes av andre assurandører.

§ 18-14. Forsvunnet og forlatt MOU

Er MOUen rapportert forsvunnet, kan sikrede forlange erstatning for totaltap

når det er gått tre måneder fra den dag da noen sist hørte noe fra MOUen. Er MOUen forsvunnet under forhold som gir grunn til å anta at den er frosset inne og senere vil komme til rette, er fristen tolv måneder.

Er MOUen forlatt av besetningen i åpen sjø, uten at man kjenner dets senere skjebne, kan sikrede kreve erstatning for totaltap når det er gått tre måneder fra den dag da MOUen ble forlatt. Er den forlatt fordi den er frosset inne, er fristen tolv måneder. Har den vært iaktatt etter at den ble forlatt, løper fristen fra den dag den sist ble sett.

Hvis det innen utløpet av de frister som er nevnt i første og annet ledd er på det rene at sikrede ikke vil få MOUen tilbake, kan han straks kreve erstatning for totaltap. Er fristen utløpt og sikrede har fremsatt krav om erstatning for totaltap, kan assurandøren ikke avslå kravet fordi MOUen senere kommer til rette.

§ 18-15. Forlengelse av forsikringen når MOUen er forsvunnet eller forlatt

Foreligger det ved utløpet av forsikringstiden forhold som nevnt i § 18-14, og MOUen senere kommer til rette uten at sikrede har rett til erstatning for totaltap, forlenges forsikringen inntil MOUen er sikret på et trygt sted. Har MOUen skader, får reglene i § 18-5 deretter anvendelse.

Forsikringen forlenges dog ikke i noe tilfelle utover to år fra utløpet av forsikringstiden.

§ 18-16. Assurandørens ansvar i avklaringsperioden

Har sikrede rett til erstatning for totaltap etter § 18-9, annet ledd, § 18-10 og § 18-14, er en assurandør som ikke svarer for totaltapet, heller ikke ansvarlig for nye havarier som inntreffer etter det havari som medførte totaltap.

Den assurandør som svarer for totaltapet, svarer for sikredes erstatningsansvar overensstemmende med reglene i § 18-35 og § 18-38, uansett om ansvaret er oppstått som følge av sjøfare eller krigsfare, såfremt ansvaret er oppstått etter det havari som medførte totaltapet, men før erstatningen ble utbetalt, og senest innen to år etter utløpet av forsikringstiden.

Avsnitt 2-3

Skade

§ 18-17. Hovedregel om assurandørens ansvar

Er MOUen blitt skadet uten at reglene om totaltap kommer til anvendelse, svarer assurandøren for omkostningene ved å reparere skaden slik at MOUen blir som den var før skaden inntraff.

Ansaret inntreter etter hvert som reparasjonsomkostningene påløper.

Har reparasjonen medført særlige fordeler for sikrede ved at MOUen er blitt forsterket eller utstyret forbedret, skal det skje fradrag i erstatningen, begrenset til de meromkostninger som forsterkningen eller forbedringen har foranlediget.

Hvis en fullstendig utbedring av skadene er umulig, men MOUen oppfyller kravene til teknisk og operativ sikkerhet og kan gjøres tjenlig til sitt formål ved en mindre omfattende reparasjon, svarer assurandøren, i tillegg til reparasjonsomkostningene, for verdiforringelsen. Vil fullstendig utbedring av skadene medføre urimelige omkostninger, kan assurandøren kreve sitt ansvar begrenset til hva den mindre omfattende reparasjonen vil koste, med tillegg av verdiforringelsen.

§ 18-18. Erstatning for ureparert skade

Selv om reparasjonen ikke er utført, kan sikrede kreve skaden gjort opp ved forsikringsperiodens opphør.

Erstatningen beregnes på grunnlag av den skjønnsmessig anslåtte reduksjonen i MOUens markedsverdi på grunn av skaden på opphørstidspunktet, men ikke utover de skjønnsmessig anslåtte reparasjonsomkostningene. Anslåtte fellesutgifter erstattes ikke, unntatt 50 % av anslått dokk- og kaileie.

Assurandøren er ikke ansvarlig for ureparert skade dersom MOUen går totaltapt eller er kondemnabel etter § 18-10 før forsikringen opphører. Dette gjelder også dersom totaltapet ikke er dekket under denne forsikringen.

Ved overdragelse av MOUen kan sikrede transportere erstatningskrav for kjente skader til kjøper.

§ 18-19. Utilstrekkelig vedlikehold m.v.

Assurandøren svarer ikke for omkostningene ved å fornye eller reparere den eller de deler av skroget, maskineriet eller utstyret, som ikke var i forsvarlig stand som følge av slitasje, tæring, råttighet, utilstrekkelig vedlikehold eller lignende årsaker.

§ 18-20. Konstruksjonsfeil m.v.

Er skaden en følge av konstruksjonsfeil eller materialfeil svarer assurandøren ikke for omkostningene ved å fornye eller reparere den eller de deler av MOUen, maskineriet eller utstyret, som ikke var i forsvarlig stand, med mindre vedkommende del eller deler var godkjent av klassifikasjons-selskapet.

§ 18-21. Tap som ikke erstattes

Assurandøren erstatter ikke:

- (a) kost og hyre til mannskapet og vedlikeholdsutgifter, med unntak av kost og hyre til mannskap som deltar i reparasjonsarbeidet,
- (b) normale utgifter ved driften av MOUen i den tid reparasjonen varer,
- (c) utgifter ved skifting, lagring og fjerning av last,
- (d) innkvartering av tredjeparts personell og besøkende.

§ 18-22. Skade på borestrengen

Assurandøren er ikke ansvarlig for tap av eller skade på borestrengen:

- (a) mens den befinner seg i brønnen eller i vannet, med mindre tapet eller skaden er en følge av ytre forhold som boreentreprenøren hefter for i henhold til kontraktsvilkår som må ansees som sedvanlige i vedkommende område, eller
- (b) når den er etterlatt i borehullet/brønnen for annet formål enn boring.

§ 18-23. Utsatt reparasjon

Hvis reparasjon ikke er utført innen fem år etter at skaden ble oppdaget, svarer assurandøren ikke for den fordyrelse av arbeidet som senere inntreffer.

§ 18-24. Midlertidig reparasjon

Assurandøren svarer for omkostningene ved en nødvendig midlertidig reparasjon når endelig reparasjon ikke kan utføres på det sted hvor MOUen befinner seg.

Blir en midlertidig reparasjon av den skadede gjenstand utført i andre tilfelle, svarer assurandøren for omkostningene opp til den besparelse han oppnår ved at den endelige reparasjonen blir utsatt, eller opp til 20 % p.a. av kaskotaksten, jfr. § 18-1, (a) for den tid sikrede sparer, dersom dette beløp er større.

§ 18-25. Omkostninger anvendt for å påskynde reparasjonsarbeidet

Hvis sikrede for å begrense sitt tidstap påskynder reparasjonen av den skadede gjenstanden ved ekstraordinære tiltak, er assurandørens ansvar for de omkostninger som derved påløper begrenset til 20 % p.a. av kaskotaksten, jfr. 18-1, (a) for den tid som er innspart for sikrede. Besparelsen og ansvaret beregnes under ett for alle reparasjoner som utføres samtidig.

§ 18-26. Reparasjon av kondemnabel MOU

Blir MOUen reparert til tross for at vilkårene for kondemnasjon er oppfylt, er assurandørens ansvar begrenset til forsikringssummen med eventuelle tillegg etter § 4-19, men fratrukket vrakets verdi.

§ 18-27. Besiktelse av skadene

Før skadene blir reparert, skal de besiktes av en representant for sikrede og en representant for assurandøren.

Representantene skal avgi besiktelsesrapporter hvor de beskriver skadene og uttaler seg om den sannsynlige årsak til de enkelte skader, tidspunktet for deres inntreden og omkostningene ved å utbedre dem.

Hvis en av partene forlanger det, skal representantene, før skaden blir reparert, avgi foreløpige rapporter hvor de skjønnsmessig anslår reparasjonsomkostningene.

Er det uenighet mellom sikredes og assurandørens representant, kan partene

tilkalle en oppmann som skal gi en begrunnet uttalelse om de spørsmål som blir forelagt ham. Blir partene ikke enige om valg av oppmann, oppnevnes denne av en nordisk dispassjör.

Verken sikrede eller assurandøren kan begjære rettslig skjønn over skadene, med mindre dette er påbudt i vedkommende lands lovgivning.

Lar sikrede uten tvingende grunn MOUen reparere uten å avholde besiktelse eller uten å varsle assurandøren til denne, har han i tillegg til den bevisbyrde som påhviler ham etter § 2-12, også bevisbyrden for at skaden ikke skyldes årsaker som ikke omfattes av forsikringen.

§ 18-28. Innhenting av anbud

Assurandøren kan forlange at det blir innhentet anbud på reparasjonsarbeidet fra de verksteder han ønsker. Hvis sikrede ikke innhenter slike anbud, kan assurandøren gjøre det.

Medfører innhenting av anbud tidstap ut over ti dager, regnet fra utsendelsen av anbudsinnbydelsen, erstatter assurandøren tidstapet med 20 % p.a. av kaskotaksten, jfr. § 18-1, (a) i den overskytende tid.

§ 18-29. Valg av reparasjonsverksted

De innhentede anbud skal for sammenligningens skyld korrigeres ved at flyttingsutgiftene legges til anbudssummen.

Sikrede bestemmer hvilken reparatör som skal benyttes, men assurandørens ansvar for omkostningene ved reparasjonen og flyttingen er begrenset til et belöp svarende til det belöp som ville ha blitt erstattet hvis det laveste korrigerede anbud var blitt antatt, tillagt 20 % p.a. av kaskotaksten, jfr. § 18-1, (a) for den tid sikrede sparer ved ikke å velge dette anbudet.

Har sikrede på grunn av særlige omstendigheter rimelig grunn til å motsette seg at reparasjonen blir utfört av en av de reparatörer som har gitt anbud, kan han kreve at anbudet fra denne reparatören settes ut av betraktning.

§ 18-30. Flytting av MOUen

Med den begrensning som følger av § 18-29, svarer assurandøren for omkostningene ved flytting av MOUen til verksted, herunder kost og hyre til nødvendig mannskap, bunkers og lignende direkte utgifter ved driften av MOUen i den tid som medgår. Hvis flyttingen medfører besparelser for sikrede, fratrekkes et tilsvarende beløp.

Har en annen assurandør uttrykkelig fralagt seg ansvaret under flyttingen i henhold til § 3-20, svarer den assurandøren som er ansvarlig for MOUens skader, også for tap som oppstår under eller som følge av flyttingen, og som ellers ville ha blitt erstattet av den andre assurandøren.

Assurandøren kan fralegge seg ethvert ansvar under flyttingen overensstemmende med § 3-20.

§ 18-31. Fordeling av fellesomkostninger

Er det påløpt omkostninger som er felles for reparasjonsarbeider som assurandøren svarer for og arbeider som ikke omfattes av forsikringen, skal disse omkostningene fordeles skjønnsmessig under hensyn til hva arbeidene har kostet. De fellesomkostningene som er avhengige av reparasjonstidens lengde, skal dog fordeles under hensyn til den tid de erstatningsmessige og de ikke-erstatningsmessige arbeidene ville ha tatt, dersom de to gruppene av arbeider var blitt utført hver for seg.

§ 18-32. Isfradrag

Skade som skyldes støt mot eller berøring med is - sammenstøt med isfjell i rom sjø unntatt - erstattes med fradrag som fastsatt i **forsikringsavtalen**.

Uten fradrag erstattes:

- (a) tap som dekkes etter § 18-17, fjerde ledd, § 18-28, annet ledd og § 18-30,
- (b) ubrukte reservegjenstander som skades eller går tapt,
- (c) midlertidig reparasjon.

§ 18-33. Egenandel

For hvert enkelt havari fratrekkes det beløp som er oppgitt i **forsikringsavtalen**.

Skade som skyldes hårdtvær oppstått som følge av samme atmosfæriske forstyrrelse regnes som et enkelt havari.

Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret, jfr. § 4-5, og tap ved redningsforanstaltninger, jfr. § 4-7 til § 4-12, erstattes uten egenandel.

§ 18-34. Grunnlaget for beregning av fradrag etter § 18-32, § 18-33 og § 3-15

Fradrag etter § 3-15 tredje ledd, § 18-32 og § 18-33 beregnes av den fulle erstatning etter Planen og forsikringsvilkårene før fradrag etter noen av disse paragrafene er gjort.

Fradrag gjøres også når skade på MOUen erstattes etter § 4-7, jfr. § 4-12 første ledd.

Avsnitt 2-4

Sikredes ansvar for sammenstøt eller støtning

§ 18-35. Omfanget av assurandørens ansvar

Assurandøren holder sikrede skadesløs for ansvar som sikrede blir pålagt for tap som MOUen med tilbehør, utstyr og last, eller slepebåt som MOUen benytter, har voldt ved sammenstøt eller støtning.

Assurandøren dekker likevel ikke:

- (a) ansvar som oppstår mens MOUen foretar slepning, eller som er forårsaket av slepningen, med mindre denne skjer i forbindelse med en bergning som omhandlet i § 3-12, annet ledd,
- (b) ansvar for skade på person eller tap av liv,
- (c) annet tap tilføyet tredjemann, personell, besøkende eller mannskap på den forsikrede MOUen,
- (d) ansvar for skade på eller tap av last, tredjeparts utstyr, forsyninger eller andre gjenstander ombord i den forsikrede MOU, eller utstyr som MOUen bruker,
- (e) ansvar overfor befraktere eller andre hvis interesse er knyttet til den forsikrede MOUen,

- (f) ansvar for forurensningsskader og skader ved brann eller eksplosjon voldt av olje eller andre flytende eller flyktige stoffer, kontaminasjonsskader voldt av radioaktive stoffer og skader på korallrev og andre miljøskader. Assurandøren er likevel ansvarlig hvis sikrede ved sammenstøt med annen MOU, skip eller annen navigerbar enhet blir pålagt ansvar for slike skader på andre MOUer, skip eller enhet med tilbehør og last,
- (g) ansvar for tap som last eller bunkers volder etter grunnstøtning eller støtning mot is,
- (h) ansvar for tap voldt ved MOUens bruk av anker, fortøynings- og slepegods, laste- og losseinnretninger, landganger o.l. og ansvar for skade på eller tap av disse gjenstander,
- (i) ansvar for fjerning av vraket av den forsikrede MOUen og for ferdselshindringer skapt av den forsikrede MOUen,
- (j) refusjon av beløp som tredjemann har betalt som erstatning for tap som nevnt under (a) til (i).

§ 18-36. Ansvarsbegrensning på grunnlag av flere MOUers tonnasje eller verdi

Blir sikredes ansvar begrenset på grunnlag av flere MOUers tonnasje eller verdi, og er disse MOUer forsikret hos forskjellige assurandører, svarer hver enkelt assurandør for den del av ansvaret som tilsvarende vedkommende MOUs tonnasje eller verdi.

§ 18-37. Grensen for assurandørens ansvar ved et enkelt havari

For erstatningsansvar som er forårsaket ved et enkelt havari, svarer assurandøren inntil et beløp tilsvarende forsikringssummen. Ansvaret er likevel begrenset til USD 500.000.000 eller 50 % av forsikringssummen hvis dette beløpet er høyere.

§ 18-38. Egenandel

For hvert enkelt havari fratrekkes det beløp som er oppgitt i **forsikringsavtalen**. Saksomkostninger, jfr. § 4-4, omkostninger i forbindelse med erstatningsoppjøret, jfr. § 4-5, og tap ved redningsforanstaltninger, jfr. § 4-7 til § 4-12, erstattes uten egenandel.

Avsnitt 3

Særskilte forsikringer mot totaltap

§ 18-39. Forsikring mot totaltap og overskytende kollisjonsansvar (kaskointeressereforsikring)

Er det tegnet forsikring mot totaltap og overskytende kollisjonsansvar (kaskointeressereforsikring), svarer assurandøren med et beløp fastsatt i **forsikringsavtalen**:

- (a) for totaltap overensstemmende med reglene i § 18-8 til § 18-16, og
- (b) særskilt for sikredes ansvar for sammenstøt eller støtning overensstemmende med reglene i § 18-35 til § 18-37, når kaskoassurandøren ikke erstatter ansvaret fordi det overstiger hans maksimale ansvar, jfr. § 18-37.

§ 18-40. Forsikring mot tap av langsiktige fraktinntekter (fraktinteressereforsikring)

Er det tegnet forsikring mot tap av langsiktige fraktinntekter (fraktinteressereforsikring), svarer assurandøren for totaltap overensstemmende med reglene i § 18-8 til § 18-16 med et beløp fastsatt i **forsikringsavtalen**.

§ 18-41. Fellesregler for de særskilte forsikringene mot totaltap

Assurandørens ansvar for totaltap er betinget av at sikrede krever erstatning for totaltap av kaskoassurandøren. Har kaskoassurandøren utbetalt forsikringssummen i henhold til § 4-21, kan sikrede kreve erstatning av assurandøren mot å overdra vraket til ham. Er det tegnet både kaskointeressereforsikring og fraktinteressereforsikring, har kaskointeresseassurandøren fortrinnsrett til vraket.

Assurandøren svarer ikke for tap ved redningsforanstaltninger, jfr. § 4-7 til § 4-12.

Reglene i § 18-2 til § 18-16 får tilsvarende anvendelse.

Reglene i § 1-4, § 9-4, § 9-5 første punkt, § 9-6 og § 9-8, jfr. § 9-2, får tilsvarende anvendelse i forholdet mellom assurandørene for de særskilte forsikringene mot totaltap m.v. og hovedassurandøren ved kaskoforsikringen.

§ 18-42. Begrensninger i adgangen til å tegne særskilte forsikringer mot totaltap

Er det tegnet kaskointeressese forsikring for et beløp som overstiger 25 % av den **avtalte forsikringsverdien** ved kaskoforsikringen mot samme fare, er den overskytende del av kaskointeressese forsikringen ugyldig. Tilsvarende gjelder ved tegning av fraktinteressese forsikring.

Er det tegnet flere kaskointeressese forsikringer eller flere fraktinteressese forsikringer, reduseres assurandørenes ansvar forholdsmessig.

Reglene i første ledd er ikke til hinder for at sikrede i tillegg til kaskointeressese forsikring og fraktinteressese forsikring tegner forsikring med åpen forsikringsverdi mot tap av et eksisterende tidscerteparti eller en kontrakt for en serie operasjoner. Får sikrede utbetalt erstatning under en slik forsikring, reduseres fraktinteresseassurandørens ansvar etter § 18-40 tilsvarende.

Avsnitt 4 Tidstapforsikring

§ 18-43. Hovedregler om assurandørens ansvar

Forsikringen omfatter tap som skyldes at MOUen helt eller delvis har vært ute av inntektsgivende virksomhet på grunn av skade på MOUen, såfremt skaden er erstatningsmessig etter Planen, eller ville ha vært det dersom det ikke hadde vært avtalt egenandel, jfr. § 18-33. Er kaskoforsikringen tegnet på andre vilkår enn Planen, og disse vilkårene er skriftlig akseptert av assurandøren, skal reglene i Planens kapittel 18 avsnitt 2 erstattes med de korresponderende vilkårene i vedkommende forsikring ved vurderingen av om skaden er erstatningsmessig.

Forsikringen omfatter også tap som skyldes at MOUen helt eller delvis er ute av inntektsgivende virksomhet:

- (a) fordi det er grunnstøtt,
- (b) fordi det som følge av fysisk innestengning (bortsett fra innestengning på grunn av is) er forhindret fra å forlate en havn eller et lignende avgrenset område, eller
- (c) som følge av tiltak for å berge eller fjerne skadet last, eller
- (d) som følge av en begivenhet som er dekningsmessig i felleshavari i henhold til York Antwerpen-reglene 1994.

§ 18-44. Totaltap

Assurandøren svarer ikke for tidstap som følge av et havari som gir sikrede rett til totaltaperstatning etter kapittel 18 eller etter de korresponderende vilkårene i den kaskoforsikringen som gjelder for MOUen i henhold til § 18-43 første ledd annet punkt.

§ 18-45. Hovedregel om beregning av erstatningen

Erstatningen fastsettes på grunnlag av den tid MOUen har vært ute av inntektsgivende virksomhet (tidstapet) og inntektstapet per døgn (dagsbeløpet). Tidstap som er inntrådt før begivenhetene beskrevet i § 18-43 har inntruffet, erstattes ikke.

§ 18-46. Beregningen av tidstapet

Tidstapet angis i dager, timer og minutter. Tid hvor MOUen bare delvis har vært ute av inntektsgivende virksomhet, omregnes til tilsvarende tid med full driftsstans.

Assurandørens ansvar for tidstap som følge av et enkelt havari og for det totale tidstap som følge av havarier inntruffet i forsikringstiden, er begrenset til forsikringssummen per døgn multiplisert med det antall erstatningsdager per havari og i alt som er angitt i **forsikringsavtalen**.

§ 18-47. Dagsbeløpet

Sikredes inntektstap per døgn (dagsbeløpet) skal settes lik frakten pr. døgn i henhold til den løpende fraktavtale, med fradrag av utgifter som sikrede har eller burde ha spart som følge av at MOUen ikke har vært i regulær drift.

Hvis MOUen er avsluttet, beregnes dagsbeløpet på grunnlag av de

gjennomsnittlige fraktrater for MOUer av vedkommende type, størrelse og operasjonsområde i det tidsrom MOUen er ute av inntektsgivende virksomhet.

§ 18-48. Avtalt dagsbeløp

Hvis det i forsikringsavtalen er angitt at inntektstapet skal erstattes med et bestemt beløp pr. døgn, anses beløpet som **avtalt** dagsbeløp hvis ikke noe annet klart fremgår av forholdene.

§ 18-49. Egenandelsperiode

For hvert enkelt havari fastsettes en egenandelsperiode som regnes fra tidstapets begynnelse og varer inntil tidstapet som følge av havariet, beregnet etter regelen i § 18-46 første ledd annet punkt, er nådd opp i den egenandelsperiode som er angitt i **forsikringsavtalen**. Tidstap i egenandelsperioden erstattes ikke av assurandøren.

Skade som skyldes hårdtvær eller gange i is, og som er oppstått i tiden fra avgangen fra en havn eller sted til anløpet av neste havn eller sted, regnes som ett enkelt havari.

Skader som skyldes hårdtvær og som er oppstått som et resultat av samme atmosfæriske forstyrrelse mens MOUen er stasjonær på ett sted, skal anses som ett enkelt havari.

§ 18-50. Besiktelse av skadene

Bestemmelsen i § 18-27 gjelder tilsvarende for denne forsikring.

§ 18-51. Valg av reparasjonssted

Assurandøren kan forlange at det blir innhentet tilbud på reparasjonsarbeidet fra de reparatører han ønsker. Hvis sikrede ikke innhenter slike tilbud, kan assurandøren gjøre det.

Har sikrede på grunn av særlige omstendigheter rimelig grunn til å motsette seg at reparasjonen blir utført av en av de reparatørene som har gitt tilbud, kan han kreve at tilbudet fra dette verksted settes ut av betraktning.

Sikrede bestemmer hvilken reparatør som skal benyttes. Assurandørens ansvar

er likevel begrenset til tidstapet etter det anbud som ville ha medført det minste tidstap av de anbud som sikrede ville ha kunnet kreve dekket under kaskoforsikringen. Velger sikrede denne reparatøren, skal erstatningsoppgjøret bygge på det faktiske tidstapet, selv om dette er større enn hva anbudet forutsatte. Er kaskoforsikringen tegnet på andre vilkår enn Planen, og disse vilkårene er skriftlig akseptert av assurandøren, er assurandørens ansvar begrenset til tidstapet etter det anbud som ville ha medført det minste tidstap pluss en halvpart av det ytterligere tidstap som oppstår.

§ 18-52. Forseiling til reparasjonssted o.l.

Tidstap ved forseiling til verksted belastes den gruppe arbeider som har nødvendiggjort forseilingen.

Hvis forseiling til verkstedet var nødvendiggjort av mer enn en gruppe arbeider, fordeles forseilingstiden i forhold til den tid hver gruppe arbeider ville ha krevet hvis de var utført separat. Forseiling i egenandelsperioden fordeles ikke.

Reglene i første og annet ledd gjelder også for tidstap ved besiktelser, innhenting av anbud, tankrengjøring, venting for selve reparasjonen og lignende forhold som er nødvendige for at arbeidet skal kunne utføres.

§ 18-53. Ekstraomkostninger anvendt for å spare tid

Assurandøren svarer for ekstraomkostninger ved midlertidige reparasjoner og ved ekstraordinære tiltak, iverksatt for å avverge eller begrense tidstap som forsikringen omfatter, i den utstrekning disse ekstraomkostninger ikke skal dekkes av kaskoassurandøren. Er kaskoforsikringen tegnet på andre vilkår enn Planen, og disse vilkårene er skriftlig akseptert av assurandøren, får reglene i § 18-43 første ledd annet punkt anvendelse.

Assurandøren svarer likevel ikke utover det beløp han skulle ha betalt dersom foranstaltningene ikke var blitt foretatt.

Dersom tid spares for sikrede, skal han bære en andel av ekstraomkostningene i forhold til den tid som spares for hans regning.

§ 18-54. Samtidige reparasjoner

Hvis det samtidig blir utført reparasjoner som omfattes av forsikringen, og arbeider som ikke omfattes av noen tidstapforsikring, men som

- (a) utføres til oppfyllelse av pålegg gitt av klasseinstitusjonen, eller
- (b) er nødvendige av hensyn til MOUens evne til å oppfylle kravene til teknisk og operativ sikkerhet eller sine kontraktsforpliktelser eller
- (c) gjelder ombygging av MOUen,

erstatter assurandøren halvparten av den felles reparasjonstiden som faller utenfor egenandelsperioden. Arbeid under (a) til (c) som ikke ville ført til inntektstap for MOUen dersom arbeidet ble utført separat og som ikke ville ha forsinket reparasjonen av havariskaden skal ikke tas i betraktning. Dersom en havariskade oppdages eller oppstår i en periode MOUen er uten inntekt som følge av arbeid nevnt i (a) til (c), skal reparasjonstid for arbeid utført samtidig med planlagt arbeid under (a) til (c) ikke erstattes.

Blir det samtidig utført reparasjoner vedrørende to havarier som begge omfattes av forsikringen, gjelder regelen i første ledd tilsvarende for den tid som faller innenfor egenandelsperioden for det ene havariet, men ikke innenfor egenandelsperioden for det andre havariet.

Blir det samtidig utført reparasjoner som omfattes av forsikringen og arbeider som omfattes av en annen tidstapforsikring, erstatter assurandøren halvparten av den felles reparasjonstid som faller utenfor egenandelsperioden. Dette gjelder også hvor reparasjonen under den andre **forsikringsavtalen** finner sted i egenandelsperioden under denne **forsikringsavtalen**. Blir det dessuten samtidig utført arbeider som ikke omfattes av noen tidstapforsikring, men som faller innenfor første ledd, erstatter assurandøren bare en fjerdepart av den felles reparasjonstid som faller utenfor egenandelsperioden.

Ved anvendelse av reglene i første til tredje ledd skal hver enkelt gruppe arbeider ansees for å ha pågått i det antall dager arbeidene ville ha krevet hvis hver gruppe arbeid var blitt utført separat, regnet fra det tidspunkt arbeidene ble påbegynt. Med mindre forholdene klart utpeker et annet tidspunkt, antas alle grupper arbeider for å være påbegynt ved MOUens ankomst til reparasjonsstedet. Den forsinkelse som måtte oppstå fordi flere grupper arbeider er blitt utført samtidig, skal belastes alle grupper i forhold

til det antall dager hver gruppe arbeide ville ha krevet hvis de var blitt utført separat, regnet fra det tidspunkt arbeidene ble påbegynt.

§ 18-55. Tidstap etter avslutningen av en reparasjon

Etter avsluttet reparasjon erstatter assurandøren kun tidstap:

- (a) inntil MOUen kan gjenoppta virksomheten under kontrakten som var i kraft ved havaritidspunktet, eller
- (b) mens MOUen flyttes tilbake til en posisjon som tilsvarer den posisjonen hvor MOUen uten havariet ville startet forflytning til neste område under en kontrakt som var bindende inngått før MOUen startet forflytning til reparasjonsstedet.

For tidstap etter avslutningen av reparasjonen gjelder § 18-52 tilsvarende.

§ 18-56. Reparasjoner etter utløpet av forsikringstiden

Assurandøren svarer ikke for tidstap ved reparasjonsopphold som blir påbegynt senere enn to år etter utløpet av forsikringstiden. Tidstap ved reparasjonsopphold som påbegynnes etter utløpet av forsikringstiden erstattes etter reglene i § 18-47, selv om dagsbeløpet etter § 18-48 er **avtalt**, dersom dette leder til lavere erstatning.

§ 18-57. Assurandørens ansvar når MOUen overdras til ny eier

Når skader på MOUen repareres i forbindelse med overdragelse til ny eier, svarer assurandøren ikke for tid som likevel ville gått tapt i forbindelse med overdragelsen. Må overdragelsen utsettes på grunn av reparasjoner som omfattes av forsikringen, erstatter assurandøren sikredes rentetap, fastsatt etter reglene i § 5-4, selv om MOUen ikke ville hatt inntekt under utsettelsen.

Erstatning etter første ledd skal ikke være høyere enn erstatningen beregnet på grunnlag av forsikringssummen pr. døgn og

- (a) den tid leveringen var utsatt med, eller
- (b) den tid som kunne påregnes å medgå til kjøperens reparasjon av MOU, med fradrag for avtalt egenandelsperiode. Egenandelsperioden regnes i løpende dager selv om rentetapet er forskjellig fra forsikringssummen pr. døgn.

Det kan ikke kreves erstatning etter § 18-55 i disse tilfellene.

Sikredes krav mot assurandøren kan ikke overdras til ny eier.

§ 18-58. Forholdet til andre assurandører og fellehavari

Reglene om dekningskrav i § 5-13 skal anvendes tilsvarende på:

- (a) sikredes krav på erstatning av tidstap og erstatning av driftsutgifter under flytting til verkstedet i henhold til § 18-28 eller § 18-30, eller tilsvarende bestemmelser i slike andre vilkår som MOUens kaskoforsikring er dekket på, og
- (b) de krav sikrede forøvrig måtte ha på å få tapet erstattet av en annen assurandør eller i fellehavari.

Avsnitt 5 Krigsforsikring

Avsnitt 5-1

Alminnelige regler om krigsforsikringens omfang

§ 18-59. Farer som dekkes

Forsikringen dekker krigsfarer, jfr. § 2-9.

Dersom forsikringen som dekker sjøfarer blir suspendert under slike omstendigheter som nevnt i § 3-19, dekker forsikringen også sjøfarer, jfr. § 2-8.

§ 18-60. Interesser som dekkes

Forutsatt avtale i henhold til § 18-61, dekker forsikringen:

- (a) totaltap og skade, jfr. avsnitt 2-1 til 2-3 over og 5-4 og 5-5 under,
- (b) kollisjonsansvar, jfr. avsnitt 2-4 over,
- (c) kaskointeresse/fraktinteresse, jfr. avsnitt 3 over,
- (d) tidstap, jfr. avsnitt 4 over og 5-6 under,
- (e) rederansvar (P&I), jfr. avsnitt 5-7 under, herunder yrkesskade etc., jfr. avsnitt 5-8 under.

§ 18-61. Forsikringssum

Dekning av de i § 18-60 nevnte interesser forutsetter at partene har avtalt en separat forsikringssum for hver interesse. For tidstapsforsikring må forsikringsavtalen i tillegg angi dagsbeløpet, jfr. § 18-47 og § 18-48, egenandelsperioden, jfr. § 18-49 og antallet erstatningsdager per havari og i alt, jfr. § 18-46, annet ledd.

Dersom ikke annet er avtalt, skal følgende forsikringssummer gjelde:

- (a) Forsikringssummen for § 18-60 (e) P&I og yrkesskadeforsikring er den samlede forsikringssum i henhold til § 18-60 (a) og (c). Innenfor denne kombinerte forsikringssum skal utgifter til redningsforanstaltninger i henhold til avsnitt 5-7 og 5-8 være dekket. § 4-18 gjelder ikke.
- (b) Forsikringssummen for § 18-60 (b), kollisjonsansvar, skal være lik forsikringssummen for § 18-60 (a) og gjenstand for den begrensning som følger av § 18-37 med tillegg av forsikringssummen for § 18-60 (c) kaskointeresse, jfr. § 18-39 (b).

§ 18-62. Sikkerhetsforskrifter

I løpet av forsikringsperioden kan assurandøren ved spesielle forskrifter, jfr. § 3-22, utarbeide instruksjoner blant annet om at:

- (a) MOUen skal ikke legge ut på en planlagt flytting eller operasjon eller fullføre en pågående flytting eller operasjon,
- (b) MOUen skal følge eller ikke følge en bestemt reiserute,
- (c) MOUen skal deviere, flyttes fra et sted til et annet, forbli på et bestemt sted,
- (d) MOUen ikke skal føre en bestemt type last eller visse personer om bord,
- (e) MOUen skal eller skal ikke opptre i samsvar med ordre gitt av en fremmed statsmakt,
- (f) sikrede uten ugrunnet opphold skal opplyse om MOUens posisjon, om flyttinger og operasjoner som MOUen utfører eller skal utføre, om tidspunkter for avgang og ankomst, om type last, reiseruten, befraktningsforholdet, etc., og om endringer i tidligere gitte opplysninger om slike forhold.

Ved brudd på en spesiell sikkerhetsforskrift, gjelder § 3-25, annet ledd, tilsvarende.

Avsnitt 5-2

Opphør av forsikringen

§ 18-63. Stormaktskrig

Oppstår det krig eller krigslignende forhold mellom noen av de følgende stater:

Storbritannia, USA, Frankrike, Den russiske føderasjon, Folkerepublikken Kina, opphører forsikringen mot krigsfare umiddelbart.

§ 18-64. Bruk av atomvåpen i krigsøyemed

Ved enhver bruk av atomvåpen i krigsøyemed opphører forsikringen umiddelbart.

§ 18-65. Bortleie

Bliir MOUen bortleiet (bareboat-befraktet) opphører forsikringen umiddelbart.

§ 18-66. Oppsigelse

Ved endrede forhold har både forsikringstageren og assurandøren rett til å si opp forsikringen med syv dagers varsel (slik oppsigelse vil være i kraft ved utløpet av 7 dager fra midnatt den dag oppsigelsesvarselet er gitt av eller til assurandøren). En oppsigelse får også virkning i forhold til panthaveren, men assurandøren skal umiddelbart varsle panthaver om den.

Assurandøren vil bestrebe i den grad det er praktisk og kommersielt mulig å fremlegge et forslag til fortsettelse av forsikringen på best mulige vilkår under de endrede omstendigheter.

Avsnitt 5-3

Operasjonsområder

§ 18-67. Ekskluderte og betingede områder

I tillegg til § 3-15 gjelder følgende:

Assurandøren kan til enhver tid fastsette nye eller endre eksisterende operasjonsområder. Han kan i den forbindelse bestemme at:

- (a) visse områder skal ha status som betingede områder. MOUen kan mot en tilleggspremie fortsatt flytte og operere i slike områder.
- (b) visse områder skal ha status som ekskluderte. Slike områder faller utenfor operasjonsområdet.

Avsnitt 5-4

Totaltap

§ 18-68. Forholdet til avsnitt 2-2 over

Bestemmelsene i dette avsnittet skal gjelde i tillegg til bestemmelsene i avsnitt 2-2 over.

§ 18-69. Inngrep fra fremmed statsmakt, sjørøveri

Er MOUen fratatt sikrede ved inngrep fra fremmed statsmakt, som assurandøren svarer for etter § 2-9, kan sikrede kreve erstatning for totaltap hvis MOUen ikke er frigitt innen tolv måneder fra den dag da inngrepet fant sted.

Er MOUen tatt av sjørøvere eller fratatt sikrede ved lignende rettsstridig inngrep, som assurandøren svarer for etter § 2-9, kan sikrede kreve erstatning for totaltap hvis MOUen ikke er kommet til rette innen tolv måneder fra den dag inngrepet fant sted.

Er det innen utløpet av de frister som er nevnt i første og annet ledd på det rene at sikrede ikke vil få MOUen tilbake, kan han straks kreve erstatning for totaltap.

Har sikrede fremsatt krav om erstatning for totaltap og de fastsatte frister er utløpt, er det uten betydning for sikredes krav at MOUen senere blir frigitt.

§ 18-15 og § 18-16 gjelder tilsvarende.

§ 18-70. Innestengning

Er MOUen som følge av innestengning forhindret fra å forlate en havn eller et lignende avgrenset område, kan sikrede kreve erstatning for totaltap hvis hindringen ikke har opphørt innen tolv måneder fra den dag den inntraff.

Bestemmelsene i § 18-69, tredje, fjerde og femte ledd får tilsvarende anvendelse.

§ 18-71. Begrensninger pålagt av assurandøren

Har MOUen vært ute av inntektsgivende virksomhet i mer enn seks måneder som følge av pålegg fra assurandøren, jfr. § 18-62, kan sikrede kreve erstatning for totaltap.

Avsnitt 5-5

Skade

§ 18-72. Forholdet til avsnitt 2-3 over

Bestemmelsene i avsnitt 2-3 over gjelder med følgende unntak:

- (a) Forsikringen omfatter ikke omkostninger nevnt i § 18-25 og § 18-28, annet ledd. Forsikringen omfatter heller ikke hyre og kost og lignende utgifter ved driften av MOUen som går inn under § 4-11 eller § 18-30, første ledd.
- (b) Istedenfor § 18-29 gjelder:

De innhentede anbud skal for sammenligningens skyld korrigeres ved at flyttingsutgiftene legges til anbudssummen. Til de korrigerte anbud legges et beløp lik produktet av dagsbeløpet under tidstapsforsikringen og det antall døgn MOUen i alt vil bli ute av inntektsgivende virksomhet hvis reparasjonen skjer ved vedkommende verksted. Den sum som derved fremkommer, betegnes som totalomkostningene ved reparasjonen. Har sikrede på grunn av særlige

omstendigheter rimelig grunn til å motsette seg at reparasjonen blir utført ved et av de verksteder som har gitt anbud, kan han kreve at anbudet fra dette verkstedet settes ut av betraktning. Sikrede bestemmer hvilket verksted som skal benyttes, men assurandørens ansvar er begrenset til de beløp som er nevnt i de foregående ledd.

§ 18-73. Egenandel

I tillegg til § 18-33 gjelder følgende:

Har MOUen vært beslaglagt eller rekvirert til bruk av fremmed statsmakt, og den blir tilbakelevert uten at sikrede kan kreve erstatning for totaltap, skal tap oppstått under inngrepet i sin helhet ansees som forårsaket ved et enkelt havari.

Avsnitt 5-6

Tidstap

§ 18-74. Forholdet til avsnitt 4 over

Bestemmelsene i dette avsnittet skal gjelde i tillegg til bestemmelsene i avsnitt 4 over.

Istedenfor § 18-43, annet ledd (b) gjelder:

Assurandøren hefter for tap som skyldes at MOUen helt eller delvis er ute av inntektsgivende virksomhet fordi det som følge av innestengning er forhindret fra å forlate en havn eller et lignende avgrenset område.

§ 18-75. Tap ved anløp av visitasjonshavn, midlertidig opphold m.v.

Assurandøren dekker også tidstap hvor skipet bringes til havn av fremmed statsmakt for:

- (a) visitasjon av last m.v.
- (b) oppbringelse og midlertidig tilbakeholdelse.

Har sikrede krav på totaltaps-erstatning etter § 18-69 eller § 18-70, har han ikke rett til erstatning etter dette avsnitt utover den første måneden av tidstapet. Er erstatning allerede utbetalt, skal den trekkes fra i totaltaps-erstatningen.

§ 18-76. Tap ved pålegg gitt av assurandøren

Assurandøren dekker også tidstap som følge av pålegg fra assurandøren, jfr. § 18-62. Dette gjelder likevel ikke i forbindelse med krigsutbrudd.

Har sikrede krav på totaltapserstatning etter § 18-61, gjelder § 18-75, annet ledd, tilsvarende.

§ 18-77. Valg av reparasjonssted

§ 18-51 gjelder ikke.

*Avsnitt 5-7**Rederansvar m.v. (P&I)***§ 18-78. Dekningsområdet**

Assurandøren dekker ansvar og utgifter som er omfattet av MOUens P&I forsikring dersom ansvaret/utgiftene er forårsaket av en krigsfare som definert i § 2-9 og/eller som definert i International Group of P & I Clubs Pooling Agreement slik den lød ved inngåelsen av denne forsikringsavtalen.

Er det ikke tegnet P&I forsikring mot sjøfare for MOUen, skal assurandørens ansvar etter første ledd fastsettes som om P&I forsikringen hadde vært tegnet i Assuranceforeningen Gard (Gjensidig).

§ 18-79. Begrensninger i dekningen

Omfattes ansvar og utgifter som nevnt i § 18-78 av en annen forsikring sikrede har tegnet, er dekningen etter dette avsnitt subsidiær i forhold til den forsikringen, bortsett fra for sjørøveri.

*Avsnitt 5-8**Yrkesskadeforsikring m.v.***§ 18-80. Dekningsområdet**

Har sikrede i henhold til lov eller tariffavtale plikt til å tegne dødsfalls- og invaliditetsforsikring på MOUens besetningsmedlemmer, dekker assurandøren de krav besetningsmedlemmene har i denne forbindelse.

Omfattes krav som nevnt i første ledd av dekningen til en annen forsikring sikrede har tegnet, er dekningen etter denne bestemmelsen subsidiær i forhold til den forsikringen.

Avsnitt 6 Byggerisikoforsikring

Avsnitt 6-1 Fellesregler for dekning av byggerisikoforsikring

§ 18-81. Dekningsområdet

Bestemmelsene i avsnitt 6 får anvendelse for bygging, ombygging og vesentlige oppgraderinger av MOUer, herunder, der hvor det er aktuelt, offhore installasjon, oppkobling og ferdigstillelsesarbeider - "Prosjektet".

§ 18-82. Forsikringsperioden/Til § 1-5

Forsikringsperioden begynner å løpe fra datoen angitt i forsikringsavtalen. Forsikringen trer i kraft for hver del, utstyr og materialer som er laget eller innkjøpt for MOUen fra den dato risikoen går over på sikrede.

Forsikringen forblir i kraft inntil den i forsikringsavtalen fastsatte dato for ferdigstillelse av Prosjektet. Hvis ferdigstillelsen av Prosjektet blir forsinket forlenges forsikringen automatisk mot en pro rata tilleggspremie eller som fastsatt i forsikringsavtalen inntil faktisk ferdigstillelse, men ikke utover ni måneder.

§ 18-83. Forsikringsstedet – prosjektsteder

Forsikringen gjelder alle steder.

Alle verksteder, arbeidssteder og/eller andre steder hvor arbeid utføres for bygging og sammenføring av hovedkomponenter skal avtales med assurandøren. Enhver endring av slike steder skal varsles til og godtas av assurandøren.

Prøveturer er dekket innenfor de områder MOUens sertifikater tillater.

Når det er avtalt at forsikringen dekker installasjon, oppkobling og ferdigstilling offshore, skal det utpekte feltområdet spesifiseres i forsikringsavtalen.

§ 18-84. Eskalering

Hvis prosjektverdien overstiger forsikringssummen skal sikrede varsle assurandøren om dette så snart som mulig. Sikrede skal betale en tilleggspremie basert på verdiøkningen og assurandøren skal godkjenne verdiøkningen.

Forsikringssummen skal under ingen omstendigheter overstige 110 % av den opprinnelige forsikringssummen dersom ikke assurandøren har gitt forhåndsamtynke til økningen og det er inngått avtale om vilkårene for en slik økning.

§ 18-85. Egenandel

For hvert enkelt havari fratrekkes det beløp som er oppgitt i forsikringsavtalen. Hvis samme havari gir sikrede rett til erstatning under avsnitt 6-2 og/eller 6-3 skal det kun anvendes en egenandel.

Totaltap, jfr. § 18-89 og § 18-90, omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret, jfr. § 4-5, og tap ved redningsforanstaltninger, jfr. § 4-7 til § 4-12, erstattes uten egenandel.

§ 18-86. Premie ved totaltap

Hvis assurandøren erstatter for totaltap i henhold til § 18-89, jfr. § 18-88, første ledd, eller betaler forsikringssummen i henhold til § 4-21, har han krav på den avtalte premien.

Hvis assurandøren erstatter for totaltap i henhold til § 18-89, jfr. § 18-88, annet ledd, har han kun krav på den del av den avtalte premien som samsvarer med forholdet mellom den utbetalte erstatning og forsikringssummen.

Avsnitt 6-2

Tap av og skade på MOUen

§ 18-87. Hva forsikringen omfatter/Til § 18-2

Forsikringen omfatter:

- (a) MOUen og komponenter, utstyr og materialer laget eller innkjøpt for Prosjektet,
- (b) utgifter knyttet til design, tegninger og annen planlegging av Prosjektet, og
- (c) bunkers og ombordværende smøreolje.

§ 18-88. Forsikringsverdi

Forsikringsverdien ved ferdigstillelsen av Prosjektet utgjør:

- (a) det opprinnelige prosjektets kontraktsverdi med fratrukk for senere avtalte fradrag,
- (b) etterfølgende avtalte tilleggsbeløp spesifisert i forsikringsavtalen,
- (c) verdien av sikredes egne leveranser, og
- (d) ved ombygging og oppgraderingsprosjekter, verdien av det eksisterende skip eller MOU.

Før ferdigstillelse av Prosjektet utgjør forsikringsverdien verdien under første ledd med fratrukk for:

- (a) verdien av prosjektarbeider som ikke er utført, og
- (b) verdien av komponenter, utstyr og materialer som ikke er laget eller kjøpt inn.

§ 18-89. Erstatning ved totaltap/Til § 4-1

Ved totaltap erstatter assurandøren forsikringssummen, men ikke utover forsikringsverdien, jfr. § 18-88.

§ 18-90. Totaltap/Til avsnitt 2-2

Bestemmelsene i avsnitt 2-2 over gjelder med følgende endringer i § 18-10: Sikrede kan kreve erstatning for totaltap hvis havariskaden på prosjektet er så omfattende at omkostningene ved å reparere utgjør mer enn 100 % av forsikringsverdien i henhold til § 18-88.

§ 18-91. Skade/Til avsnitt 2-3

Hvis MOUen eller deler av denne er blitt skadet uten at § 18-90 kommer til anvendelse, skal bestemmelsene i avsnitt 2-3 gjelde, med de endringer som følger av § 18-92 og § 18-93.

§ 18-92. Konstruksjonsfeil m.v.

Er skaden en følge av konstruksjonsfeil eller materialfeil svarer assurandøren ikke for omkostningene ved å fornye eller reparere den eller de deler av skroget, maskineriet eller utstyret, som ikke var i forsvarlig stand.

For deler og komponenter som er ferdige gjelder § 18-20.

§ 18-93. Omkostninger anvendt for å spare tid/Til §§ 18-24, 18-28 og 18-29

For skade på prosjektet som oppstår og oppdages på verft eller ved ethvert landbasert prosjekt sted, er assurandøren ikke ansvarlig for omkostninger påført i sammenheng med:

- (a) midlertidige reparasjoner i henhold til § 18-24 annet ledd utover det beløp han sparer ved at den endelige reparasjonen blir utsatt,
- (b) reparasjon og flytning i henhold til § 18-29 annet ledd utover det beløp som ville ha blitt erstattet hvis det laveste korrigerede anbud var blitt antatt, eller
- (c) tidstap i henhold til § 18-28 annet ledd.

Avsnitt 6-3**Tilleggsdekninger****§ 18-94. Hvilke regler som gjelder**

Er det avtalt tilleggsdekninger i henhold til § 18-95 til § 18-99, gjelder reglene i avsnitt 6-1 og 6-2 så langt de ikke er fraveket i avsnitt 6-3.

Dekning av hver interesse forsikret nedenfor forutsetter at partene har avtalt separat forsikringssum, egenandel og premie for hver dekning.

§ 18-95. Ekstrautgifter ved mislykket sjøsetting

Ved mislykket sjøsetting av MOUen dekker assurandøren sikredes ekstrautgifter ved å gjennomføre sjøsettingen.

§ 18-96. Utgifter til vrakfjerning

Assurandøren dekker sikredes ansvar for utgifter til fjerning av vrak og vrakdeler som følge av et tap dekket i avsnitt 6-2.

§ 18-97. Sikredes ansvar for sammenstøt eller støtning

Avsnitt 2-4 gjelder tilsvarende.

§ 18-98. Ansvarsforsikring

Assurandøren dekker sikredes ansvar som følge av skade på person eller tap av liv og skade på eller tap av gjenstand som tilhører tredjemann, dersom tapet er oppstått direkte i forbindelse med gjennomføringen av Prosjektet.

§ 4-16 gjelder tilsvarende etter at MOUen er sjøsatt, så fremt skaden på eller tapet av vedkommende gjenstand skyldes sammenstøt eller støtning.

Assurandøren dekker sikredes ansvar for bunkerssøl i henhold til reglene i nasjonal lovgivning som bygger på reglene i den Internasjonale konvensjon 2001 om erstatning for bunkersoljesølskade (bunkerskonvensjonen).

Assurandøren dekker sikredes ansvar for skade på miljøet hvis skaden er oppstått i direkte sammenheng med gjennomføringen av Prosjektet.

Assurandøren dekker ikke:

- (a) ansvar for skade på person eller tap av liv hos sikredes ansatte, leverandører eller underleverandører,
- (b) ansvar for skade på eller tap av gjenstander som tilhører sikredes ansatte, leverandører eller underleverandører,
- (c) tap eller ansvar som etter sin art kan forsikres etter reglene i kapittel 18, avsnitt 6-1, 6-2 og andre vilkår i avsnitt 6-3,
- (d) tap eller ansvar som dekkes av annen ansvarsforsikring som sikrede, dennes leverandører eller underleverandører har tegnet, og
- (e) tap som alene har sitt grunnlag i kontrakt.

Ved ansvar for personskade dekker assurandøren ikke:

- (a) tap som dekkes gjennom trygdeytelser eller ytelser fra pensjonsordning i arbeidsforhold eller yrke,
- (b) tap som etter sin art omfattes av forsikringsytelser påbudt i tariffavtale og som finansieres av den erstatningsansvarlige arbeidsgiver, og
- (c) tap som dekkes i henhold til gjeldende lov om yrkesskadeforsikring i det land det aktuelle prosjekt arbeidsstedet befinner seg.

§ 18-99. Forsinket levering

Bestemmelsene i avsnitt 4 skal gjelde tilsvarende ved forsinket levering som følge av skade som dekkes under avsnitt 6-2.

Kapittel 19

Byggerisikoforsikring

Avsnitt I

Fellesbestemmelser

§ 19-1. Farefeltet/Til § 2-8 jfr. § 2-10

Forsikringen gjelder mot sjøfare, jfr. § 2-8, og mot streik og lockout.

§ 19-2. Forsikringstiden/Til § 1-5

Forsikringen løper til leveringsdatoen i byggekontrakten. Skjer levering senere enn dette tidspunktet, forlenges forsikringen automatisk mot tilleggspremie som avtalt i **forsikringsavtalen** inntil forsikringsobjektet faktisk overtas av bestilleren.

Blir forsikringsobjektet ikke overtatt av bestilleren, forlenges forsikringen automatisk mot tilleggspremie som avtalt i **forsikringsavtalen** inntil forsikringsobjektet faktisk er levert til en annen bestiller.

Forlengelse av forsikringen i henhold til første og annet ledd gjelder ikke utover 9 måneder fra overtagelsestidspunktet i byggekontrakten.

§ 19-2A. Premie ved totaltap

Når assurandøren utbetaler erstatning for totaltap etter § 19-3, første ledd, eller utbetaler forsikringssummen etter § 4-21, har han krav på hele den avtalte premien.

Når assurandøren utbetaler erstatning for totaltap etter § 19-3, annet ledd,

har han kun krav på den del av den avtalte premien som svarer til forholdet mellom betalt erstatning og forsikringssummen.

§ 19-3. Medforsikring/Til § 8-1

Med mindre annet er avtalt, er bestilleren medforsikret i henhold til § 8-1. Dette gjelder likevel ikke for utgiftsdekningen i henhold til avsnitt 3.

Omfattes ansvar som nevnt i avsnitt 4 av en annen forsikring medforsikrede har tegnet, er medforsikredes dekning etter avsnitt 4 subsidiær i forhold til den forsikringen.

§ 19-4. Overdragelse av byggekontrakten/Til § 3-21

Ved overdragelse av byggekontrakten til nytt verksted faller forsikringen bort.

§ 19-5. Forsikringsstedet

Forsikringen gjelder:

- (a) innenfor verkstedets områder i byggehavnen, og ved transport mellom disse områdene,
- (b) ved prøvetur(er) foretatt innenfor det tillatte fartsområdet.

Er det særskilt avtalt, gjelder forsikringen også ved tilvirkning eller transport utenfor verkstedets områder i byggehavnen, så langt dette fremgår av **forsikringsavtalen.**

§ 19-6. Forsikringssummen som grense for assurandørens ansvar/Til § 4-18 og § 4-19

I tillegg til forsikringssum som nevnt i § 4-18 første ledd svarer assurandøren særskilt inntil et beløp svarende til forsikringssummen for skade, utgifter og ansvar etter avsnitt 3 og avsnitt 4 forårsaket ved et enkelt havari.

§ 19-7. Eskalering av forsikringssummen

Dersom verdien av prosjektet overstiger forsikringssummen skal sikrede meddele assurandøren dette snarest mulig. Sikrede skal betale premie for verdiøkningen og assurandørene skal akseptere sin andel av økningen.

Forsikringssummen skal under ingen omstendighet overstige 110 % av

opprinnelig forsikringssum uten at assurandørene på forhånd har akseptert økningen og det er enighet om vilkårene for en slik økning.

§ 19-8. Egenandel

For hvert enkelt havari fratrekkes den egenandel som er angitt i **forsikringsavtalen**. Gir samme havari rett til erstatning i henhold til avsnitt 2, 3 og/eller 4, skal det kun fratrekkes én egenandel.

Erstatning for totaltap, jfr. § 19-10 og § 19-11, omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret, jfr. § 4-5, og tap ved redningsforanstaltninger, jfr. § 4-7 til § 4-12, erstattes uten egenandel.

Avsnitt 2

Tap av eller skade på forsikringsobjektet

§ 19-9. Hva forsikringen omfatter/Til § 10-1

Forsikringen omfatter:

- (a) forsikringsobjektet og deler, utstyr og materialer som er fremstilt eller anskaffet til forsikringsobjektet,
- (b) deler, utstyr og materialer levert av bestilleren omfattes likevel bare der som dette fremgår av **forsikringsavtalen** eller av forholdene for øvrig,
- (c) verkstedets omkostninger ved tegning og annen planlegging av forsikringsobjektet, og
- (d) ombordværende bunkers og smøreolje.

§ 19-10. Forsikringsverdi

Forsikringsverdien når forsikringsobjektet er ferdig for levering utgjør:

- (a) den opprinnelige kontraktsmessige byggesum minus senere avtalte fradrag,
- (b) senere avtalte tillegg som er nevnt i **forsikringsavtalen**, og
- (c) verdien av bestillerens leveranser som omfattes av forsikringen.

Før forsikringsobjektet er ferdig for levering, utgjør forsikringsverdien verdien etter første ledd med fradrag for:

- (a) verdien av det arbeid som ikke er utført, og
- (b) verdien av deler og materialer som ikke er fremstilt eller anskaffet.

§ 19-11. Totaltap ved kondemnasjon

Sikrede kan kreve erstatning for totaltap når forsikringsobjektet har så omfattende skader at omkostningene ved å reparere den utgjør mer enn 100 % av forsikringssummen.

§ 19-12. Totaltap ved bortfall av verkstedets leveringsplikt

Sikrede kan kreve erstatning for totaltap når verkstedets leveringsplikt bortfaller som følge av:

- (a) skade på eller tap av forsikringsobjektet eller deler av denne,
- (b) skade på verkstedet, eller
- (c) skade på verkstedet til en underleverandør, såfremt arbeidet hos denne er omfattet av forsikringen i henhold til § 19-5 annet ledd.

§ 19-13. Erstatning ved totaltap/Til § 4-1

Ved totaltap når forsikringsobjektet er ferdig for levering, dekker assurandøren forsikringssummen, dog ikke utover forsikringsverdien.

Ved totaltap før forsikringsobjektet er ferdig for levering, dekker assurandøren den andelen av forsikringssummen som tilsvarer forsikringsverdien beregnet etter § 19-10 annet ledd.

§ 19-14. Skade/Til kapittel 12

Er forsikringsobjektet eller deler m.v. blitt skadet uten at § 19-11 eller § 19-12 kommer til anvendelse, gjelder reglene i kapittel 12 med unntak av § 12-3, § 12-4, § 12-5 litra (d), (e) og (f), § 12-6, og § 12-15 til § 12-18. **§ 12-3 kommer til anvendelse ved gjenoppbygging/ombygging av forsikringsgjenstanden.**

§ 19-15. Begrensning av assurandørens ansvar/Til § 12-1

Er skaden en følge av konstruksjonsfeil, utførelsesfeil eller materialfeil, svarer assurandøren ikke for omkostningene ved å fornye eller reparere den eller de deler av skroget, maskineriet eller utstyret som ikke var i forsvarlig stand.

§ 19-16. Erstatning for ureparert skade/Til § 12-2

Selv om reparasjonen ikke er utført, kan begge parter kreve skaden gjort opp ved forsikringstidens opphør, jfr. § 19-2.

Erstatningen beregnes på grunnlag av verdien av de skjønnsmessig anslåtte reparasjonsomkostninger ved forsikringstidens opphør, men er begrenset til det prisavslaget som skyldes skaden.

§ 19-17. Omkostninger for å spare tid/Til § 12-7, § 12-11 og § 12-12

Assurandøren svarer ikke for omkostningene ved:

- (a) en midlertidig reparasjon i henhold til § 12-7 annet ledd utover den besparelse han oppnår ved at den endelige reparasjonen blir utsatt,
- (b) reparasjon og flytting i henhold til § 12-12 annet ledd utover det beløp som ville ha blitt erstattet hvis det laveste korrigerede anbudet var blitt antatt, eller
- (c) for tidstapet i henhold til § 12-11 annet ledd.

Avsnitt 3

Dekning av ekstrautgifter ved mislykket sjøsetting og utgifter til vrakfjerning

§ 19-18. Ekstrautgifter ved mislykket sjøsetting

Ved mislykket sjøsetting dekker assurandøren sikredes ekstrautgifter ved å gjennomføre sjøsettingen.

§ 19-19. Utgifter til vrakfjerning

Assurandøren dekker sikredes utgifter til nødvendig fjerning av vrak fra steder som eies eller disponeres av verkstedet.

Avsnitt 4

Ansvarsforsikring

§ 19-20. Ansvarsforsikringens omfang

Assurandøren dekker sikredes ansvar som følge av skade på person eller tap av liv, skade på eller tap av gjenstand som tilhører tredjemann, og ansvar for fjerning av vrak pålagt av myndighetene, dersom tapet er oppstått direkte i forbindelse med gjennomføringen av byggekontrakten.

§ 4-16 får tilsvarende anvendelse etter at forsikringsobjektet er sjøsatt, såfremt skaden på eller tapet av vedkommende gjenstand skyldes sammenstøt eller støtning.

Assurandøren dekker sikredes ansvar for bunkerssøl i henhold til reglene i nasjonal lovgivning som bygger på reglene i den internasjonale konvensjon 2001 om erstatning for bunkersoljesølskade (bunkerskonvensjonen).

Assurandøren dekker sikredes ansvar for skade på miljøet dersom skaden er oppstått direkte i forbindelse med gjennomføringen av byggekontrakten.

§ 19-21. Begrensninger i ansvarsforsikringen

Assurandøren dekker ikke:

- (a) ansvar for skade på person eller tap av liv hos sikredes ansatte, **leverandører eller underleverandører,**
- (b) ansvar for skade på eller tap av gjenstander som tilhører sikredes ansatte, **leverandører eller underleverandører,**
- (c) tap **eller ansvar** som etter sin art kan forsikres etter reglene i kapittel 19 avsnitt 1, 2 og 5,
- (d) tap **eller ansvar** som dekkes av annen ansvarsforsikring som sikrede, **dennes leverandører eller underleverandører** har tegnet, og
- (e) tap **eller ansvar** som alene har sitt grunnlag i kontrakt.

Ved ansvar for personskade dekker assurandøren ikke:

- (a) tap som dekkes gjennom trygdeytelser eller ytelser fra pensjonsordning i arbeidsforhold eller yrke,
- (b) tap som etter sin art omfattes av forsikringsytelser påbudt i tariffavtale og som finansieres av den erstatningsansvarlige arbeidsgiver, og
- (c) tap som dekkes i henhold til gjeldende lover om yrkesskadeforsikring eller tilsvarende regler i det land verkstedet befinner seg.

Avsnitt 5 Tilleggsdekninger

§ 19-22. Hvilke regler som gjelder

Er det avtalt tilleggsdekninger i henhold til § 19-23 til § 19-27, gjelder reglene i kapittel 19 avsnitt 1 til 4, så langt de ikke er fraveket i avsnitt 5.

§ 19-23. Forsikring av ekstraomkostninger ved gjenoppbygging og/eller bygging av nytt forsikringsobjekt

Forsikringen omfatter differansen mellom utbetalt erstatning under byggerisikoforsikringen, jfr. avsnitt 1 og 2, og omkostningene ved gjenoppbygging/bygging av nytt forsikringsobjekt.

§ 19-24. Forsikring av verkstedets ansvar for bestillerens rentekrav for innbetalte terminer

Forsikringen omfatter verkstedets ansvar for bestillers rentekrav i henhold til byggekontrakten ved bortfall av leveringsplikten på grunn av tap eller skade som er erstatningsmessig i henhold til § 19-12. Renten beregnes fra innbetalingstidspunktet for den enkelte termin til tidspunktet for totaltapet.

§ 19-25. Forsikring av verkstedets rentetap ved forsinket levering

Forsikringen omfatter verkstedets rentetap som følge av forsinket levering på grunn av skader som er erstatningsmessige under byggerisikoforsikringen, jfr. avsnitt 1 og 2.

For hvert enkelt havari fastsettes en egenandelsperiode som regnes fra havariets begynnelse og varer inntil forsinkelsen som følge av havariet er nådd opp i den egenandelsperioden som er angitt i **forsikringsavtalen**. Rentetap i egenandelsperioden erstattes ikke av assurandøren.

Assurandørens ansvar som følge av et enkelt havari er begrenset til forsikringssummen per døgn multiplisert med det antall erstatningsdager per havari som er angitt i **forsikringsavtalen**.

Avtaler sikrede og bestiller å utsette leveringstidspunktet på grunn av omstendigheter som ikke gir grunnlag for erstatning under denne tilleggsdekningen, forlenges forsikringen automatisk mot tilleggspremie som avtalt i **forsikringsavtalen** inntil bestilleren faktisk har overtatt forsikringsobjektet. § 19-2 tredje ledd gjelder tilsvarende.

Er forsinket levering forårsaket ved et samvirke mellom flere forskjellige farer, og en eller flere av disse farene ikke omfattes av forsikringen, erstatter assurandøren en forholdsmessig del av rentetapet. Beregningen skal skje på grunnlag av den forsinkelsen hver av farene ville ha medført utover egenandelsperioden dersom de hadde oppstått hver for seg.

Dersom sikrede iverksetter redningsforanstaltninger for å avverge eller begrense den forsinkelsen som forsikringen omfatter, svarer assurandøren ikke utover det beløp han skulle ha betalt dersom foranstaltningene ikke var blitt foretatt. Fører tiltakene til at tid spares for sikrede, skal han bære en andel av redningsomkostningene i forhold til den tid som spares for hans regning.

§ 19-26. Forsikring av verkstedets dagbøter ved forsinket levering

Forsikringen omfatter verkstedets dagbøter som følge av forsinket levering på grunn av skader som er erstatningsmessige under byggerisikoforsikringen, jfr. avsnitt 1 og 2.

For hvert enkelt havari fastsettes en egenandelsperiode som regnes fra havariets begynnelse og varer inntil forsinkelsen som følge av havariet er nådd opp i den egenandelsperioden som er angitt i **forsikringsavtalen**. Dagbøter i egenandelsperioden erstattes ikke av assurandøren.

Assurandørens ansvar som følge av et enkelt havari er begrenset til forsikringssummen per døgn multiplisert med det antall erstatningsdager per havari som er angitt i **forsikringsavtalen**.

Avtaler sikrede og bestiller å utsette leveringstidspunktet på grunn av omstendigheter som ikke gir grunnlag for erstatning under denne tilleggs-

dekningen, forlenges forsikringen automatisk mot tilleggspremie som avtalt i **forsikringsavtalen** inntil forsikringsobjektet faktisk er overtatt av bestilleren. §19-2 tredje ledd gjelder tilsvarende.

Er forsinket levering forårsaket ved et samvirke mellom flere forskjellige farer og en eller flere av disse farene ikke omfattes av forsikringen, erstatter assurandøren en forholdsmessig del av dagbøtene. Beregningen skal skje på grunnlag av den forsinkelsen hver av farene ville ha medført utover egenandelsperioden dersom de hadde oppstått hver for seg.

Dersom sikrede iverksetter redningsforanstaltninger for å avverge eller begrense den forsinkelsen som forsikringen omfatter, svarer assurandøren ikke utover det beløp han skulle ha betalt dersom foranstaltningene ikke var blitt foretatt. Fører tiltakene til at tid spares for sikrede, skal han bære en andel av redningsomkostningene i forhold til den tid som spares for hans regning.

§ 19-27. Slep og flytting av forsikringsobjektet

Forsikringen omfatter slep og flytting av forsikringsobjektet eller deler av dette.

Ved slep på lekter omfatter også forsikringen tap og skader på forsikringsobjektet eller deler av dette oppstått under lossing. Dersom det er avtalt, omfatter forsikringen også tap og skader oppstått under lasting.

Ved slep skal følgende sikkerhetsforskrifter anvendes, jfr. § 3-25, første ledd:

- (a) Slepet skal besiktes og godkjennes av en besiktelsesmann.
- (b) Besiktelsesmann skal på forhånd være godkjent av assurandøren.
- (c) Besiktelsesmann skal utstede et slepegodkjennelsessertifikat som skal sendes assurandøren før slepet starter.
- (d) Sikrede skal påse at slepegodkjennelsessertifikatet er signert av rederiet før slepet starter.

Dersom forsikringsobjektet flyttes på annen måte enn ved slep, skal tredje ledd gjelde tilsvarende.

Avsnitt 6

Tilleggsdekning for krigsfare

§ 19-28. Farefeltet

Forsikringen omfatter krigsfare, jfr. § 2-9, med unntak for streik og lock out.

§ 19-29. Forsikringstiden

Assurandørens ansvar begynner å løpe når forsikringsobjektet er sjøsatt.

For maskineri, deler og materialer begynner ansvaret likevel først å løpe når de er kommet ombord i det sjøsatte forsikringsobjektet.

§ 19-30. Hvilke bestemmelser som ellers gjelder

Reglene i kapittel 19 avsnitt 1 til 4 får tilsvarende anvendelse på denne forsikring.

For forsikringen gjelder også § 15-5, § 15-6 og § 15-8.

Vedlegg til § 3-15 om fartsområde

Innledning

I versjon 2007 er det gjort endringer i den geografiske beskrivelsen av fartsområdet i I nr. 1.3 første og annet ledd og i II nr. 2. I tillegg er det innført et nytt punkt 5 under II. For å fange inn endringene er det også laget nye kart.

Den nye geografiske beskrivelsen i 1.3 *første ledd* innebærer at grensen for det ekskluderte området er flyttet nord for Sakhalin og Aleutene. Dermed er det ikke lenger behov for å ha noen lengdegrads begrensning langs denne breddegraden.

Nummer 1.3, *annet ledd* er endret slik at Beringshavet nord for Aleutene kan nås eller forlates også gjennom Amchitka og Amukta Passes. Seilas nord for Aleutene kan ikke foregå nord for 54° 30' nord.

Når det gjelder beskrivelsen av det betingede fartsområde i *II*, er de geografiske grensene for det betingede fartsområde i Østersjøen i *nr. 1* opprettholdt. Derimot har man utvidet perioden hvor assurandørene kan kreve tilleggspremie til perioden 15. desember til 15. mai for alle de tre betingede områdene i Østersjøen, dvs felles tidsperiode for Finskebukten, Botniske bukt og Rigabukten. I tillegg er det tatt inn et nytt *nr. 5* som regulerer Øst-Asiatiske farvann. Dette nye betingede området tilsvarer det området som er tatt ut av det ekskluderte området i henhold til punkt 1.3.

I. Ekskluderte fartsområder, jfr. § 3-15 tredje ledd (kart nr. I)

I. Den nordlige halvkule

I.1. Europeisk-arktiske farvann

Farvannene nord for 72° nordlig bredde, området ut til 100 nautiske mil fra Øst-Grønlands grunnlinje og området ut til 50 nautiske mil fra Jan Mayens grunnlinje. Begrensningen gjelder dog ikke for reiser direkte til Longyearbyen og Sveagruven på Svalbard, når skipet passerer 72° nordlig bredde tidligst 15. mai og avgår fra disse steder senest 31. oktober. Ved slike reiser skal man passere minimum 20 og maksimum 100 nautiske, mil vest for Bjørnøya.

I.2. Euro-asiatiske arktiske farvann

Farvannene nord for det euro-asiatiske kontinent øst for 35° østlig lengde.

I.3. Øst-asiatiske farvann og Beringhavet

Øst-asiatiske farvann og Beringhavet nord for 54° 30' nordlig bredde og farvann som bare kan nås ved passering av denne grensen inklusive reiser til de Aleutiske øyer.

På reiser mellom steder innenfor fartsområdet må skipet i Beringhavet passere vest for Buldir Island eller gjennom Amchitka, Amukta eller Unimak Passes, og det forutsettes at skipet er utstyrt med tidsmessig navigasjonsutstyr for farvannene.

I.4. Nord- og nordøst-amerikanske farvann og farvannene ved Vest-Grønland

Farvannene nord for 60° nordlig bredde og farvann som bare kan nås ved passering av denne grense. St. Lawrence Seaway og de nordamerikanske innsjøer i den tid myndighetene ikke tillater fart på kanalene.

2. Den sydlige halvkule

Farvannene syd for 50° sørlig bredde og områdene ut til 50 nautiske mil fra grunnlinjene ved Kerguelen, Crozet Islands og Prince Edward Islands. Begrensningen gjelder dog ikke for reiser til Patagonia, Chile eller Falkland Islands og for passering av farvannet syd for 50° sørlig bredde på reise mellom steder nord for denne breddegrad. Slike reiser skal ikke foregå mer enn 50 nautiske mil sør for grunnlinjene i Chile, Patagonia og Falkland Islands.

II. Betingete fartsområder, jfr. § 3-15 annet ledd

1. Østersjøen (kart nr. 2)

- (a) Den botniske bukt nord for linjen Umeå - Vasa
- (b) Finskebukten øst for 25° 45' østlig lengde.
- (c) Farvannene øst for linjen Dagerort - Lyser Ort i tiden 15. desember til 15. mai begge dager inkludert.

2. Labrador (kart nr. 3)

Farvannene fra Cape St. Charles til 60° nordlig bredde, hele året.

3. Gulf of St. Lawrence og St. Lawrence River (kart nr. 3)

- (a) Farvannene innenfor linjer trukket mellom Port Mulgrave - Port Hastings (Consostredet), Cape North - Cape Ray (Cabotstredet), Cape Bauld - Cape St. Charles (Belle Isle stredet) og Baie Comeau - Matane (St. Lawrence River) i tiden 21. desember - 4. april.
- (b) Farvannene fra linjen Baie-Comeau - Matane til og med havnen i Montreal i tiden 6. desember - 15. januar, 16. januar - 15. mars, 16. mars - 4. april.

4. St. Lawrence Seaway og de nordamerikanske innsjøer (kart nr. 3)

Området ovenfor Montreal fra åpningen av kanalene til 30. november.

Området Montreal og nedenfor etter 30. november.

5. Øst-Asiatiske farvann (kart nr. 4)

Øst-Asiatiske farvann nord for 46° nordlig bredde og syd for 54° 30' nordlig bredde til 170° østlig lengde i tiden 1. november til 1. juni begge dager inkludert.

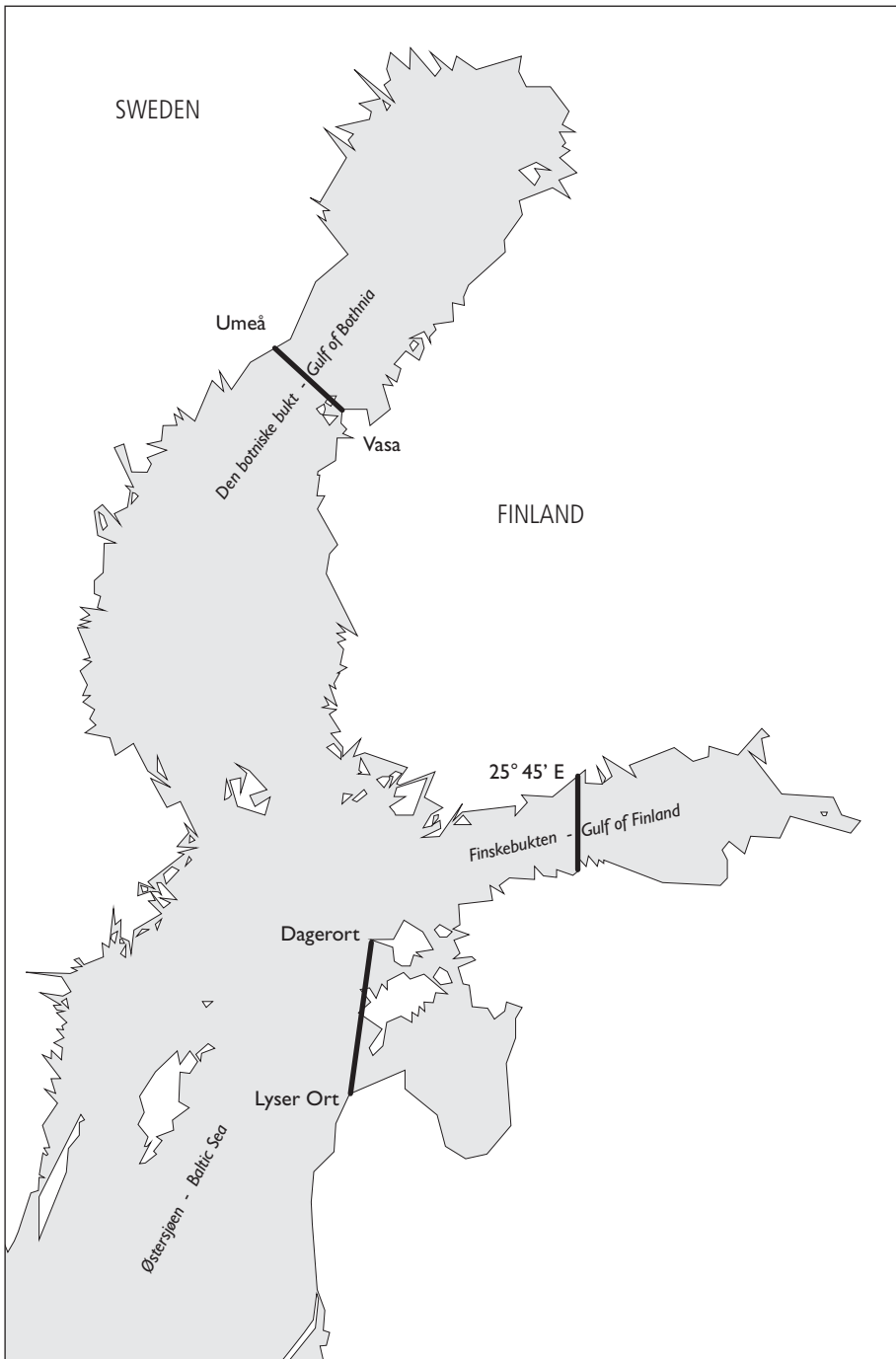
Kart nr. I

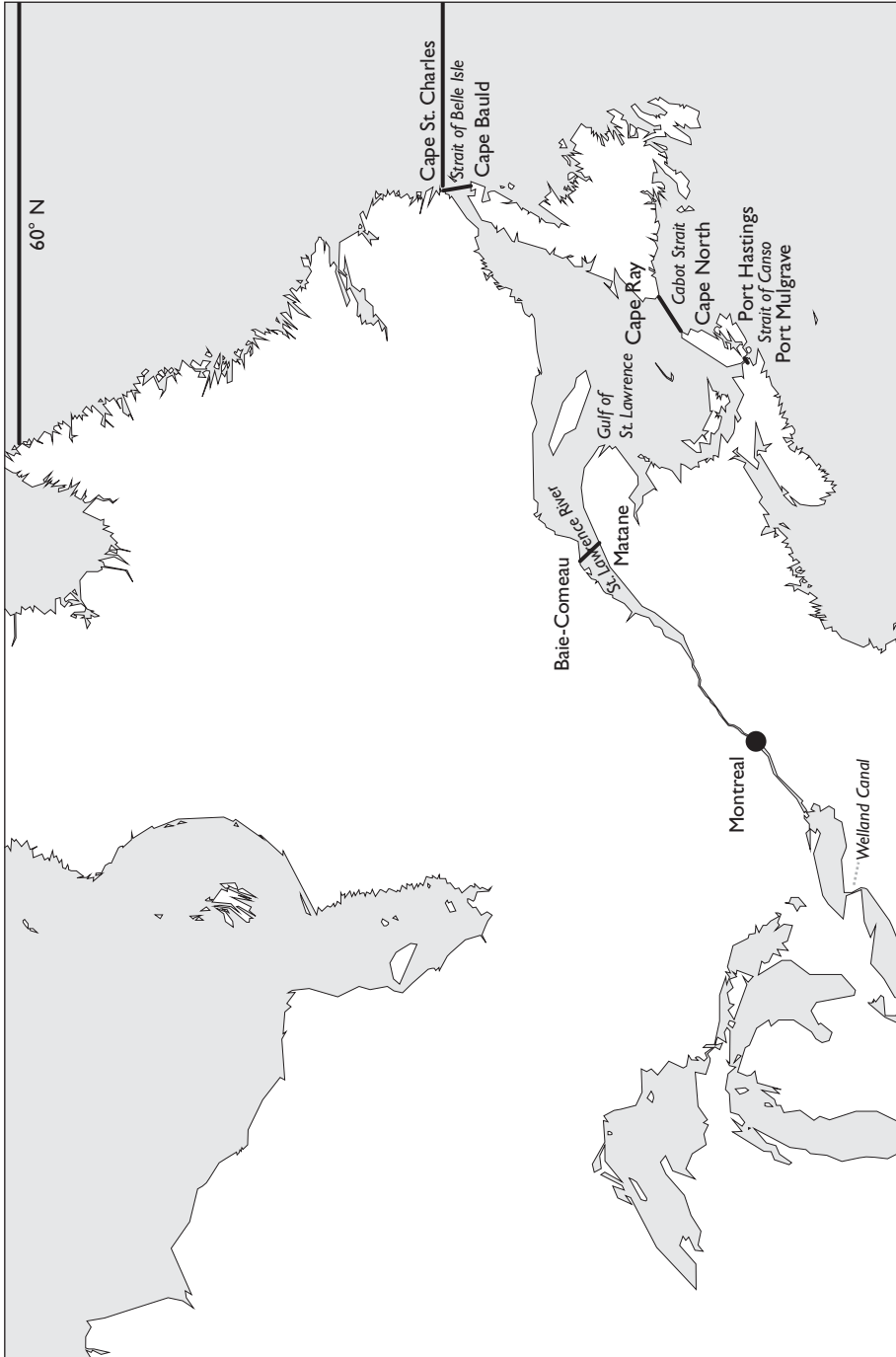
- Excluded Trading Area
- Conditional Trading Area
- Ordinary Trading Area

Kart nr. 2

Kart nr. 3

Kart nr. 4

Vedlegg til § 3-15 og § 17-3 om fartsområde

III. Ekskluderte fartsområder ved forsikring av fiskefartøyer etter kapittel 17, jfr. § 17-3 (kart nr. 5, 6 og 7)

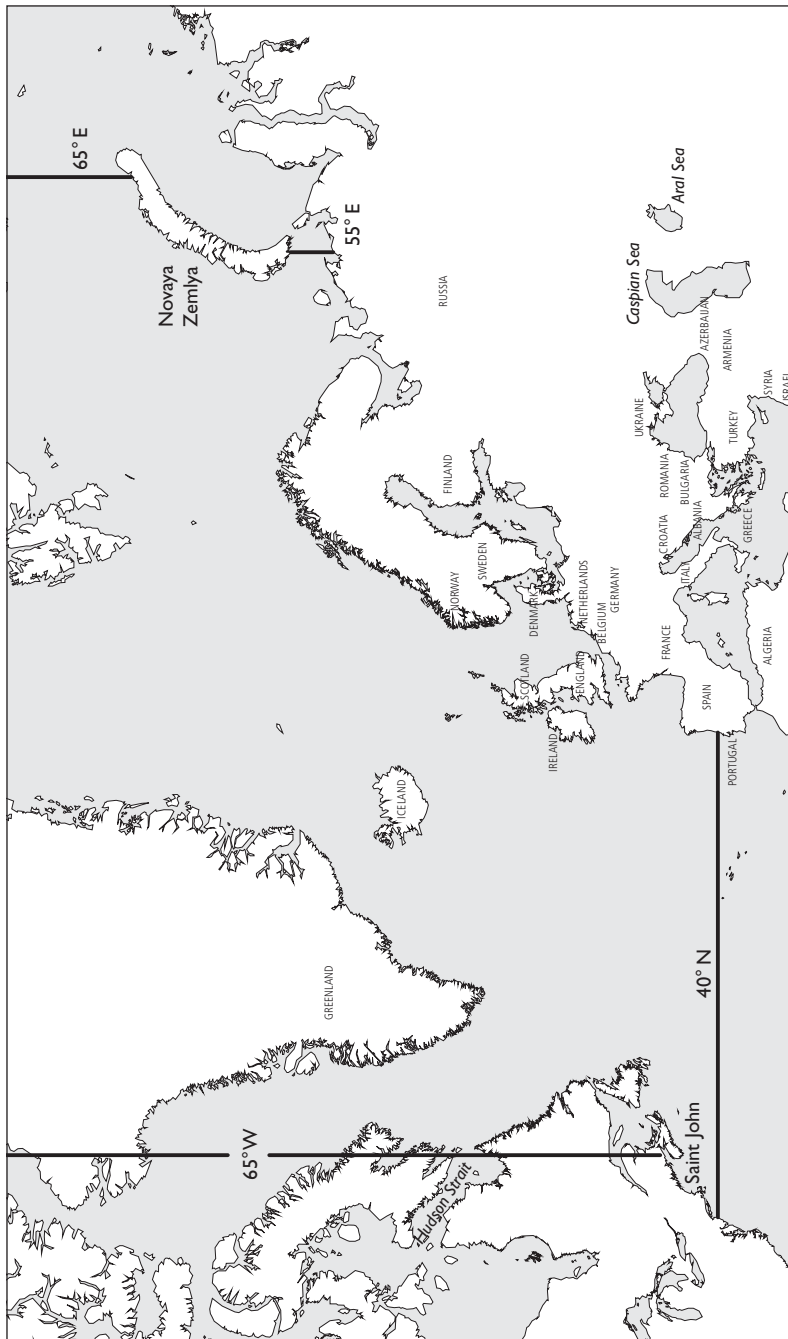
Farvannene syd for 40° nordlig bredde (kart nr. 5).

Farvannene øst for 55° østlig lengde syd for Novaja Semlja og 65° østlig lengde nord for Novaja Semlja (kart nr. 6).

Farvannene vest for 65° vestlig lengde nord for Saint John og 75° vestlig lengde syd for Saint John (kart nr. 7).

Farvann med åpen/spredt driviskonsentrasjon (4/10 - 6/10) eller høyere som fremgår av det til enhver tid gjeldende iskart utgitt av Det Norske Meteorologiske Institutt (DNMI).

**§ 17-3. Fartsområde
– kart nr. 5**

§ 17-3. Fartsområde - Østlig grense – kart nr. 6

§ 17-3. Fartsområde - Vestlig grense – kart nr. 7

